

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Metaphysica - Cod. Ettenheim-Münster 300

[S.l.], 1744

Metaphysica seu prima philosophia

[urn:nbn:de:bsz:31-130965](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130965)

phili ea phid parte intelligat, quae res sursum positas, id
est metaphisicam rationem significat, id est supra rationem
constitutas, seu res spirituales, et à ratione. Commercio solutas
figit.

Res porro duplex ratione à ratione secrete et abstracta scilicet scilicet
= res ratione sua conditione, cuius modi scilicet substantia spirituales
ut Deus, Angelus, et mens hominis, et per mentis ipsius pra-
cisam seu abstractionem: et cum generatione, sive utriusque
quorundam generum concipiuntur.

Utroque modo eas contemplatur metaphisica, unde et dicitur
distinguitur illius partes, in Ontologia dicitur, aliter
circa eas generationem illiusque affectionem per mentem ab-
stractam, et factam; altera Pneumatologia nuncu-
patur, et agit de spiritibus, De Deo scilicet humana
mente, item quatuor rationibus rationis scilicet De Angelis

et.
Metaphisica generum definitur scilicet speculativa, quae
circa eas generationem illiusque affectionem per mentem ab-
=stractam, speculativam, et circa substantias spirituales, prout

raali: roae cogrosandas, occupato. Desio hae potest
Ductis. Sil go

Parima.

Metaphisices

Sive

Ontologia

Quatuor Capitibus quae hae in parte de ente genera =
rim illiusq; affectionibus per mente abstractis differenda
nobis veniunt, absolvimus. in imo De ente et modo entis
generationis. in 2do de Abblis. tum ysi entis dum est
modo communibus. in 3tio de abblis soli entis propriis.
ac denique in 4to de imis rationibus seu axiomaticis
quae ex imis entis generationis abblis illius fides est
conflata, agemus

Caput imum.

De ente et modo entis generationis.

De ente eius modo praesentis Capite actus moritur volu
mus, nos hic ens o accipere, prout participium dicitur
praesentis huius, atq; praesentis, et prout auctor, auctu =
aliter rei sive modi existentiam significat, seu prout idem
est, ac existens, seu prout nomen proprium est rei rone

est rem durasat & substantiam, quae aut existit, aut existere
potest.

Ex igitur hoc posteriori modo huius a nobis spectata de-
finitio id quod per se substantia, ut Deus, Angelus, homo, la-
pis. modus a existens aut res, sicut est seu res modus
officium, quod in alio tanquam in solo inheret, ut
ipsius & relatio in mente, figura & modus in corpore.
atque ita est per hoc ab accidentibus & modis estis seorsum,
quod est sine ullo ordine ^{ad} substantiam aliquod accipi
atur, accidentibus & seu appendit aut modus estis sicut ali-
quod ad substantiam, tunc in heret, et sine quo resultat
ei requirit, ordinem dicitur.

Non multa ergo huius discriminandum est, utrum est sicut
simul seu univocum sit respectu substantiae et accidentis: ut
si sola substantia proprie est aut res vocatur, & item accidentibus
aut modus: patet, est in utroque eodem modo & potest ha-
bere significatorem, seu respectu illorum esse univocum.

Multo minus univocum est, respectu estis, ut vocant
rationis & praefertim si estis res & rationis cum vulgo schola

sū pro coagmento quodam duarum ~~partium~~ ^{partium} ~~ve~~ ^{ve} ~~Deam~~
 dissoluantur sumatur; ut ~~cu~~ ^{cu} ~~es~~ ^{es} ~~idea~~ ^{idea} ~~mentis~~ ^{mentis} ~~et~~ ^{et} ~~idea~~ ^{idea} ~~goris~~ ^{goris}
 fingi dicatur mens gora, et ~~idea~~ ^{idea} ~~lapidis~~ ^{lapidis} ~~et~~ ^{et} ~~ligni~~ ^{ligni} ~~lapis~~ ^{lapis} ~~lignus~~ ^{lignus}
usq. Quo ~~spec~~ ^{spec} ~~ies~~ ^{ies} ~~quis~~ ^{quis} ~~rao~~ ^{rao} impossibile ~~con~~ ^{con} ~~ceptu~~ ^{ceptu} ~~defini~~ ^{defini}
 tr: rā huiusmodi coagmentū ad id ~~o~~ ^o ~~est~~ ^{est} ~~ens~~ ^{ens}, ut ~~reps~~ ^{reps} ~~ē~~ ^ē
 reps concipi possit. siquidem mens gora, lapis lignus,
 circulus, quadratus, boveus sine duobus ~~et~~ ^{et} ~~hinc~~ ^{hinc} ~~et~~ ^{et} ~~illuc~~ ^{illuc}
 tra id ~~q~~ ^q ~~uod~~ ^{uod} ~~in~~ ⁱⁿ ~~ex~~ ^{ex} ~~empli~~ ^{empli} ~~ad~~ ^{ad} ~~uic~~ ^{uic} ~~solent~~ ^{solent} ~~in~~ ⁱⁿ ~~scholis~~ ^{scholis},
 reps ~~ē~~ ^ē ~~ois~~ ^{ois}, reps concipi possunt: circulus quippe quadra
 tus ~~o~~ ^o ~~est~~ ^{est} ~~circulus~~ ^{circulus}, lapis ~~ignus~~ ^{ignus} ~~o~~ ^o ~~est~~ ^{est} ~~lapis~~ ^{lapis} ~~et~~ ^{et} ~~lignus~~ ^{lignus}. eāq; dū
 has ad obrosam, quod sibi repugnare intelligant,
 impossibilia iudicant.

Sed reps ~~ens~~ ^{ens} ~~figurine~~ ^{figurine} ~~con~~ ^{con} ~~cepit~~ ^{cepit} ~~Deo~~ ^{Deo} ~~et~~ ^{et} ~~substā~~ ^{substā} ~~te~~ ^{te} ~~creata~~ ^{creata}.
 Cū ~~n~~ ⁿ ~~con~~ ^{con} ~~cipimus~~ ^{cipimus} ~~ens~~ ^{ens} ~~spū~~ ^{spū} ~~itū~~ ^{itū}, ~~sive~~ ^{sive} ~~ip~~ ^{ip} ~~su~~ ^{su} ~~ē~~ ^ē, nihil
 aliud proprie nisi Deū concipimus. Deū ~~n~~ ⁿ ~~est~~ ^{est} ~~ip~~ ^{ip} ~~su~~ ^{su} ~~ē~~ ^ē;
 substā ~~v~~ ^v ~~creata~~ ^{creata} ~~o~~ ^o ~~ip~~ ^{ip} ~~su~~ ^{su} ~~ē~~ ^ē, ~~sed~~ ^{sed} ~~habet~~ ^{habet} ~~ē~~ ^ē ~~sem~~ ^{sem} ~~parti~~ ^{parti}
 cipant ~~ē~~ ^ē; ne miris distant a Deo in quantum ~~sp~~ ^{sp} ~~entia~~ ^{entia}
 quam hōis imago ~~v~~ ^v ~~umbra~~ ^{umbra} ~~arboris~~ ^{arboris} ~~ab~~ ^{ab} ~~hōi~~ ^{hōi} ~~v~~ ^v ~~arbo~~ ^{arbo} ~~re~~ ^{re} ~~in~~ ⁱⁿ
 rāte hōis ~~v~~ ^v ~~arboris~~ ^{arboris} ~~dif~~ ^{dif} ~~ferant~~ ^{ferant}. unde scholl aiunt, Deū

et dicitur
 habet de
 homo, ha
 adige
 et, ut
 in gora
 leuante
 concipi
 ipse et
 rultu
 et figur
 entis: ut
 in acide
 hoc ha
 vocat
 schola

est enim per entia, substantias & creaturas, entia per participa-
tionem. Exod. 1:3 hinc in scripturis vocatur Deus speculiter
5:17 quiescit. Quippe foris & plenitudo entis, à quo habet
cetera, quod existant, adeoq; varia rōe illud par-
ticipant.

Improprie gō inter cetera entia in eadem categoria aut
sehemate refertur Deus à locis & qualitatibus divinis
tal analogia, quod Deus inter creaturas intercedit;
& quod ens figurative seu univocale hinc Deus hinc creaturis
entibus conveniat. & nisi gō analogi & creaturis divinis
rōe nossemus, creaturis generalibus, hinc entibus per entia
divinis, hinc entibus per participativa, et creaturis comu-
ne re promissam.

Ens gō generaliter spulativum definitur, ut dicimus, id
quod est res aliqua & substantia, id quod per se subsistit
stabiliter, ac dividitur in spiritum et corpore. Spiritus est Deus &
Angeli, & humana res, & inter quosdam animas bellivaras
sed analogice & figurative. Quis est anima effusa est, ut
celi et terra, et est vivens, in se proprie procedendi

vim non habet, ut planta; & progrediendi vim habet, ut dr
 aial: quod e rāōe predictū est, ut hōō e ea deflilitū est,
 aut soltem equi perfalica e partia pat, ut bellua.
 Triplicis proinde generis entia Comuniter diffingula: sūt
 scilicet planē spirituales, ut Deus, Angeli; planē corporea,
 ut aer, terra, lignum et. et partim spirituale partim corporeum
 quocumque hōō. ad duntaliqui ythum velut genus, et
 belluas, quas propter quōs etiam spiritalem, sūt
 fictiva duntaliqui, aut in perfectiori rāōe predicta
 libere contendunt; de quorū opinione pluribus in
 fra agemus.
 his oibz entibus sua conveniunt ēctia et clar
 sine quibus nec ēē, nec intelligi possunt. Nimirū
 genus spiritus et differentia vq Deus. o hōō est spi
 ritus, o hōō sūt hōō sive ens, et quod sūt illius act:
 etia generica; sūt in act sūt sumē perfectus, id est,
 instissimus, potentissimus et. quod sūt differentia
 sine quibus oia pfectū ēē requirūt. sūt in Angelis est
 spiritus, est sūt hōō e ens, quem admodū lignū e hōō

participat
 spiritus
 in quibus
 illud per
 gloria aut
 duntal
 liberatū
 creatū
 in dā
 etia
 abo com
 in dū
 sūt hōō
 Deus
 belluas
 est, ut
 progredi

est substantia, est res; quae est abstracta generica utriusque: sed
prae tera suae habet peculiare differentias, ad speciem
rei cuiusque rationem pertinentibus: Angelus, quippe spiritus
est, intelligens et lignum est generum, est herba et.

haec abstracta est haec vulgo gradus metaphisici in scholis
vocantur: gradus quidem, quia alii superiores sunt, id
est, generaliores et communiores; alii inferiores, et
sub superioribus continentur. Nam etiam pluribus generis,
quae est quae: lignum quae substantia continentur, quae ad
modum sub genere ligni, lapis est: sub lapide, marmore, si-
lice et: comprehenduntur. adeo ut per eos gradus a infi-
mita specie ad genus superius ascendatur, ut in loca sunt et
pluribus.

Dicitur a metaphisici, quia per mente sunt abstracti
et abstracti. Nam, ut supra iam indicavimus, id est
metaphisici dicitur, quod est materia sua spirituali est re-
permente a materia abstracta, hoc est generatum con-
ceptum.

tate aut libertate, quae sunt quidem ac mens, ratio est
diffinita.

Equidem totus locus denominatur genus, et est totus, totus
item spiritualis, et liber: quia denominatio, ut vulgo aiunt,
est totius: sed tria illius sunt spiritualia: est, ac mens, ge-
na.

Ea est anima, quae genus et mentem simul includunt
à toto non distinguuntur: sed humanitas nihil est aliud,
quae genus et mens, quatenus simul coniunguntur, et illam
aliquid constituant. et non solum genus, ac sola mens est hu-
manitas; sed mens et genus simul coniuncta tamen efficiunt.
Itaque cum Deus dicitur perfectus; et cum spiritus aut mens
perfectus cogitatur appellatur, certè genus est differentia
inter se non distinguuntur in eis definitio, inter se revera
distinguntur, sed sunt una et eadem res diverso modo spec-
tata. Deus quippe considerari potest lingua eius, et hoc
specie cum omnibus aliis entibus à se productis convenit scilicet
cum analogia; et lingua perfectus eius quo ratio ab
aliis distinguitur. quare huiusmodi compositio ex genere et

Differentia est Metaphysica et ab argumentis rōe
 profecta, qualem epē finibus aut viciis eiusdem rei facies
 aut modos aut relationes aut attributa considerare debet, ut
 rem fouitū a distinctis cognoscit. imo ens species huius
 modi cognoscit, si sic ea vocare fas est causa opit: nam
 et ens est, quod est illius genus, et est species, quod est illius
 differentia.

Sed in hoc, quies de disordiis partibus coalescit,
 genus et differentia si abstracto rōe exprimitur et spec
 ulari vulgaris illius definitio reali distinctioe seorsum.
 Cum non vulgo aīal rōale definitur, genus illius quo
 cum bellis conuenit, est aīalitas, differentia v. qua
 ab his diferebat, rōalitas: aīalitas a rōalibus
 se ipsa distinguatur, nam sūt quid idem ac partes
 se ipsa distinctae, sicut genus et mens. et v. aīalitas,
 quae dō principia functionū aīalium, quae qd
 uniuersū, ut aīalē, hōi et bellis conuenit, nihil
 aliud est, quā genus organici, quatenus ope aīalium
 spirituum fractioes aīalē hōi et bellis huius conuenit.

obire potest: si in animalibus menti includeret iam bellum
comunitis: foret. Rationalibus vero est principia rati-
onandi, seu mens ipsa, quae principia indicat, rationatur
et ordinat, quaeque in suis cogitationibus, à fonte originatur,
tametsi si sapientissime et generis nobilibus cogitandi occasi-
onem accipiat. Hae quidem iuxta illos, qui brutorum
animos à ratione esse volunt.

Est hic liquor, quid de inani illa quosdam phantasia, quae
quos Thomistas vocant, inter et Scholasticos concertatione,
quae à veteribus Sophistis otiosis Libris exalata fuit,
sentendum sit sit: scilicet, utrum existant res ipsae in
rebus ipsis ut volunt Scholastici, an in mente sola ut
Thomisticis placet.

Imò: constat, nulla esse rationem uslem in rebus, siue
quae una et ipsa sit in multis, et apta ut de se ipsa
dicere queat admodum Scholastici definiunt. Non: gra-
eca, ut animalibus, sicut etiam in Petro et in Paulo mi-
nimè distinguunt à generis organico et animato. Sen-
tunt Pauli ut modo dictum est, ita proinde existit una

Ad eundem in utroque, aut in alijs. Item ratiō specifi-
 fica, seu humanitas in petro est quā dicitur petri; in
 paulo quā dicitur pauli. Non igitur quā dicitur
 petri idem quā dicitur quā dicitur pauli;
 et tamen petro dicitur hō, et paulo hō, et idem hō de
 utroque emittitur; sed alius et alius. Nulla igitur est talis
 ratiō utriusque in rebus.

Quod negatur est talis ratiō utriusque per mentem saltem eo
 sensu quo à Thomistis purgari videtur. Et licet
 ratiō utriusque vocatur, quod apta est, ut multis in se, ita
 aliter: quia certe nulla in mente existit, ratiō
 nihil est aliud, quā idea obiectiva, sed si de obiecto
 minimè apta est, ut multis in se, aut deis predi-
 cetur sed non ut multa exhibeat, puta et multis
 species, si sit in ea generica; et nulla in diuina si
 sit ratiō specifica ut attendenti patet. itaque nulla
 ratiō utriusque in eandem vel predicando, ut barbarè
 quodammodo scholastici negant in rebus ipsis, negant in
 mente nostra consistit.

in bellis
 in iuris
 in ratione
 in o. pendel
 in ad iocul
 in brator
 in phos, qu
 in m. u. h. h. o. e.
 in la. f. h. r.
 in e. u. h. i.
 in le. f. o. l. u.
 in h. o. s. f. i. x.
 in d. e. i. s. i. p. e.
 in o. f. a. n. g. e.
 in p. a. u. l. o. m. i.
 in a. i. m. a. l. i. s.
 in e. s. t. i. t. u. t. i. o. n. e.

Cum igitur Petrus et Paulus dicuntur eiusdem speciei esse
et est, commune est in eorum, sed raras similes, quod ni-
mirum in eodem exemplari sunt in idea divina con-
sistentibus, hinc a similitudine oratione minime dici potest
unitas, nisi forte unitatis nomen est abusu quodam vel
nonnunquam accidit, et quodam sermone, Compendio
horum familiariter, pro similitudine accipiatur: occidit
dem raris dicuntur, quod utrumque similes, et eadem: quoniam
eorum similitudo efficit ut eadem Idea generali rursus
et liberantur, et eodem raris exprimantur.

Quam a propria sit huiusmodi unitas, et ex se solo
clarum est, quod Angelus et lapis hoc esse potest unitas
appellari, et quidem sua, sed generis, et pro, tunc, sed
remoto: quia in Idea generali, sicut hinc inquam in
exemplari quodam conveniunt, et eandem, id est, simi-
lem habent a se generis.

igitur in re raris et 3 durat al numerantur utilia:
sicut Deus, in operando, quia omnia in omnibus operatur,
proit infra dicitur, Dea in representando, quia

nulla representat, ac demum nomen commune in se habendo
quia nulla significat, praeter haec et ultra aliud uide
agrosimus.

Itaque si quis species, aut alia attributa multis con
uenire dicant, uideantur. Non uerum est, quatenus
illa attributa per se quaedam generalia multis p
conuenientia exhibentur, et communi ratione exprimi
tur. quomodo si species in mente sua sit significatiua, p
tinet nulla representare uel species circuli omnes circulos
exhibet, species hominum omnes homines. similiter attributa
uaria communi ratione exprimi manifestum est.

Atque haec quidem de attributis uel uelut species
sunt. et uelut species sunt generis species ac differentia
haec uelut dubia sunt, quod de eorum modo sunt acci
dente sunt intelligenda. Et licet quilibet modus
sive spiritualis, sive corporalis, est eiusdem species
ac alius modus, uel duo respectus, aut duo ro
tunditates, est diuersae species, huiusmodi autem eius de
est generis, uel rotunditas, et quadratura quae in eodem

Species
quod
divina con
ae dicitur
quodam
compendio
iatis: uic
dem: quora
nati: uel
ex se
uel
finito, p
quam in
id est, sim
uaria uel
bis operat
do, quia

genere esse in figura conveniunt; aut diversi generis
ut rotunditas, et recordatio: ad id ut de quovis modo
sive accidente affirmari possit sua species, genus et
differentia, rati quadratura ut de imo figura,
hunc modum: item recordatio de cogitatione deinde modum.
Sed hec recordatio de spiritualibus, rotunditas vero ge-
nera, quae sunt in genere differentia, quod est finis mo-
dorum genera aut categoriae factae in loca sunt et
pluribus.

Capitulum 2° d^o.

De attributis huiusmodi, huiusmodi modo
comparibus

Attributa, quae huiusmodi, huiusmodi cuiuslibet entis modo
conveniunt, vulgo transcendentia vocantur in scholis,
quod genera omnia sive categoriae huiusmodi entis sive
substantiae huiusmodi cuiuslibet accidentis aut modi trans-
cendunt.

Huiusmodi attributa est essentia, generaliter sumpta
sive essentia rationis et ratio huiusmodi substantiae huiusmodi acciden-
ti convenit: rati de essentia rei sive substantiae, et essentia

modi siue accidentis: et unde sicut roia generis, species
 et. dici possunt transcendentalia siue essentialia sicut sunt
 generaliter dici possunt sicut et aliter transcendentes.
 Existentialia quoque de ente et entis modo dicitur
 Essentialia potius videtur esse, ac ratio rei, et definitio,
 id quod res est, siue, quod in se in se conuenit, siue id,
 quod respondet ad quodlibet quid res sit, si
 queratur quid sit hoc, et respondet in se substantia
 et ratio et genere philosophia formalis constante.
 Existentialia uero est id, quod res autem est, ut hoc
 per existentia autem in rebus est, et ad id.
 utraque ad entitatem pertinet, quae entitas est autem
 ipsius realitatis, siue est rei substantia, seu res ipsa.
 Haec est entitas, essentia, existentia sicut autem quid est
 idem, sed diuersa ratione spectatur: ut entitas autem sub
 stantia, aut realitatis aliter, hoc est illius mens et
 genus: essentia in illius natura et genere continetur: et
 substantia demum nihil est aliud, quam id est hoc quo
 tenet existit: siue est genus et mens, quae simul in una

refigeris
 de quocumque
 / genus et
 o figura,
 Deinde modo
 ubi uero
 dicitur siue
 a siue est
 modo
 Entis modo
 in se habet
 ipsius est siue
 modi trans
 ubi siue
 et hanc acci
 tal, et essentia

existunt.
singularibus, quorum per quā res aliqua singularis et
individua ēē intelligitur re ipsa ē est ab existentia
distingueda. nihil quippe aliud est singularis, ni-
sive seu substantia, accidentis, quā qualitas existit,
est hęc numero ē alia: aut si de eodem modo agatur,
est modus ipse, qui, qualem existit, est singularis.
Ceterū oīa sive distingueda ut eētia rei et modi sunt
id, sine quo respectu respectu eorum ipse est modus et res, aut
species aliqua. unde quādiū res illa aut species rema-
net, tūdiū invariabilis est illius eētia. quā ad modū
et numerū adita et detracta unitate ē et idē illa
eētia, si quid ipsi adiciatur et detractatur, et eadē remanet
vel. alij eētibus variari potest, et tū eadē permanere:
nam ut corruptio fructu remanet tota illius eētibus
si quid ē opesit, aut in nihil redigitur, sed corruptio
ipsa. Non et novas formas induit.
unde si existentia comparatur in eētia seu specie aliqua quoniam
eētia illa aut species perire potest, existentia quoque illius perire

scilicet cum species illa destruitur: si existens cum entitate confusa
 sit, cum entitate realiter perire nequeat, existens quoque entitatis
 permanens, que nihil aliud est, nisi entitas ipsa existens: ut
 entitas ligni fixe combusta, et in cineres, et fumos abeat, si-
 ve rufus in terra, aut forte in arbore consistat, spiritus existens
 non intrare potest, aut in nihil abire nisi volente eo, à quo ex ri-
 bitis fuit producta.

Quando dicimus certis rebus esse immutabiles, id intelli-
 gendum est de certis seu speciebus metaphisicis spectatis, que
 quatenus certo genere certam differentiam recipi continent debent.
 et speciebus phisicis, aut sensibilibus, que cum per acci-
 dentia congrue constituantur, et ita consistunt in indivi-
 sibili, que licet quando in accidentibus multitudine sine
 sui destructive potest admitti. Et am parva vixi quod
 maiori aqua vixi admittit speciem illius, et solvit, quia
 id quod est modicum prout observat S. Thomas quod quoda
 modo absumitur à plurimo. unde in iactura alicuius par-
 tis, pulla oculi et auris, et obstat, quod miris, quod venereat
 humanum.

3: part: 9:
 72. ar: 3

singularis et
 existens
 splendor
 lous existit
 modo agali
 sploris
 modi fil
 tis, aut
 d' sp'is, roma
 admodi
 vide ita
 eade rnoz
 permanere
 alligabili
 p' d' r' r' r' r'
 aliqua quod
 r' r' r' r' r' r'

Essentia porro et existentia sunt in se vel potentia et actus.
Potentia hinc vocamus o cogendi facultate sibi patiendi seu
aliquid recipiendi capacitatem: unde quid quid ab alio sive
re ipsa, sive per mentem nostram concipiendi modo perfectibile, id in
potentia respectu illius est deus; vel etiam est in potentia
respectu existentie: actibus respectu modi, generis respectu
differentie: materia respectu forme, quoniam etiam perfectibile
deus per existentiam, actibus per modum, quo afficitur; generis
per differentiam materiam per formam.

Actus igitur est rei perfectio aut consummatio, vel existentia
est perfectio et actus etiam; differentia perfectio generis,
forma materiae et. 2. pluresque distincti actus, metaphisicus
scilicet et physicus.
Actus metaphisicus illa est, qui sibi denominat alium, et
physica afficit; qualis est spiritus sanctus, aut rationalis ve-
getus mentis, humanus respectu hominis: hinc quod actus a
sua potentia sive sibi, quod perficere intelligitur re-
a: distincti.

Actus physicus sibi physice afficit, ut cogitatio mentis si-

gura quae, unde modus est physica dicitur, alio physico de
 gradu entitatis aut solti, cuius est modus, quae a ratione modus
 a se habet, inferior, inferior dicitur.
 Aliter est physica, aliter est intellectus: aliter inus, uti agere
 dicitur potendi, seu recipiendi, potentia ut voluntas, in telletu
 bus; aliter dicitur seculi, aliter est passio seu modificatio, ut
 vellet, intelligere: sive ut seculi secula volitio est in telletu
 tio.
 utrum est huiusmodi, et ulterius, perfectio, po-
 = est, utrum est alio, perfectio, utrum, cui nulla est acci-
 dere nova perfectio, sicut Deus optimus, motus, qui
 id est, perfectissimus, utrum appellatur.
 haec omnia aliter, et huiusmodi, et aliter, modo est communia,
 si forte entitatis, non est, quod seculi, et potius
 quam accidenti, tribuendum videtur.
 Nam accidens, et seculi, ac seculi, sua habet entitatem, est
 stentia, et singularitatem, quae singularitatem, tam
 in seculi, quam in accidente, et existentia, desumitur.
 Cogitatio aliqua, aut volitio, est una, et seculi, quae
 levis, existit, quod si cogitatio, dicitur, ac dicitur, refertur.

volentia est
 seculi, et
 ab alio se
 proficere, id
 potentia
 gery, dicitur
 etia, profic
 tior, gery
 existentia
 tio gery,
 dicitur, et
 huiusmodi, et
 intelligit, et
 cogitatio, et

= Hoc firmiter dicitur a Graeco collatum, ita enim quod ipsi resisti-
bilitate, et eadem futura est robustitas aut cogitatio, sed alia
est alia, quare multum aliud est individualitas, ut aiunt,
seu singularitatis principium, quam in modo existenti-
tia, res non modo existit, sed quia sit singularis.
Sed praeter aliam existentiam, entitatem ac singularita-
tem alia ad haec sunt alia transcendentia, seu quod huius
entitatem huiusmodi modo sunt communia: ut unitas, veritas,
bonitas, durabilitas, ordo, relatio, habitudo, proportio, et
positio est.
unitas est alia transcendentia, quo fere res fere modus
est, aut accidens, si una, hoc est in se in divisa, et ab aliis
aliis secedit. definitur quippe unitas in scholis in divisio
in se, et divisio ab aliis aliis re.
unitati adversatur distinctio, quae quaedam intelliguntur
ut eorum quid est idem: unde distinctio definitur
soluti identitatis negatio.
hoc a discrimen intercedit inter distinctio est et divisio
ne, quia omnia quae divisa sunt seu separata ne sunt di-
stincta, et a vicissim. Nam ut globi media sunt

Distincta res p[ro]p[ri]a s[ed] diversa. Quodam p[ro]p[ri]a e[st] divi-
 sa, quae h[ab]et s[ed] diversa: ut petrus et paulus s[ed] divisi,
 seu separati, s[ed] h[ab]et s[ed] diversi; qui a simili, s[ed] diversa
 habet r[ati]o[n]e. Sed petrus et baptista s[ed] simul disti-
 ncti, divisi, et diversi.

Distinctio est dupli[ci]s generis, altera r[ati]o[n]e, Distin-
 ctio realis; altera r[ati]o[n]e. Distinctio r[ati]o[n]is est ea, quae
 a mente est cogitata in iis, quae vera s[ed] distincta
 rursus, quae r[ati]o[n]e est s[ed] distinctio r[ati]o[n]is r[ati]o[n]is
 quae r[ati]o[n]e fingit sine fundamento in re, quae e[st] h[ab]et
 inter vestimenta et indumenta, inter marum bul-
 l[am] et coronam et distinctio r[ati]o[n]is r[ati]o[n]is quae fit
 in aliquo fundamento; quae est inter re et illius
 attributa; et inter ipsam et istius rei attributa aut re-
 spectus; ut inter misericordia et invidia Dei,
 quae p[ro]pter diversos, quos habet effectus cum legi-
 mo fundamento distinctis conceptibus p[ro]p[ri]is;
 inter bonum et peccatum, aut similitudinem, aut
 equalitatem, aut et alia habitudine seu relationem

quam ipse habet ad alium.
Eadem distinctio de intellectualibus: quia per eam res una
multis virtute aequivalere concipitur: ut idem labor et qui
valet virtute indurandi et molendi: quia a luto in durum
ratis, et cetera emollit, idem de misericordia et iustitia
aut alij de actibus, idem de intellectu, et voluntate
mentis una est cogitandi.
quonia[m] u[bi] attributa rei sunt quaedam formalitates aut ipsa
res, aut actus, sed distinctio illa, quae inter rei attri-
buta inter se formaliter appellabilis fecerit, quod forma-
litate illa, ut iustitia et misericordia in Deo actu in se
se remane cogitante distinctio qui existimaverit, o[mn]i[n]de
ut res, ut ^{sed} formalitates, id est, ut attributa et ipsa.
Sed ea huius commemoramus: et u[bi] multa a virtuali distinctio
distingere videtur. Iustitia et misericordia Dei, quae
amoris sunt ipse Deus, diversos habet et seipsius conceptus ha-
bet et effectus, una quippe Deo puritate altera misere-
renter exhibet, licet autem eadem sint res.
Distinctio realis de ea, qua multa actu remane cogi-

Tante e stuna ead epus, rursus go dividit olei in distinctio
ne reale maiorem, et distinctivem realem minorem.

Distinctio realis maior spectari potest in Deo, et in rebus crea-
tis. in Deo quoniam intercedere dicitur inter ea, quae a se mutuo
distinctivatur, in rebus personarum SS: Trinitatis. in rebus
vero creatis inter ea occurrit, quae et separata sunt, ut inter
duos globos, et separari possunt, ut inter binos eiusdem globi
media.

Aligua a certissimo a glo dividi seu separari potest in-
dicantur, cum eorum unum sine altero ita concipitur, ut
ideo unius positivum et complete excludat, id est, a se
profecto removeat, sicut alterius: sic, qui a se demer-
itis positivum et complete removeat a se sicut eorum et
vicissim; id est quae a mente, et vicissim separari potest pro-
mutuamur.

Distinctio realis minor, sive modalis, est ea, quae inter
rem et modum ut inter digitum et illius inflexionem inter-
cedit.

veritas transcendens, et metaphisica, de qua hic agimus
est aliam transcendens, quae res aut rei modum cum se
exemplari seu sicut divina conferat. Dicitur a veritate

Idcirco aut iudicia aut figuri, quae dicuntur veritas, tota,
et de qua suo loco iam dictum est.

Itaque de vera, quae cum suo exemplari congruit, ut au-
tem de verum, ubi divina fides consona est: tunc non vera
habet auctoritatem, talem scilicet, quae a mente divina concipi-

tr.

est a eius entis modus seu accidens est verum, nullum fal-

sum, nisi respectu veri, ut orichalcum verum est orichalcum

sed respectu veri falsum autem dicitur; quatenus est intrin-

ca sui specie autem apparet, nos quoque ad falsum iudicium in-

ducit.

Bonitas Metaphisica et transcendentalis est rei et modi

perfectio; seu attributum transcendentalis, quo quidpiam

in suo genere perfectum dicitur. Differt haec bonitas a bonita-

te moralis, seu motu probabilis, quae laudem meretur, de

qua in Ethica.

In hoc a confestit bonitas metaphisica, quod est ens, et Deus

scilicet, qui per se bonus est, id est summe perfectus, et a

Deo scilicet perfectus, et hoc ratione bonum scilicet, quod supremi

boni scilicet quaedam participatio. Modus quoque entis bonus

Et hoc aliquid dicitur alio prius ordine seu dispositione: ut in ora-
tione exordium ante narrationem ponitur.

Et hoc honore: quod ipse hateris est prior sermo imperator
militis.

Sto. denique causa effectus hoc ratio, prior est suo effectu
o. In ipso, secundum rationem, honore et ordine; quia nihil
est in effectu, quod o. sit a causa profectum. quae omnia haec
versibus exprimi solent.

Tempore, ratione, prius ordine, die et honore:

Causa causato dicitur esse prior.

Relatio pariter est a. Abstrahit transcendente, seu abis
simul entibus et modis commune: ipsa vulgo descripta
ordo, seu respectus, et habitudo unius ad aliud: hoc est,
vel rei ad rem aut ad modum, et modi ad modum, aut ad re-
ura est essentialis; altera accidentaria. nam de relationibus
divinis, quae substantiale sunt, nec a personis divinis dislin-
to: hic ratio sermo o. est.

De ratio essentialis est haec, sine qua nec esse nec concipi potest sine
modus: de ratio substantiale creata ad creatorem est essentialis, quia
substantia creata nostra est illi dependens, et sic participat

hinc a summo esse profecti. item relatio modi ad seipsum
 est eadem in modo: nam modus, sive spiritalis, ut cogitatio, sive
 cogitatio, ut motus, quies, et: nunquam intelligi potest sine alio
 quo respectu ad seipsum: quia modus corrodatur, ut aiunt,
 seu respicit seipsum; unde relatio in connotabilibus dicitur.
 Item est aliquid modi, qui est illius eadem relatio ad seipsum
 habet, sicut ad aliquid est terminus: ut scilicet, et illius ad seipsum
 in quo est, respectus, sicut ad obiectum, quo sive potest, sive
 ut loquente, ad rem seipsum.

Relatio accidentaria ea est, quae est in modo entis, propter
 aliquid accidentarium contingit, et sine quo ens illud
 in modo absolute potest intelligi ac consistere. Itaque in
 huiusmodi relationibus distinguenda sunt in se habentia in se
 seipsum, quod respectus ad aliud; terminus, ad quem seipsum
 relatio; et fundamentum seu ratio, propter quam seipsum
 respectus ad terminum, ut Socrates, ad platonem respectus,
 et vicissim propter philosophiam, quae utriusque terminus est,
 et sine qua utriusque potuisset subsistere. Patere
 respectus ad filium, quia genuit filium, quem potuit
 generare vicissim filius ad patrem respectus, quia genitus

hinc a summo esse profecti
 est eadem in modo
 nunquam intelligi potest sine alio
 quo respectu ad seipsum
 unde relatio in connotabilibus dicitur
 Item est aliquid modi
 qui est illius eadem relatio ad seipsum
 habet, sicut ad aliquid est terminus
 ut scilicet, et illius ad seipsum
 in quo est, respectus, sicut ad obiectum
 quo sive potest, sive ut loquente
 ad rem seipsum
 Relatio accidentaria ea est
 quae est in modo entis, propter
 aliquid accidentarium contingit
 et sine quo ens illud in modo
 absolute potest intelligi ac consistere
 Itaque in huiusmodi relationibus
 distinguenda sunt in se habentia
 in se seipsum, quod respectus
 ad aliud; terminus, ad quem
 seipsum relatio; et fundamentum
 seu ratio, propter quam seipsum
 respectus ad terminum, ut Socrates
 ad platonem respectus, et vicissim
 propter philosophiam, quae utriusque
 terminus est, et sine qua utriusque
 potuisset subsistere. Patere
 respectus ad filium, quia genuit
 filium, quem potuit generare
 vicissim filius ad patrem respectus,

est à patre, à quo potuit o gigni: Et hujusmodi in quod
quis à patre filii genitus o pater o ad patrem referri.

Et a. v. que ad se referunt relata vocantur, ac potius
correlata: quia relatio si quis attendere velit, sunt mu-
tua est et reciproca, unde relata vulgo dicuntur
simul ratio et cognitio: quia cum ex altero colligitur,
et vicissim: ut ubi pater est, filius à matre est; ubi Dominus
ibi non est servus est.

Et ego e. e. d. e. r. o. i. e. g. a. u. d. e. n. t. u. l. s. i. m. i. l. e. d. e. s. i. m. i. l. i. s. s. i. m. i. l. e.
simile, eguale equalis eguale, et diversimodum habent
men, ut pater de filio pater, Dominus servus, e. a. e. f. f. e.
- h. i. m. a. i. s. m. i. n. o. r. e. e. t.

fundamenta a relatione et omnibus categoriis potuerunt,
ide est substantia, et ex omnibus modis tam spiritualibus
quam corporalibus.

In substantia igitur fundantur relationes convenientiae et dissi-
similitudinis ratione: ut duo cherubini, duo archangeli,
duo homines, duo leones, convenientia inter se habent, sive
similitudine in substantia seu ratione cherubini et archa-
ngeli, homines et leones dissi-
similitudinis seu dissimilitudinis.

In gabitale fundantur relatio glitatis et in deglitatis: nam
in deglitatis est alteri deglitatis deglitatis, in deglitatis deglitatis
est maius et minus altero.

huc pertinet relatio totius ad partem, continentis ad rem conten-
ta loci ad rem locata et vicissim, quia a totum est maius
sua parte continens, contento locus relecto.

in glitatis fundantur relatio similitudinis et diffinitio
itudinis accidentalis: quia congruitatis omnibus modis aut
accidentia complectitur, ubi vera similitudo observatur. scilicet

si plato refertur ad sollem propter philiam, quod est
glitatis spiritualis; ethiops ad ethiopi propter nigre
dine strig com, quod est glitatis genera. in molu,
quod est, similitudo ac figura relacionis fundari remoto
videt.

in deglitatis ista alid fundantur relaciones patris et filii,
quod est relatio patris ad filium legitima nam est, ut
patris aliquis ad alterum patrem refertur, quia ambo
in paternitate conveniunt.

In actio et passio fundantur relaciones causae ad effectum,
et effectus ad causam, ubi causa et romen latius est accipien

Dū pro eo, quod est efficiens, quod est deus respectu crea-
turarum: et quod nos in rei cognitionem duat, ut fig-
nū dicitur in syllogismo, praemissa dicitur conclusio
is est.

In ubi seu in his fundantur relatioes viciniae et distan-
tiae est.

In quando seu tempore relatioes etatis puta juvenitu-
tis, senectutis est. fundamentū libet.

In habitu denique ad alios adiacentibus possessis, re-
sistentis est: funditū vocatū relatioes togatorum, armatorum
divitum, proditorum est. oia quippe et singula relatioes
fundamenta numeratū solent, sed ubi occurrunt
agrosere facillimū est.

Et relatioes habitudine seu comparatione unius ad alterū
sunt portio, quae est huiusmodi relatioes aut com-
paratioes aequalitatis, et de qua apud geomētrōs.

Oppositio denique est pugna duorum sive entium sive
modorum quae sibi sunt adversae: opposita quae
sunt in scholis dici solent, ea quae ita se comparant, ut
in aliis eodem modo pugnant: in quo differant, a diff-

paratis seu diversis, quae ita sunt pugnant, ut cum
alijs eodem modo pugnant, ut equus rana sua magis
leoni quam tauro aut alijs civis aali. Et est oppositio.

oppo sitione yltior distinguitur genero in secolis.

imo est relativa seu correlata, quae ad se mutuo refe-
runt, de quibus modo diximus.

Do contraria, quae sub eodem genere yltatis posita
maxime a se distant, ut virtus et vitium.

Et haec privativa, quae est forma seu habitus eius
privatio quae per se modo ponit ad contraria aut opposita
et alijs dicitur et refertur.

Nota privationem vulgo definiunt absentiam seu caentiam
formae seu habitus in subiecto, quod autem est, ut huiusmodi
forma in habitus in formetur, in quo discrepat a regula
ae quae dicitur absentia formae in subiecto ad eam formam
recipiendam in eptoo ut caentia visus in hoc dicitur privatio,
in lapide dicitur regao quia hoc opus ratur est ad videndum
et item lapis.

Denique contradictoria dicuntur, quae pugnant, ut em et
o rans ut hoc, et hoc. ubi nota, quod ea rana quibus praefi-

isti particula o in scholis vocatur indefinita, quae nequaquam
definita dicitur; quia nihil definitum significat. Et
haec de attributis humanis tantum est modo cum unibus plus
quam falsis.

Caput 3^{tu}.

De attributis soli entis, aut substantiae propriae.

Substantia siue res dicitur, res per se subsistens, siue in ver-
bo, ens. ratiō quod per se subsistit id proprie dicitur ens, et per
modum appendi est entis, ac per se subsistere omnis substantia
aut rei siue entis competit, quam in haec omnia videtur, aut
entis modo.

Substantia o est pars alterius, ut caput, brachia et oia
membra sunt partes hominis humani, et igitur quae humanae
est hominis pars: o est illud quod est completum, cuiusque
aut complementum illud habet in ratione ratione siue entis illius;
complementum habet in ratione suppositi, aut personae: quod co-
plementum subsistentia hypostasis à theologis appellari
solet.

Quia si haec omnia paulo clarius et expli-
candū. ratiō et
in praecipuū religionis Christianae misteriorū scilicet

Sacrosanctissima trinitatis et incarnationis verbi divini per se
et per se ipso.

hujusmodi igitur quod à iusta boëtium apud veteres pro l: de prof:
sonosque scriptores nihil aliud nisi substantiam significare etiam c: 8:

significabat: eoque ab ijs re re nec cogitatione à ratione se
concrebatur. Sed scriptoris Ecclesiastici, ut sanam receptam

quod à patribus doctrinam circa mysteria SS: trinitatis et

incarnationis verbi divini tuerentur, explicitiusque tradere =

et rationem et substantiam ab hypostasi distinctam, et hujus =

hypostasi substantiam, sed substantiam autem suppositivam

latine reddiderunt. quare nunc hujusmodi nomen in ab

tracto quod substantiam in concreto. suppositivum et =

primis.

Quamvis ergo substantiam. Idem enim vocabuli nihil

aliud significare videatur, quam modum, quo substantia quae =

libet sive completa, ut homo, sive incompleta, ut caput

existit, quem admodum in substantia sive in alio hæren =

tia est modus, quo existit oī accidentis, huiusmodi specie =

bus sumitur substantiam et nomen, et substantiam incomplete =

completæ tribuitur, sive est modus, quo substantiam quæ dā

Substantia tota et completa substantia. unde substantia alteri a
deficiente, ultima substantia complementum est ad id quod
invenitur, sive incommunicabile alteri inquam supposito.

Suppositum est substantia singularis, ultimo completa et fini
invenitur. De a substantia ultimo completa, sive invenitur, et in commu-
nicabile alteri inquam supposito, quae est principium loci
et in legum suarum affectionum, aut operationum, si quis ha-
bet. Unde dicuntur esse suppositum, et ipsius mens sola ac so-
la quae. quia fuerat est principium suum et in legum
suarum operationum, et ipsius mens sola, ac sola quae.

Suppositum porro sive personae dicitur, appellatur persona.

Co: ci:

Persona quippe in se habet rationem et rationem in se dicitur
duas substantias. hoc enim inquit, dicimus esse personam, di-
cimus Dei, dicimus angelum, et arboris, et equi: quia
Deus, Angelus et homo sunt rationales sive cogitantes,
et arbor, et equus. quam ob rem persona est suppositum
in eo tantum differunt, quod omnis persona dici potest suppo-
situm et vicissim.

tum haec enim eadem personae et substantiae distinctione fuit et ex huiusmodi
gravissimi circa adoranda se trinitatis ac verbi in terra

unica est rāa ^{et} Divinitas ^{sed} ^{hinc} ^{est} hypostasis seu Subsisten-
tia ^{et} supposita seu persona, quae in eadē rāa seu cōtra
subsistunt: nempe pater et filius, et Spiritus S: sui in
chrō ^{est} 2 rāae Divinae nimirū et humanae ^{sed} rāa hu-
mana seu humanitas, quae necesse est ^{esse} contraria,
sui a verbo Divino fuit assumpta ut ipsi hypostatica, ut
loquatur seu personaliter sit unita.

Est unio a hypostatica sicut comuni alio confidio
nati ut loquatur theologo seu proprietate utriusque rāae
Divinae scilicet et humanae in chrō per quā comuni alio
em efficitur, ut ^{cum} est rāa de se mutuo concreto rāae
dicatur: ut Deus est hō: hō est Deus. cum proprie-
tate rāae Divinae de humana et vicissim: ut Deus est
modalis hō est deus: hinc denique proprietates utri-
usque rāae de supposito ipso seu chrō: ut Christus est in omni
lis: chrō fuit conceptus de Spiritu S: a Mary et Maria
virgine. o tr in abstracto dicitur per humanitas in chrō est
divinitas aut vicissim.

humanitas quoniam seu rāa humana in chrō propria est
essentia et in rāae rāae est completa: o tr propria

Thum actuale et fgle v Thum uale, ac potentiale,
Thum actuale uocato quod hbt parts in se, quae parts
= gl' ably, cuius siue is reys et reys conipi jbt hbt,
cuius modi gl' opus et reys, Respectu hbt = gl' in hbt
ly, seu in hbt, seu est hbt, cuius modi gl',
caput colli et: Respectu hbt.

Thum uale seu potentiale quod parts gl' se hbt, ut
gl' hbt hbt hbt, et hbt hbt in diuina, et ea
parts uocato hbt hbt seu inferiora ut diximus in
loa.

Item: gl' hbt hbt, seu Thum hbt, seu pars = Thum
per se hbt hbt hbt in accidentibus aut modis hbt
nbt hbt hbt hbt hbt hbt.

et on hbt uno modo hbt hbt hbt: hbt nulla gl'

hbt hbt hbt hbt.

Item de hbt in hbt hbt, in quo hbt hbt hbt hbt
hbt, cuius hbt hbt hbt hbt hbt hbt hbt hbt
hbt, seu quo illud est hbt hbt, quod hbt hbt
hbt seu hbt hbt hbt hbt hbt hbt hbt hbt hbt
hbt hbt hbt hbt hbt hbt hbt hbt hbt hbt hbt
quo hbt hbt hbt hbt hbt hbt hbt hbt hbt hbt

Demon Gregorius cui accidentatio Thi coniungit
forma affizit, in scholis vocari consuevit.
Ytium est scholigena, quod athletis vocant, apie noa
aliis discipulae schola. cui attribuntur omnia, quae in
ea disciplina pertractantur. aliter vocatur in scholis
lis oblum maali, et etiam oblum thum, functio male
si apie cum oblo formali coniungatur. De alibi
qbus sapius et sufficiens apin us.
Scholastica et scholasticus alia dicitur ead alid effatus.
Caem vulgo definiunt principia influent ee in aliud.
id est in alia raem falte numero a se diffincta ul
pater in hoibus de ca filii, quia alia est ipius alia
filii ectia, et humanitas, scilicet aliud q et alia mens.
verum in Sanktissima trinitate Pater et de ca filii
sed Thi principia filii, quia ead est, pater et filii
raa et divinitas, ac licet filii dei possit, alio ap
re, id est, alia persona, et ta aliud de ip, id est alio
raa: reus est effatus et ab ipso pendens, sed ip co agua
lis est, co et homo, confels ba al quo ut bo id e de.
Eadem rae Pater et filii sed principia Spiritus S.

o caa: quia spiritus s: idem n est deus eadē qd hōna am
 ac pater et filius.

Y vulgō reuerfente caa, quae diuerfa hōna caalibale,
 ut loquor hōna, id est, diuerfa caandi rōōō, ſu modō rē

caā finalis, quae caa est hōna id ppter quod, caa efficiens
 quae caa est, ut id a quo fit effectus, ^{amplē} dicunt
 est hōna quae est hōna ppter hōna, caa māōō, quae caa est,
 ut id est quo est formalis ut id ppter quod rē efficiat, hō

Dud vocantur intrinſecū, quoniā intrinſecū productū rē
 = māōō. Nam caa addunt aliqui rē exemplare

quae caa est hōna id, ad quod, ſive ad cuius ſimili
 hōna fit effectus.

hōna oim caa ſum hōna ſit exempla. Architecto
 dō caa efficiens domus: ipſe n. domo adificat

ad quod qdā aliqua merede condunt: quae est
 ipſius fini ſu caa finalis ſine qua ad agendū opus
 ſit determinatus: et hīc dō fini operantis: comoda
 a habitāō dō fini opus, hōna est ipſius domus. lapide

et ligna et glōō domus componitur ſpūōō māōō:

ac demū diſpoſitio ſpūōō partitū hōna qd domus

quae caa ſua artiſiū congruit, dō domus forma.

quod si architectus alia domū aut quādam domū hujus
viderit, ad cuius similitudinē basē extruat, prior illa
domū, aut hujus est cāa exemplaris et hujus posterioris.
Sed inter eos, si proprie loqui volumus, sola efficiens cāa
philosophica et titulum promeretur.

Ea quippe sola ppriē cāa phiā vocari potest, quae sola
influit in aliud, atque sola cāa efficiens in fluita
in aliud, nam cāa finalis phiā non existit, nisi in mente,
nisi cāa obiectiva appellari debet, cum sit movens, aut
determinet cāam efficiens, nisi quatenus in mente obiectis
re ppriat, ut sanitas, et movens ad potius medicā sumen
tam nisi quatenus in mente, tam obiectis quādam ppriat
bonum, ut amplius videbimus in Ethicā.

Cāa Materialis et Formalis, sive materia et forma de
quibus in phiā dicimus ppriat rei producta partes aut
principia componentia, quae cāa. exempla aut hujus
et cogit in re ipsam, sed non cāa efficiens in se aut in
proponit. quod sola cāa efficiens ppriē et fluita cāa

phiā cāam ac titulum sibi vindicat.

Multiplex a generis cāa efficiens dicitur.

Primum genus est cāa logica, sive metaphisica

dicunt a causa loca seu metaphisica, quod i quamvis vera
 caa o fit, ita tr se hbt comparati ad cog nitivem eam
 a se vera ed phy sic est ad caa ug: mens humana sicut
 alius veluti caa in bellis, et voluatis in abis hgnm ega
 re o distingua. fieri parti dispositio gavit abis et
 pessi civitatis aut aliam physicam affectivum caa, quan
 vis gavit, o pessi civitatis aut ali d affectives in huius mo
 di parti filu consistunt.

Ad illud caam glos referi poud premissa suppula
conclusio: ra poud dici illis caa loca aut metaphisica
 quatenus ipsa ex is deducit, et in is continetur, o hnt
 caa illis phisice, ne se vera gsa pariant.

Unde caa effectivis glos caa moralis continet, que
 gdm o influent phisice, in effectus, sed hnt idem mo
 ren et existimatis e hnt eodem modo se hnt, ac si
 ver influent. eg qui in pral homicidii, dr homici
 dii caa phisice ipse locu o occidat. qui igne aut edi
 ficio domi supponit, caa est causa gaois, que sbb
 h, hanc esse o gse sdr ignis domi aut edificiu con
 parat.

Item glos caa phisice compr hendit, que o occasioalis

Non est, & re ipsa effectivus.
ocasionalis causa scilicet, quod alii effectui occasione
prebet per legem a ratione conditam in substantia, ut ad
hunc aut voluntatis est causa occasionalis, ut brachium
moveretur, & alii quilibet in corpore humano voluntatis
motus & actus: ut vicissim motus spirituum animalium
ocasionalis causa est nullam cogitationem quae in mente ha-
bitatur, ut eis exprimitur. Simili modo Josephus dicitur
hanc causa occasionalis, per creatorem voluntatis, cum

Jos: 10: 12. Dixit. Sol contra gabem se movere. item Sacra men-
ta non e legis merito dicuntur causa occasionalis gratia,
quod in substantia facta a Deo in eorum susceptione
prohibetur.

verum causa effectivus proprie dicta unica est, scilicet Deus: non
nulla res creata, si voluntate agere possit, proprie operari
hinc: ino creata voluntatis, quod se ad agenda debet mi-
nari, et extra agit, extra se ipsa non aliquid proprie agit,
nisi ocasionaliter ut loquuntur.

verum etiam si factio verum sit, regari non potest, qui
ad vultus ipsius et populariter loquitur, non nulli pro-

ter Deū affigari potest cā, que 2da dicitur,
quod p[er] suū modo operantur, quamvis ā in a tū p[er]de
ant, ut operentur: ut hōc hōm generat, agula agi
lam.

Quin in scriptura S: vulgari haec loquuntur uti
tur. germinat, inquit Deū ipse, terra herba viua

gref: i. v.
ii.

bona et faciente fenu.

quam ob re dicitur solis cā effatius in imā et
dam.

āna dō, que ā nullo pendet, ut agat, et cui cetera
sibi vult; est p[er] solis Deū. 2da que pendet ā imā
in suis opera vobis, q[ui]bus p[er] hōm creatur.

Quos cā 2da v[er]o est generalis, que sedit ad mul
tos et diversos effectus confect, ut sol ad diversas et
multas generatōs; v[er]o est p[ar]tialis que ad aliquā t[er]m
effectus sp[eci]em restringit: inde cā generalis dō
equivoca, id est, effectus aff[er]t producit diverse ā
se generis; cā v[er]o p[ar]tialis sedit, est univoca, seu lingū
raris ac est effectus, quem producit.

Proterea alia est cā p[ri]ncipis, que p[ro]pria virtute

luni occipit
libula uq
br brachio
as volu elat
um acclim
y in melle h
shil il foli
alati, in
dem Sacra me
ly g[ra]m[ma]t[ica]
suscep[ti]o
ly p[er] Deū
p[ro]p[ri]e op[er]at
y dō Deū
lil p[ro]p[ri]e agi
lū e p[ro]p[ri]e
lū e p[ro]p[ri]e

In qua clara et distincta a se ipsis cum se ipsis conuenit,
ut uno quatuor habet, Dummodo attendere velit, illius
et a veritate ignorare potest.

Unum est in omnibus axiomaticis, ut non veritas
per se se quodammodo obuiat, ac evidenter cognatur, quod alia
videtur esse una veritatis ac certitudinis, axioma seu prima
vel prima a se ipsis, certitudo, sive ut scholae loquatur, aliud
est, sicut certitudo cognitionis principii quae certitudo, sive
clara et distincta se ipsis. unde fit

Axioma unum.

Primum axioma, primum veritatis certitudo, una certitudo
dicitur, axioma, sive ut a se ipsis, in unum certitudo cognitionis
principii videtur esse illud: quid quod distincta clara et
distincta se ipsis, comprehendit, id de ea certissimi
me potest affirmari.

illud est: in unum axioma seu in unum cognitionis certitudo
principii, quod certissimi et evidenter certitudo est quod
a nullo alio principio pendet: et per quod certitudo propositio
a se ipsis habet: haec non est veritas in se ipsis, in unum
certitudo cognitionis principii, definitio, ab quolibet modo

hoc situm axioma: & certissimum et evidentissimum est,
 cum omni certitudo rationalis et evidentia hinc claris et di-
 stinctis continetur. Deinde a nullo, prout et alio prin-
 cipio, et nullum assequitur, nisi illo prius. Denique per il-
 lud cetera profecto omnia demonstrantur, vel singulorum
 evidentiae constat. Cuius tamen ratio tam constantis affir-
 mant Metaphis, impossibile est ut idem simul sit et
non sit, nisi quia in idea clara et distincta ratione exi-
stentis includitur impossibilitas simul existendi? item
 ut cetera faciamus, nihil certius est quod moralis, plures
 quae hoc principium, quod tibi oportet fieri alteri, oportet fieri,
 quia in idea clara et distincta aequitate ac iustitia
 rationalis includitur, quod quisque iuris in alterum statuerit,
ut ipse eodem iure utatur, nec ulli faciat, quod sibi
fieri vult et. Quoniam axioma in unum certae cognitionis
 in principium videtur esse istud, quod quod in idea clara et distincta
ratione alicuius comprehenditur, id de ea certissime potest
affirmari.

Axioma 2um.

Quid quid clarè et distinctè concipitur, id esse existit,

existere p[ro]p[ter]

Nam quod clarè et diffinèti concipimus, id est esse sume
p[ro]p[ter] : atq[ue] actuali existentiã, que p[ro]p[ter] quædã
est, ratiõis includit, est esse in p[ro]p[ter]tate, rurs[us] q[uo]d est
ipsa, que cogitat, que q[uo]d d[um] cogitat est esse, et
est aliud quod p[ro]p[ter] illud, et quod temp[or]e p[ro]p[ter], d[um] do clarè
et diffinèti p[ro]p[ter] a Deo produci p[ro]p[ter], siue existentiã facti-
ta possiblen includit, d[icitur]. N[on] indicamus existere p[ro]p[ter],
quod nullo modo est concipi, siue cui[us]libet p[ro]p[ter] rep[re]-
sentat : sicut lapide ligneu[m], aut circulu[m] quadratu[m], impossibiles
indicamus, quia circulu[m] quadratu[m] ad lapide[m] ligneu[m]
intelligere et valens : siue quia hæc abstracta p[ro]p[ter] rep[re]-
sentantur.

Duo s[unt] igitur ut iam diximus, et plura, quorum existen-
tia nobis certissima est scilicet mens n[ost]ra, que cogitatio est
p[ro]p[ter] quia existat : et Deus ipse, siue ens sume p[ro]p[ter]tatum,
et aliis p[ro]p[ter] existentiã actualiter, que est p[ro]p[ter]tatio que
dam finire requirunt. Cetera et clarè concipuntur, temp[or]e
existentiã facti impossiblen includunt, ut mens au-
tem : et concipi requirunt, id est impossiblen indicant.

is solandum hoc axioma de ente intelligi o de ente modo,
 cum entis modus relationem habet eadem ad se habeam, re proin
 de sine illa clare distinctis conijciatur. 2do igitur intelli-
 gi de ratione completa seu specie, o de parte eadem, puta de
 genere aut differentia: quia per eadem seorsim ab alio
 clare distinctis o ppter, ut aal generatione u figura
 prout ab o specie abstractis, nihil distinctis mente est h
 bet. unde in genere sine differentia, in vice versa differen-
 tiis sine generibus confis huiusmodi. sed species quae est generi
 et differentia concludit, quaeque totam rem eentiam com-
 plectuntur, aut existunt aut prout existere. Igitur igitur
 axiomaticis huiusmodi, quod huiusmodi attributum aliquid ali-
 cuius generis clare et distinctis ad constituendum aliquam spe-
 ciem convenire intelligitur, totius species illa sine se totum
 illud cum igitur attributo existit u existere potest.

Axioma 3th

Nichilum o potest esse nullius rei causa hoc axioma adeo
 clarum est ut expofitioe o indiget. Et eo a duo sequentia
 veluti consequentia a se deducuntur.

Axioma 4th

Nulla res aut perfectio est in se habere esse, nihilum, esse
ad quod existit, pro sua causa, sed a qua existat.

Axioma 8um

Quid quod est perfectio in alio quare, id in a magis illis
causa formaliter et eminenter continetur.

Continetur quidem formaliter, sive sub eadem forma et
ratio quando causa est univoca, id est, eiusdem rationis atque
effectus, ut cum fiat aliqua alia factum occidit. emi-
nenter et cum perfectiori modo est in causa, quam in effectu,
ut cum spiritus perfectiores in Deo eminenter et divinitus hinc scilicet

Axioma 9um

Quis res se ipsum magis aliud quare movere potest, nisi ab
alio prius moveatur. nam quare ratio sui, res formali-
ter res eminenter motu continetur, pro ut suo loco osten-
derimus.

Axioma 10um

Non minor causa requiritur, ad rem conservandam, quam
ad illam in eam producendam. hoc axioma est in frigidis
undis de rem conservatio e claris videtur. Et his oibus scilicet
h.

Axioma 11um

Et vñ est eidentia ut o solū vñ pte foial, qd n fal
sum adrota lūg ventalis delyat: fivē ut lyle S: Au
gustinus vñ cogitatio ventalis oia falsa: firmo profra
ho, n quēd pūg in audita qant, et dū dū core et fbo velen
Donea est.

Ex: 118
alias S. 6.
n: 12 alias
c: 2.

Part 2da Metaphys

fivē

Prænta matologia.

Partem alterā metaphysicā pneumatologiam fivē spi
ritū suam vocamus. spiritus vñ fivē mēs est, fivē
sbtāū cogitans. Et vñ fivē sbtāū, in quatuor geni
bus convenit dē vñ cogitans, id est, ppiens, et volens, in
qua genibus sequitur: solus vñ et vñ spiritus cogitans, n
hil qd pūg ipsa cogitāō in spiritu pūg invenit
Sedemus pūg vñ pūg genis spiritus estare agrosunt
et shtāūent vpi Deum, Angelos, et mentes huma
nas. et qdam modis in illis vñ hūm addiderunt, vpi
belluam aīas, quos et spiritus, quomōs ceteris longi
impūgatiōes ad shtāūent. qd vñ capitibus hanc 2da
metaphysicā partē concludemus.
In fine de Deo agemus, illud qd rāalē ut vocant, hūo

Logiam complecteb.

In 2do. de Angelis, galum rati: rati: attingi potest
tractabimus.

In 3to mente humana expendemus.

In 4to de rebus num bonorum ~~et~~ spiritibus dei quibus,
examinabimus.

Caput imū.

De Deo.

Cum demonstretur rati: et factum in librorum aucto-
ritate, ut is qui sc: et super rati: theologiam docet,
usu verit, sc: et ipsa rati: rati: communibus qd sc:
dicitur: nihil hu: nobis agenda videtur: nisi ut quid
rati: de Deo sola ei potest, qd la potest, dili-
gentia diffinitis paragraphis et ponamus.
Imò igitur quidem quid dei rati: oib: in mente veri al,
et quomodo a nobis cognoscatur.

2do qd: potissimum rati: esistenza dei demonstra-
ri potest.

3to: de p:ncipis dei attrib: dicemus, et spec: al: m de

in agibile, et in idale, et in finidale ipis.
4to De profua voluntate et potentia libertate et decretis
 Divinis.
5to De Deo creatore et conservatore agens.
6to De Deo motore et conservatore.

Si:

Quid Dei nomine in vobis veniat,
 et quomodo a vobis cognoscatur.

Dei nomine os intelligit substantiam spiritalem, ac sim-
 plicem a se ipsa et a materia, immensam, infinitam,
 omnipotentem, omnividentem, omniscientem, gubernan-
 tem, ac moventem, uno verbo omni perfectionem gene-
 ram altissimam. hancque Deum non voluit, et mo-
 do loquitur, qui Deum esse confidenter, sed et in finit
 gloriam, qui se ad Deum professi sunt, si tunc ulli un-
 quam estituerunt ad Deum. si in abissis, que sunt
 fuisse, quidnam illud est, quod agere regere,
 et agere dixerunt utique Deum, sive substantiam spiritalem
 sive plenam sive naturam, eternam, immensam, uno
 verbo infinite profata, que communis est omnibus a vera in-
 fida Dei nomine.

estabigte in robis in alia Dei, siue entis suū ē pfecti. fides
quod pbr.

fides Dei est fides entis suū pfecti ut dicitur, atqui
estab in robis fides entis pfecti. gō est fides Dei.

Obi: o aliter nos in pfectos a promissis, quā
quod ab illa fide entis pfecti deside nos advertimus,
gō estab in robis fides entis pfecti.

Obi: Mens nra nihil se ipsa pfectis in hoc
pfectabili mundo deprehendit, et sic se suū rebus,
quas pfectis pperit, confutat, o extrā, ut se illis compa-
rando pfecta se despectu illarū o iudicat.
Atqui in hoc pfecta mens nra multarū in pfectis =
num sibi ultro confusa est, gō illis alimide repete
aut exprobre o pbr, quam in illa sui tunc ente adhuc
pfectiore in o pfectissimo comparatione, a quod desic
sibi intine confusa est. gō estab in robis talis entis pfecti ad comp
Dei fides, eago in alia.

illa quippe fides est in alia, quae a imo ortu divinitus
robis est conata, siue quae est ipse Deus, qualem nra
nra pfectis est, cā gō pfectis illuminati atqui fides Dei
a imo ortu robis est conata, siue est Deus ipse.

quatenus modo non se se saltu imperiale ppendu esse
belli, rā nulla res creata, ut polu in profulu, ~~et~~
~~in profulu~~ Ideā illam nobis in primu pl. qđ Ideā Dei
oibz duobz ordinata.

obicitur: illa Ideā qđ est rāoz finitā, qđ non per
Ihu acquirimus, atq; in Ideā Dei per Ihu acquiri
mus, rāoz et mundi: Ihu contemplantē: nam ut docet
Apluz 11 in visibilia ipsius per ea, quae facta sūt, intellecta
conficiuntur. qđ Ideā Dei qđ est nobis inata, sicut con
genita.

Rom: 1: 20.
20.

Et dicitur: si in Ideā Dei et rāoz Iffiliū Ihu
hauriremus, eam arte componeremus et in pfectioibz
quae quoribz intē pimus, pultā et claritate et solis
et stellorū, et calore ignis, et frigore glaciū, et con
dore nivis, et rigore geyatē. atq; in huius
modi, ~~quae in huiusmodi pfectioibz Ideā Dei consistere~~
oportet: alia, conipremus Deum ut solen flui
dum, calidū ut ignem, frigidū ut glaciem, candi
dū ut nivē, nigru ut geyatē et. quod absurdif
simū est, qđ Ideā Dei et rāoz Iffiliū Ihu qđ du
cimus.

Ad lectu. Apł: respondemus, in visibilia Dei per ea quae facta
sunt, sive spiritalia, quae est mens humana; sive genera-
lia, quae est & lucet. intellecta conspiciuntur per
ocasionis, quae sunt Dei robis congeita ex illis,
et inquam per eos, quae suppeditant illa, non nega-
mus, etiam, neque genera visibilia rationi sui Deum in visi-
bilem representare possunt: imo et occasionem quae dicitur
sunt creaturae, ut de Deo cogitaremus, nisi dei
robis seu sua mentibus nostris à natura id est, deum ab
auctore foret in se.

Idem quibus dicitur, ut in iusto instat venerabilis se-
ris, ut dicitur instat formosi adolescentis, alii instat
atque in his modis sua orbi dicitur, à sebris, quod sua
Dei orbi dicitur à sebris.

Al. d. ma. vulgo con iusto Deo instat venerabilis
seris, conceptu abstracto, qui minime est Dei conceptus
Co: conceptu iusto, et proprio: ne: unde conceptus a iustore
n: quasi a. ista quippe conceptus Dei ut venerabilis
seris, prout absurdum videtur. n. v. longe aliter con-

pite ab is, qui vna illis qdem expriment. Demonstrat
 quippe thelyi, deo o ei gorem, aut ex partibus compositu
 cu ei sunt intelligibilem, ubiq presertim, ubiq preser
 lem, inuenta oia in motum, nunquam presertim,
 nunquam roou, et h' oia in orantem. atq in h' oia
 attilla venerabilis seris o conuenit, sed ubi sunt pfecto
 quod qd in telligi, o v imaginatioe, aut phantasma
 h' gorem, et h' in p. go Deo o instar venerabilis seris
 est conuenit, et p ubiq adorandus, o p h' oia et h' oia
 in finitum, uno verbo, ubiq unde quaq pfectu, quod
 nulla p in agere vpe scilicet, resp in Angelis instar
 inuenit allati cogitandus est, li ut e modo a pictoribus
 effingit, h' oia pfectu, sed langm spiritibus ali quis
 aut p h' oia cogitandus, quam in telligere qdem potimus
 ad in agere requimus.

Inst. nulla modis seris inest Dei ratio, seu pfecta,
 nisi per imaginem quaedam gorem nobis ipsum ex
 hibeamus. atq in o alia ei p imago illius, qua
 venerabilis seris, go conuenit, est instar vera-
 bilis seris.

A: ut mai. eu ntm per imaginem quaedam gorem

primis, que substantia et genera sunt, et que sunt spiritualia,
dabo: ma et affectione solida, sic est et generatum
veritatem perfectam, et alia in gen, clari et distincti
videmus, quomodo genera in ayinibus et hinc reque uunt.
Sic in Deum ut sum perfectum, et intelligibile, et ut ut
genera, et in ayine substantia cum scriptum con ipre Dei =
mus.
De genera. et ponimus Deum cognoscere ut sum perfectum,
nisi ab eo removendo perfectum, quod nobis in ipso est
primus. quod Dei cognitio est substantia et repelenda.
De et ay: in o cognoscimus et imperfectum, nisi quia
idem perfectum in substantia habemus, a qua et nos pluri =
ma ab eo intelligimus. Et in promittimus, idem
quod nam est imperfectum, quomodo a cognoscimus mentem
quod ipso perfectum: sed in hinc videmus in re nam
perfectum in mentem, sum substantia cognoscimus ante: unde o ca
indicamus in perfectum, nisi ulla nobis ad aliam cogni
tionem, quam quod est substantia proficiunt. unde tum pluri =
ma, et perfectum, Dei intelligimus, clari est, idea nobis
libre est perfectum in quo perfectum illud et ratio cont =

neri videtur.

urgelis. firs ista scila hbril, nulli unquam firsant

Athei.

A: D: nulli firsant athei si ad Deum Dei sibi con-
genita corde attendere voluissent C: firs: n: con-
credibile est ullis unquam, qui ad Deum Dei atten-
derint, firs Atheismu firsse pofessos, quia o-
mnia clara est oibus hoibus a raã in siba Dei rotis,
sed in super oru pulcherrima conpactu indefi-
nenter exilato.

Est hoc in forsan ponal barbari quidam madri-
mitu in rfi, qui Deum illam sopit om aliquam
Dei bene anti, sed sua No, o creatis culpa i tunc ad illa.
Deum in nobis pulcherrimis cornoli o attendant, in se
~~Deum~~ Deum quod dicit, si forte attrahent in, aut
inveniant, quamvis o longe sibi ab uno quocq; rsum:
in ipso n vivimus et nos venimus et sumus, ut nos aut

Aplos. ^{ob: 2} nulla in nobis est Deum ei in finit, alyni Deo ad: C: 17
est in finit, go nulla in nobis est Deum Dei. J: 27 et 28.

A: n: ma: in finit n noie in lili gi m id, quod nullus

sed finis, & siue quod finitum est, est cui nihil, ne per
cogitationem quodam adiu per, aliquid clare et distincte no-
mus, quod sit, nullus habere finem, aut limites, seu finitum
esse, nec ulli adiectis potest amplificationi: nam veli
uimus subijctione perfectis nihil esse addi potest, alioquin
est finis ipsa. et oritur pariter ne numerum ne
quodam in finitum, quia nullus est partem numerum, nisi per to-
gitalisem adiectis aliquid ualeamus, ut quod est a et
terseu concipitur, quia illius est basis per modum et amplius,
prodeunt quodam, quod clare et distincte uimus in finitum.
probat: et ponimus in finitum cognoscere, nisi per quodam
da negationem finitum: quod tamen aliter finis et uide-
mus in infinitum uocamus, quod clare et distincte et no-
uimus in finitum.

Ad. et. arg. et per negationem finitum in finitum uimus
si potius finitum per quodam in finitum diminitio
intelligimus. aliquid quod finitum est, per quodam dimi-
nutionem in finitum ipsum: nam finitum speculamur, ut
aliquidem de hominibus, siue ut parte eius quodam
tamen; adeo, ut ipsius subijctione generationem, quod nullus limitum

sibus clausu intelligimus, parti aliqua decepta bene-
mus, ut re finita piamus: siq; prius ordine infini-
tatis, qua finita, qd infini. per infini. regoem
q; intelligimus.

Sed inquit. Si habemus Ideam Dei cognoscimus qd
sit Deus, atqui q; cognoscimus qd sit Deus, ut multi
Thely: dicit, ^{cont} ipse S: Thomas nos ait q; sumus de Deo i part: 9:
qd est. qd nulla habemus Dei Ideam: aut si q; o-
cursus habemus, ea rati: est, sed q; a patribus
a magistris aut alijs profecta.

R. D. mi: q; cognoscimus ipse qd sit Deus, quosse
negat S: Tho: nos cognosce de Deo, qd est Co: imperfe-
cti. et effusa. Ideam igit, quom de deo informa-
ta habemus, quavis clara sit et distincta, quoniam con-
tinetur ab illa, qua soli Deo conveniunt, et q; ab
oibus alijs entibus clare et distincte securo, est in em-
perfecta et manca q; nra, qui a minimi robore habet
trinitatem personarum divinarum in una rati: et generalitate
subi: a patre, et processione Spiritus S: a patre et filio,
Sed qui a abentis sume perfecti plenitudine profus

Defiati.

In 18: 85:
n: 12.

unde de hoc spū concipimus potius quid o sit, quā qd sit
Deus: Dps o Mr docuit S: Thomas, s: d: m: S: augu: his
verbis. + Deus ineffabilis est: facilius dicimus, qd o sit,
|| quam qd terrā cogitas, o est hoc Deus, in aliē cogitas,
|| o est hoc Deus: oia que spū in terra hōis et aialia, o est
|| hoc Deus, oia que spū in mari, q: evoluit per aerē o est
|| hoc Deus: qd qd lucet in celo stelle, sol, et luna
|| o est hoc Deus: qd qd in celum o est hoc Deus: Angelos
|| cogitas, virtutes, potestates, Cherubim, Seraphim,
|| Sedes, Dominos, o est hoc Deus. et qd est hoc solus
|| potuit dicere, qd o sit. o m: potuit s: d: S: Augustinus:
promittat hęc oia in pi terrā man, ali, hōis,
Angelos o cū Deum, nisi s: d: d: in profata qd m,
s: d: m: vērā ac distincta habuisse. hęc a p: ca ra
ā parentibus, nec ā magistris, s: d: a solus Deus est oriunda
ul dicitur.

§ 2.

Quibus potissimē rōnibus qd o sit, a Deo
demonstrare potest.

Quamvis huc arbitremur, nemine serio unquam dubita
 re potuisse, quod ⁱⁿ deo existat, à quo quæcumque oculis et
 auro animis, regantur, utpote in ^{de} idea oibz hoibz infi
 nita, in instituti sui modo existit, ut in origina, quæ ad
 illis existentiâ, quam probanda com. videri affert
 solent p. h. i. sic allegamus. ca. a. p. 3. p. 1. g. 1. 1.
 Metaphisica n. p. 1. p. h. i. et moralia, quæ oia s. p. a. p. h. i. 1.
 si quod aiant s. p. a. b. effectus ad causas? a priori s. p. a. 1.
 Cui ad effectum n. p. 1. deo, utpote in a. o. i. u. m. r. e. u. m. t. a.
 principium alia aut causam se priori habet.

Demonstratio existentiæ dei
 Argutis Metaphisicis.

Arguta Metaphisica vocamus ea, quæ ab iis humanæ
 mentis et in g. r. i. t. u. m. illi consideratæ s. p. a. m. i. r. a. m.
 mens humana s. p. a. r. a. t. o. r. u. m. et illi s. p. a. m. i. r. a. m. s. p. a. m. i. r. a. m.
 p. h. i. s. i. c. p. r. o. u. t. p. a. l. e. t. : s. i. d. i. g. t. o.
 s. p. a. m. i. r. a. m.

Et sicut oibz idea dei sive idea entis s. p. a. m. i. r. a. m. p. h. i. s. i. c. :
 o. n. o. b. a. l. i. a. r. e. d. e. n. t. e. l. l. e. n. t. i. s. r. a. u. t. u. e. l. i. o. r. a. d. e. l. e. r. i. =

omnibus preferimus quam quod illi ad fidem hauriant
inferioris, quod nobis inquit, magis audere conperimus,
atque illa fides sume inferioris fuerit sume perfecti
aliunde quam ab ipso deo proficisci: & potuit, rā
reus ab nobis ipso, reus a parentibus aut magistris,
reus deus qd a rebus ^{sum} appudabilem consideratione huius
est, cum sum a inferioris reus in nobis, reus in rebus appe
latis, continetur, ut continetur debet, si hinc fides sum
me inferioris originē ducet, 2dum illud axioma
supra caput 24 par. 1: relatu, qd qd est perfectioris in
re aliquid in in a, potius illius est & formaliter
veniret, continetur illi.

qd illa fides est a deo proinde est etiam deus.
Confirmat. et omnibus rebus, quae rationaliter rationem, ab eo
est quod alii magis iabent, quod minus inferioris merito
habent, ut ultro eis benedunt, rā forma vq a alia est =
violencia in animalibus suavitel appetitibus meliora fidei
camus, et substantias spirituales huius proponimus.

aliqui magis et in dicitur et ponit, nisi per comparationem
 et aliquid magis quod profectum fit.
 quod existit aliquid in summe profectum, id est, et a se ipso exi-
 stens, a terra infinitum, in se, uno verbo, Deus. et in Deo
 non est dicitur magis profectum realiter intelligimus.
 adeo existit Deus.

Dicitur: et summe profectum est summe bonum, et proinde ulla
 potest mala, quae la plura occurrunt.

Dei: ans. nulla potest mala, nisi inde maiora vellet
 esse bona. si maiora bona existit dicitur: hoc ad
 infinitum Dei bonitate potest, ut est permittat mala
 ut existit et ad bona.

Insta: ans. Deus potest tollere mala, et vult, et
 potest. si in eis, nisi est, in eis est, et proinde Deus. si
 dum, est infirmus, adeo et Deus.

Ad: Deus potest absolute omnia mala tollere, si velit, sed
 nihil absurdum, si ea permittat, cum creaturas liberas
 condiderit, et bonum et male contingit agendi po-
 testatem concessit unde vult mala, sed si quid in ea
 pernit.

Si dicitur per se, ut inde maiora bona colligat.

Argumentum 2dum Melapsum.

Quod in Idea clara et distincta rei aliter competere
dicitur, id de re certissime potest affirmari: hoc non est
in a veritate ac certitudine signa, ut supra ostensum.
Atque existentia actualis continetur in Idea clara et distincta
ita ut, si certis sume perfecti: nam eius sume perfecti con-
cipi potest sine existentia actuali, quod est perfectio.

ergo existentia actualis certissimi de Deo potest affirmari:
sive quod idem est Deum existere certissime, est.

Dices: ego quod concipiam montem cum valle esse raris
conuincendum, et circulum esse rotundum, et scilicet monti et
circulum existere in rebus natura. ergo a pari, licet existen-
tiam in idealitate sume perfecti competens in rebus,
minime concludi potest, Deum existere.

R: n: Equalem et paritatem, nam eo modo se habet exi-
stentia respectu certis sume perfecti, quomodo se habet
vallis respectu montis, rotunditas respectu circuli. at qui
separat inquit Idea vallis et Idea montis, Idea rotun-
ditatis et Idea circuli, ergo existentia actualis haec et

necessaria separari o pot ab idea sumi perfecti entis, licet esse
 substantia actualis separari pot a modo, o circulo. n. v. in
 idea Dei in secula edim perfecta existenti non possib
 continetur, o actualis, in idea o Dea sum entis perfecti exi
 stentia actualis necario comprehendit. unde quem ad
 modum existenti possib separari o pot ab idea clara et
 distincta rei in secula v. circuli, ita existenti actu
 alis separari o pot ab idea entis perfecti, scilicet Dei.

Justa: Existenti Responsio scilicet Dei, et hypote
 si quod existat, necario existere: quemadmodum circulus
 est necario rotundus, et h. potest, quod existat, o. scilicet
 Deum absolute existere.

Ob: n. oppositum. nam ut modus dicitur est, insinuanda est
 comparatio inter existenti a respectu entis sumi perfecti
 et rotunditatem respectu circuli, quales existenti a ubi
 est op: scilicet existenti necario continetur in idea
 Dei, o. v. in idea circuli, qd dicendum, quem admodum ro
 tunditas a circulo separari nequit, ita existenti a Deo
 differri o pot o. v. concludendum, quemadmodum circulus
 et hypotesis quod existat, necario rotundus est, ita Deum

legal.
 phum.
 comp
 i: hec n. v.
 ra o. v. l. f. p.
 clare d. d. f. p.
 e. p. f. p. t. o.
 l. t. i. o.
 affirmat
 d.
 alle e. v.
 p. f. p. m. t. i.
 i. l. i. c. e. t. i. o.
 f. a. i. d. e. m.
 do se h. l. l. e.
 modo se h. l. l. e.
 h. a. n. d. i. c. i. t.
 h. i. p. o. t. e. s. t.
 actualis h. a. n. d. i. c. i. t.

et hypotesi quod existat necessario existere.
urgetur. à statu Ideali ad statum realem & valet conse-
cutio in eo, quod spectat ad existentiā in Ideā in eo
quod ad existentiā pertinet; alioquin quod concipitur, existere;
quod dicitur & p. qd. statu existentiā necessariā in Ideā est;
fuit Ideā continetur, concludi & p. qd. Ideā existere.
Id. d. ars & valet consequentia in eo quod ad existentiā
possibilem seu contingente spectat, & in eo quod spectat
ad existentiā necessariā: ut, ars efficitur. Et qd. ubi exi-
stentiā rei est Ideā contingens, qd. est omnium creaturarum
rerum existentiā tunc & valet consequentia à statu Ideā
li ad realem in eo, quod ad existentiā spectat, ut licet
quis mundū quasi ab alio existentiā concipere, mi-
ne inde colligi potest, mundū à alio: quoniam in
Ideā mundi existentiā Ideā possibile, et contingens valet &
re, et actualis Ideā necessaria, qd. cum existentiā est Ideā
sive cum existentiā eodem modo in Ideā est; alioquin conti-
netur, quod obscure in Ideā circuli comprehendit, in
à statu Ideā li ad statum realem valet consequentia,

in eo, quod ad existentia spectat, nam tunc existia
o minus est et tunc, quam rotunditas circulo: nec magis potest
illudens o existere, quam circulus potest esse rotundus, ergo a se
e perfectum o minus existentia necessaria in se conceptu esse
involvit, quam circulus rotunditas, unde o minus con
cludi potest ergo se perfectum existere, quam circulus esse ro
tundum.

Argumentum tertium.

Metaphisicum.

vel oia oia entia sunt contingentia, siue possibilia
e esse esse, et sunt eadem terra et cetera dicitur aliquid esse
absolute in actu.
Sed oia entia dicitur o potest contingentia, siue possibilia
e esse esse: quoniam entia contingentia a se ipsis existen
tiam habere nequeunt, cum sint imperfecta, seu potest
erant nisi agente suum e perfectum in rebus non collata
ri, quo circa si entia contingentia fingantur o
existere iam o amplius esse entia contingentia siue poss
bilia e esse esse, sed oia o sunt in possibilia: nisi quod al
terum naturam existere, a quo tanquam ab ois entis pluri
tudine, existentia accipere ab o oia oia entia,

Contingentia est, si unum ex his illi absolute relatione de
pendens, & factum, à quo reliqua pendant oia, pro
verbo Deus.

Dico. à sse distributivo ad ssem collectivum, sive ad
à sse partibus ad Nam collectivam & validi conse-
ntio. qd quavis de sse sint contingentia &
in Nam collectivam est contingens, si una, seu ultra
eius numerum propter ea collectionem admitti necesse est.
S. D. ars & validi consentio à sse partibus ad Nam
collectivam cum enumeratio & est sse aut
eius convenit sse Co. si enumeratio sit sse aut
atque eius convenit sse ri. ars est sse; cum igitur
enumeratio seu indubitata est sse, qd qd de sse affir-
matio est, maxime si atque sit is eille, in de oibus
collectivè seu de Nam collectivè potest affirmari, ubi in loca
dictum ut si sse hoc & distributivo accepti sint non
habetur ois simul et collectivè quod modis, si
sse eilla sse Nam seu eilla sse sunt contin-
gentia, Nam collectivè est contingens, & potest aut

via eadem in continentiis, ut probatum est, quod non est ali
 quod est lacus necessarium e factu, quod ubi quicquid est len-
 tia non asserit, quod ego deus sed. Eodem autem agitur
 de alio soli collatione per se in a seque partibus ad
 illam collationem e validi consensio, nec vicissim ut
 miles die e per exercitum, tam el firmillimum collatio
 exercitum die perit. sed huius agitur de alio, quod el seque
 entibus, et soli collatione, et uter convenit.

Argumenta physica deum existere
 ostenduntur.

Argumenta physica sunt, quae ex rerum physice con-
 templatōe defumuntur.

Primum Argumentum physicum.

vari et affectives occasioe horum in nobis agitari
 comprimimus. nam seque vere videt esse momentis expe-
 rimus, et horum contrarietate, e nos e voluptate e
 dolore affici. et in veritate praesentia oculis nostris sen-
 menti per oculos remant, soni grates, et auri aures
 e demulce ut, e offendunt, quod idem de odoribus

et fortibus, de quorum alii fortis sunt, alii ingrati, et
deinde quibuslibet fortis sunt, motibus et affectibus
illis est sentiendum.

Et qui fortis est, ponit per se ipsa, licet si eorum effectus
est et spiritus, et voluptate et dolore in rebus seu menti-
bus nostris existare: cum quia per se inertia et intelli-
gentia, tunc enim, quia inter motus fortis, et volupta-
tem et dolorem rebus nulli rationis interest haberi.

hudo.

Et tunc est, ut voluptate et dolore producantur in
quibus eadem occasiones sunt, si legibus inter quos huma-
num et animi rationem seu mentem constituit, ut
quosdam fortis motus dolor, quosdam voluptas
efficit.

At licet illa, quae generalis est, et omnibus libere con-
venit, ab aliis constitui potest, nisi ab eis, qui res omnes gene-
raliter continent, ac conservant, qui mentibus simul et
fortibus dominantur, qui his motibus, illis spiritum imper-

Sicut 2. quippe cō p̄valla e. p̄d rebus oībus simul pro
 spicere; eos q̄ constanti sp̄e rāōe movere, ut q̄s sibi
 convenientia s̄t, p̄sequantur, quae s̄t noxia, fugiant.
 Existit igit̄ generalis illi cōm̄ oīum auctor, conser-
 vator, et moderator, tū tunc. Deū nominamus. ex lat
 gō Deū, quod erat demonstrandū.

Adum Argum phisicū.

Certum est motū aliquem in corp̄ibz rāalibz esti-
 stur, neq̄id ā quoquam ultra rāōe negari auct̄
 & dubit̄ redolere p̄t, atq̄ in motū iste ā solo imo
 motore sive deo rāoio prof̄sifit̄: q̄s n̄ sive
 magnū sive parvū, sive tenuē sive crassum per
 se, et rāōe sui cōcipit̄ eē prof̄sifit̄, ne q̄s aliter
 unquam moveri p̄t, nisi ab alio motore. o. p̄t a
 moveri ab aliqua creatura, quantumvis exaltati
 nisi ea vim illā ā deo accepit̄, et ab eo continet̄
 ad motū, ut q̄s in f̄ris dicend̄s palē fuit, nec aliter crea-
 tura quantumvis p̄fecta movere p̄t q̄rā, quam ut cōm̄
 occasibz prout dicent̄ in p̄fā.

quod necesse est in aliquo motu auctore sive Deo
existere, à quo sola forma suum motum accipit
et, et in eo sibi convertente.

Notionem Aristoteli physicam.

Quidamque eadem operari et effectus aliquos producere
observato in rerum appetabilium rationem, ut hoc loco
generat, hoc locum. Sed ab aliqua causa ordinari
dicitur, cum fieri a se, sicut, ut solus hoc alteri hoc,
et hoc loco in sua fabrica, vixit, et organorum confor-
mationem peritus ignorat, existentia largiatur.

quod illa eadem ab alia pendent, ut quodam operari
hinc.

nam et illa aqua pendent, et a se ipsa est et operari,
et rursus operari vim ab alia recipit, hinc et progressus
dabitur in infinitum, et tandem sistendum erit in aliqua
una rerum omnium causa.

At qui dicitur et per progressum in infinitum, aliquid, cum nulla
fundamina causa movens, nulla quoque forma, et da, nulla

39
Bia, nulla ultima, sic effectus finis, et nec hō
hōm generant, nec leo leonem et quod oīo falsū est.
gōlande fistlendi in aliqua imā rerum eum cōa,
quē cōa dō dō: atqui ita existit dō.

Existētia Dēi Argūmēta mora =
libus comprobatur.

Argūta morālia sūt, quē de morē doctis sūt ul
et in doctis solent eē accommodata; quē mores
ipso in respiciunt, licet aliquando ex mōa p̄hōa,
et Metaphis deprobat.

Innum Argūta Morālia.

Quidamq; in hoc universo et omnino, ea in fines
aliquos certos et inconstantes perpetuo rēti observa-

mus:
atqui eo quod in nulla cognitiōe p̄dita sūt, ul p̄d
sūt huius mundi appetibilis partes, in fines certos
et constantes sūt, agi nequeunt, nisi ab aliquo solo
resapientissimo movente et gubernante.

gō existit creator ille et gubernator mundi, quē
Dēū nominamus.

hoc oratio huiusmodi facti et profani scriptoris, ut
Dei cognitionem in omnium mentibus excitare et. Isaia. 55

C: 20: v: 26. et de plus 15.

ad Rom: C: Innumera sunt quae per philosophos, poetas, moralium,
i: v: 28. et in litteris XIII hanc rem testimonio, quae fusi refert
et l: 2: de
rae Georgii Lachartius et quibus veri Dei revelationem ingerit, falsorum quoque
et l: i: dicitur
rae instituta
tionum per huiusmodi mira nobis transferenda a foras, si quae a variis au-

thoribus ad in de huius veritatis confirmationem prolata
sunt, hinc recere valemus. Cuius secundum triba est via
qua omnes christiani aut phili ingredi solent, ut ex quibus

ps: 18: v: i quae fide agroscomus. Nam ut ait propheta et celi
enarrant gloriae Dei et opera manuum eius animalia

C: 12: v: 7 firmamentum. et Job: et interroga fumenta et doc-
sec: bunt te et volabunt caeli, et indica bunt tibi loque-
re terra, et respondet tibi, et narrabunt pisces
maris, quae in general, quod oia haec magis Dei facta

sunt.

Secundum Augustinum
Morale.

Mundus o exigit ab altero, qd in hunc conditus fuit
 ab omnipotente quoda est,
 at qui exigit est Deus,
 qd exigit Deus.
 Maior pbr. si mundus ab altero qd habitus est, tot
 artes, tot machina ad vitæ usum rean d pto toto
 alteritatem qd habitus est, hinc modi pto, ravigan
 di, pindis, rauticid pto, dios, ors hysographica, roli=
 bind, sive quæ qd aquarum, sive quæ verborum vi
 agitaris, aliæq innumera id genis inventa, quæ si
 olim nota fuissent, nunquam ex homin. memoria
 ob sua utilitatem fuissent deleta, at qui hinc
 oia, reus deleta e constat: imo quod hinc pluri
 mal terram regionis res ceperint, qd igitur est ex co
 loris, quæ in ea terra fuisse deducta: et omnia
 hys historiæ monumenta ultra sex annos millia
 rtho qd exlendit: nullaq facis bibliis et antiquiora.
 qd mundus ab altero qd habitus, pto hunc ab omnipoten
 te Deo fuit conditus, Deu igitur omnipotentem exigitur recepsse

est.
l: 5: Dere hoc Argum hoc eleganti Carmine exponit Lucilius.
cum rati Proclera si nulla fuit genitalis origo
v: 325. terrarum, et cali; sempiternis aethera fuere.
et seq: Cui supra bellum thebarum, et funera troia,
non alius alii quocumq; cecine poeta?
quod tot facta rati totis aedem, neq; usquam
aethris fame monumentis insita florent?
veru, ut quocumq; label rodit aethra fumae, reusq;
rati est mundi, neq; pidentis aedem.
quae in quaedam rursus aethra exsolunt;
rursus in auge fual; rursus addita rorigis sp
multa, modo organici melioris pperit foras.
Istium Argum Morale.

scilicet hominum stultissimi, et dementissimi, qui sa-
lute suam in questissimum discrimen adducunt, absq;
ulla spe lucri aut comodi ppendi.
Sed qui sine ulla rati, contra insita oib; habet de-
-am, existere deum inficiunt, et in dubium vocant, in
salute sua, absq; ulla evoluti spe, in questissimum
discrimen adducunt. non si, ut ipsi stulti opinantur, aut
lucrum ipsa exolat deus, aut viri probi et fideles, qui deum
confitentur, ni hil habet, quod reformideat, cum ipsi se con-

fessio rorum post morte nequedi: sed si Deus existit, utra
 ab ea sollicitudo eorum, quae post morte nobis obvertuntur:
 ut in scriptis illis, quae in tribulationibus et angustiis manuum et ocu-
 lo ad celum, inquam ad miserorum consilium attolimus.
 ut demum universa ratio fructus, quae ab illa utriusque, non
 clamant, suumque ubi quae testatur auctorem: quae horrendum
 fuisse supplicium altius manibus, qui veritate lumen
 manifeste in gratiam, et perfidum peccatorum nostrorum abstru-
 erunt.

quod omnium bonum demerendum in se habendi, ipsorum oppres-
 sus deplorandum est conditio, nisi ad se ipsos revertantur,
 et in prodigioso illo in omni errore respiciant.
 Hae unice profecto ratio sufficit cordato viro, ut ab
 altiorum in pietate spe se habeat. aut si forte in coram
 infamia incidit, ab errore statim refugiat.

§ 3.

De pauperibus Dei altibus dispensationibus et
 et speciatim de in consuetudine de humilitate
 et infirmitate.

Item unum eum et hinc in personis fidei catholica
nos docet, hinc distinguenda sunt attributa ipsius personae propria
de quibus olim in hoc articulo dicimus, ab his,
quae sunt communia, de quibus et professo non differunt
tamquam. haec autem attributa 3 personae divinae vocantur
cella, quia ad cellam divinam pertinent; sive quia in
Deo clara et distincta Dei, seu entis sunt et perfecti
contenta continentur: eorum sola luminosa in intellectu de-
terminantur.

Quodlibet huiusmodi in quo collocanda sunt differentia, ut
vocat, cellae et constitutiva Dei, et quae sunt
simpliciter in qua continentur omnia illius attributa;
autem operativa, ut videtur in schola legimus, et essentiale
essentiale, ad quod Deus definitur: debet ens a se, sive
necesse est essentiale; an: in sum a simplicissima perfectio
ad quod Deus summe perfectus dicitur debet, pro quo fit.

Conclusio.

Differentia cellae et specificae Dei in sum a perfectis
ne videtur collocanda.

Deo: in colloquenda videtur diu differantia esse et
 specifica, quod solum clarum et distinctum dei ratione
 est simile, ut quod ab omni alio ente sic distinguitur, ut omnia, quae
 unquam vivimus, ipsius attributa in eo contineri clarissime
 et facillime intelligantur.

Atqui summa perfectio sola clarum et distinctum dei ratione
 est exhibet, ut quod ab omni alio ente sic separatur, ut omnia,
 quae vivimus, ipsius attributa in summa perfectione contineri
 facillime intelligantur.

ergo differentia dei est: et specifica in summa et speci-
 alissima perfectione videtur a colloquenda.

Major potest: Minor potest: cum deus deus summa perfectio
 recte intelligitur ut ens a se ens, verum, summa bonum, summa
 sapientia, omnipotens, aeternum, infinitum etc. atque sic omnia
 attributa quae ad exprimendam illius naturam necessaria sunt, pro-
 ceptant, ut sunt ipsius bonitas, iustitia, omnipotentia, sapientia,
 ceteraque attributa, sine quibus proprie et concipitur ergo est.

Professio autem deus deus a se, ratio existens, etiam

facile reliqua attolla, quae ut diximus, ad egi men
da Dei ratione stulticia, p[ro]p[ri]a. o. n. p[ro]p[ri]a d[omi]ni
se se stulticia menti offerunt ijs bonitas, iustitia, o[mn]i-
potentia, sapientia, et cetera attolla, sine q[ui]bus p[ro]p[ri]e o-
conipit Deus, quia est h[ic] ijsa fil[ii] sp[iritu]s i[st]i[us], p[ro]-
uic[us] h[ic] attollit illius, cetera d[omi]ni o. p[ro]p[ri]a. s[ed]
omoda in eo p[ro]p[ri]etatem conipere, necesse est.
Constituta differentia ceteri et sp[iritu]s i[st]i[us] Dei numeralia
ijs attolla p[ro]p[ri]etate, ac in o[mn]i q[ui]dem illigenit.
de qua s[ed] conclusio.

U[er]o est p[ro]p[ri]a Deus.

P[ro]p[ri]a: Dei nomine intelligimus, eius summi p[ro]p[ri]etate. atq[ue]
eius summi p[ro]p[ri]etate est unum: q[uo]d unum est p[ro]p[ri]a Deus.

P[ro]p[ri]a mi: eius summi p[ro]p[ri]etate d[omi]ni est sup[er]ior, seu
o[mn]i[um] alijs entib[us] antecellere: cum ceteris p[ro]p[ri]etate,
ijs imperare s[ed] p[ro]p[ri]etate: adeoq[ue] nullu[m] p[ro]p[ri]etate
eius sibi d[omi]ni. S[ed] de se d[omi]ni, unde aliquis d[omi]ni
inter se different: p[ro]p[ri]etate in uno et p[ro]p[ri]etate
seu p[ro]p[ri]etate, quae ab alijs abesse: atq[ue] ita ambo

in modum participationis & participant: quod de deo con-
 siderari & p[ro]p[ter] deum in p[ro]p[ri]etate 2 die, quam plures consti-
 tuentur, quam ratio in se se confuturatur, ut ostendit,
 eos, quanto plures fuerint, tanto miror in futurum.
 et nota, quod unitas non divina & officiali trinitate
 divina non perforatur, sed est pater, et filius, et sp[iritu]s
 s[an]c[t]us. Pater a nullo est, sive est principium, sive pri-
 ncipio. filius est a patre, ut a principio, & creatus, s[ed]
 genitus. sp[iritu]s s[an]c[t]us est a patre et filio, ut ab uno
 principio, non creatus, non genitus, s[ed] procedens. flagit
 in scholis Catholicis agrosunt in deo una ratio, duo
 personae, & personae, & relationes, et s[an]c[t]us. ratio.

Primo. una in deo est ratio et divinitas, ut modo
 fuit probatum.

2do. duo occurrunt personae sive originis: una, qua
 filius oritur a patre filius per intellectum seu cognitio-
 nem, et deo generalis: pater n[on] se ipsum cognoscen-
 do se generaliter seu filium. altera, qua sp[iritu]s s[an]c[t]us
 a patre et filio, inquam ab uno principio procedit, vel

generalis processio nona retinet, et Joan: c: 15 v: 26.
v. n. d. spiratio passiva in gla S: Thomam: i pte
quest: 27: ord: 4: ad 3: cap: fil: p: amore / nō pa
ter et filius amor mutuo produunt spiritū S:

3tio: 3 p: personae inter se oīo aequalis, sed pater
et filius et spiritus S: 3 p: ut ltr in Exist: i: S: Joa
nis apli c: S: v: 7. qui testimonio dandi in celo
Pater, verbum, et spiritus S: et hi 3 unū p: id est p:

una eētia seu unū dē.

In unitate illa rādē et distinctioe personarū spiritus
S: et hōris seu circumⁱⁿsessio: quae definitio p: p:
tissima in habitatio unius personae in alia, et vicissim.

+ Joan: c: 17 v: 10. et pater in me est?
Et creditis, inquit, quod dicit dñs + qui a ego in pater

Cum pater a nullo oriatis principio, a nullo mittitur:
pater mittit filium: quia a filio est a pater: ut aequalis est
et coeternalis: item pater et filius mittunt spiritū S:
quia spiritus S: a utroque procedit. Insessio n. in perso
nis divina est processio unius personae ab una = duabus ut
habitudine ad effectū aliquē est hōris: qui effectus
est sensibilis, ut in adros in obsempia humanitate

missus est filius; aut cum Spiritu Sancto est in specu
 columbae: est in sensibilibus, ut contingit, cum Spiritu Sancto
 mittitur ad justificationem impij.
 2°. 2° hinc filii Dei relatio: scilicet paternitas, quae est
 relatio patris ad filium; filialis; quae est relatio filii ad
 patrem; spiratio activa, quae est relatio patris et filii
 ad Spiritum Sanctum; quae spiratio seu productio; et spiratio
 passiva quae est relatio Spiritus Sancti ad patrem et filium,
 et quibus spiratio, seu ex quibus procedit; nam ex patre solo
 Spiritus Sanctus procedit, ut tenet ecclesia ab omni
 na contra hereticos, qui ab ea recusant.
 3°. Spiritus Sanctus relatio, per quam ipsa persona ab
 alia distinguitur, scilicet ex relationis modo recensita quibus
 addito inrasibilitatis, quae soli patri convenit.
 4°. Spiritus Sanctus seu actus essentiae in Deo est illud,
 quod est personae Spiritus Sancti coaeternum, ut initio huius
 capituli admonemus, seu quod in fidei clara et diffini
 ta ecclesia divina continetur: cuius modum spiritus, quae lau
 dantur, recensimus et in symbolis recensimus.

an: c: 18
 nam: i
 ne: r
 i: d
 seli p
 i: d
 and in
 i: d
 rati
 def
 a ego
 m
 i: d
 m
 f
 a
 qui
 h

Notionalis est illud, quod scilicet spiritus s. rationem refert
divinam personam ab alia distinctam, ut generans, geni-
tus, procedens.

Notionalis est illud, quod personam divinam
scilicet, ut pater filius et spiritus s. et pater noster fi-
lii et alio procedens

Item autem est illud, quod solus hominibus est com-
munis, ut intelligere et velle, duas funduntur quatuor
patris filii et spiritus s. conveniunt.

autem notionalis est illud, quod convenit omni personae divi-
nae, ut intelligere, quatenus scilicet generare verbum, se-
culariter, convenit solus patri, ut solus filii convenit genera-
re.

Item diligere, quatenus scilicet spirare, ut loqui
se intelligi, se producere spiritus s. convenit patri et
filio, quia spiritus s. ab utroque procedit. familiter

aliam est sapientia est illud, quod est personae com-
mune. sapientia generata et personalis, quod est ipsi verbo. aliam
est omnis est illud, quod est personae divinae convenit. aliam

notionalis, quod spiritus s. à patri filii et quo procedit

aliis personis, quo spiritus S: se habet.

Quod si queratur, quomodo potest dicere generari, et filio genito et spiritus S: procedens; Respondendum quod ita loquitur scriptura
sa ai verba eius tunc oportet est ad herendum.

Item attributa, que per appropriationem attributa illi qui
actus personis conveniunt, ut potentia tribuitur patri, sapientia

filio, et bonitas spiritui S:

observandum quod ex his oibus sola persona fuit a se ipsa
distincta: nam quod quod est in deo, unum est prater personas
sive relatas, quibus persona divina constituitur, et ideo
se a se ipsa distinguitur. id a magis est cavendum, ut scilicet fa-
ciat humora magis in cogitibus evarescat, ubi ser-
mo est de inpertrabili SS: trinitatis mysterio. Et:

ut sapienter monent S: Bern: + sacramenta hoc ma-
gnū est, et quod venerandum, et servandum, quomodo
pluritas in unitate, et huius unitate ab ipsa in pluralitate.
servari hoc tenent, est, sedere pietas est, nosse vita,
vel vita eterna est.

Ante ipsa illa scriptura S: Augu: et cum queritur,

l: S: de
confidens
c: 8.

l: S: de hi
vitale a: in

alio c. 9. 11 qd 12, magna profusio pia humani laborat eloquio,
"dicitur est in tra persona quod illud dicitur, sed re lae re.
re dubitandum, quia hoc fuerit ab luc l. i: Cod: Justin
oni fil: i qui est de sum a trinitate et fide Trinitatis,
et pro se causa fil, ut nemo de ea fide publica contem
dere audeat. Sed hoc de his dicta sufficiant, modo de
de spirituali spiritualitate et pauca scribimus. fil
90.

Conclusio

Deus est splendissimus, spiritualis, inimitabilis, summe verus
summe bonus, summe iustus, misericors et.

1° Deus est summe perfectus, ut nemo regat.

atque summe perfectus est splendissimus, spiritualis, inimitabilis,
summe verus summe bonus et.

2° Deus summe perfectus est splendissimus, et ex variis pro
hibet constans: nam ea parte et eundem seorsum perfectus, sed
se se mutuo perficerent. si ergo summe perfectus constaret et in
perfectus, quod contempnit.

2° est spiritualis et incorporeus, quia per multos modos in
perfectus est, ut ad spiritus dignitate accedit.

hinc est profectus est inulabilis: quia inulabilis est
pfectus, quia carere o debetis sunt profectus, eadem ratio est
ei sunt verum est sunt bonum, quia veritas est bonum vel

si profectus

go Deo est simplicissimus, spiritus, inulabilis, sunt
bonum, sunt verum, sunt iustus, misericors et.

observandum quod in Deo absolute simplicissimo, nulla sit
admittenda compositio pfecta, quoniam plura pfecta inter
se distincta existunt. ut licet omnia pfecta angustia sunt
rebus diversis, sunt tamen divina essentia, divina sunt quae

hinc conceptus

si ergo metaphisica in Deo cogitatur compositio, scilicet
quae est differentia seu est essentia et aliter: quae
compositio in mente nostra non est facta: in Deo autem
enim modum quodam illius generis spectatur, quoniam
tunc aliter essentia a se productis dum analogiam
quandam convenit, cum o de sunt profectus, haec est
illius differentia, quae ab aliis distinguit. In una a profectus
tunc est si pfectus sit, rursus a nobis dividitur in verum et

Um bonitate, fragilitate, sequam, et virtute, seu doctis
quoad ea sunt, et facta, contra plura intelligitur.
Hec est nota mensura, sub specie argutissimi finibus
limitate, conditio, ut nec ens ydm simplicissimum aliter
qm per diversa facta seu relata, itaque per diversa par
tes consideret. Nam quod sit ens, id est nobis spectata
ut, velut illius generis, quod sit simplicissimum, id est qm
differentia concipitur, ut iam ostendimus. nunc de
illius immensitate et eternitate sit

conclusio.

Deus est etiam immensus et eternus.

Sol: Deus est ens, sunt et facta, aliquid ens est sunt
et facta illi ei immensa, et eterna, id est, id est ei presentis
omnino per sua immensitatem: et hoc ipse per sua eterna
tem. qd Deus est et immensus et eternus.

Questionem maiestate divina qd a parum digna moral hic
aliqui, an scilicet Deus per sua immensitatem diffusus sit
in spatio imaginarij, quod ipse est hanc mundum

in infinita et lapsa in ego conijuncto et frigate.
 D. negrui: quia spatia in aji roria ni hil st, ubi tunde
 mo in phia; id est quod nihil est, de in e fido, v. pelli ngil,
 ni si illa America fingit, quod blasphemum est.
 Quatuor in qd sit et tridus.

D. eternitate defiri a boetio & interminabilis
 vitæ Nam simul et ipsam possessione.

C.S. De
 consolac.
 phie.

Dicitur i: possessio vitæ, quia eternitas soli deo pro se b.
 vivendi competat, cuius vita interminabilis est, sine
 ulla habuit initium, nec ulla habet finem.

Dicitur 2: tota simul v. successiva; quia in eterna
 te, inquit nihil est preteritum, ni hil futurum et oia
 presentia.

Justa a Definitioe spectat boetius eternitate de,
 quatenus est qd de a deo, sine prout est esse in ete
 ni o prout est duratio eterna, ab ipso eade eterno per
 medi abstracta: na ipse qd in stat esse eterno, seu deo
 et eterno, tunc spatata in abstracto successione
 exigere videtur, nec tota simul existit.

Tam illud successione involvit, in preterita, et futura

to fudo
 hie gub
 g fido
 fimo alle
 Diverso per
 hie fudo
 illa qd
 mune de
 o fudo
 dicitur a p
 fudo ete
 igne moral
 a diff fudo
 ha munde

o. si rissa huius presentia: atque in praeterita et futura o.
hinc eternitate rissa huius presentia: ut mundus ante
qui creatus, o. erat eternitate rissa praesens. tunc o. di
cet. nunc quomodo obsidio Troianae o. est eternitate
rissa praesens et praeterita.

o. eternitate saltem in abstracto hinc alia successione
includit.
quod si opposita praeterita oia, et futura e. de pra
sentia. o.

o. ca. e. presentia obiectiva, ut aiunt, quales de
o. oia in se ipso hinc obla quidem presentia videt.
si nego illa presentia e. rissa, id est, de reali, et
actuali existentia, ut quod se habet, nunc o. o. o.
Abelii a laico o. est deo praesens, in se quatenus deo
in se ipso rem illa tam clare videt, quam si modo se
reverti o. in se ipso, cum sit praeterita, eadem est re
quomodo alio.

Definenda ergo est eternitas in se ipso, et in abstracto
considerata, quod sit duratio, principis et fine carens

que soli Deo competat.

Duratio quae principium habet, et finem habet, quae est duratio
Anglorum, aut huiusmodi mentium, imo fortasse huiusmodi
universitatis in scholis vulgo dicitur, tam etsi deum
et pro eternitate, et pro aetate huiusmodi aliqua quaedam
horum classis sunt alii. Denique si duratio principii et
fine habet huiusmodi vocatur.

Sola et eternitas soli Deo competat, quia sola Deo est
et per aetiam, sola est se ipso, sola necesse in finem
claudit existentia; cetera vero sunt spiritalia sive
genera, possibilia huiusmodi et contingente, unde ab ente
sunt in se facta sunt et accipere necesse debentur
paucis adhuc de infinitate huiusmodi scribamur.

Infinitum proprie vocamus, quod nullis finibus seu lo-
ris circumscriptum est, sive quod est in suo genere et ho-
minum, et quo nihil datur ulterius. ut sapientia et po-
tentia Dei infinita, cum summa est, nec in se augetur,
aut ab alia superari.

Sciendū dicitur in finitū pfectū, cuius pfectio nullis limitibus co-
eretur, siue quod ulterius pferri nō potest, aut aliud se ipso
perfectius invenire.

Duobus tamen modis sumi solet in finitū in scholis: scilicet
in finitū actus, quod proprie in finitū nomen mesura, et
in finitū potentia, cui in finitū appellatio minus proprie
convenit.

Primo dicitur in finitū categorematicū, hoc est predica-
bile, quia solitariē et sine ullo addito predicatur,
ut in hac proprie dicitur in finitū, postea si categori-
maticū appellatur, quasi dicitur simpliciter predicabile, quod
potest si in aliquo addito potest predicari seu attribui
ut nunquam dicitur pfecta sapientia hōis est in finitū, nisi ad dā-
re hōi vocem ad incrementū quibus scilicet, nunquam
potest dāre hōi sapientiam, quia pfecta incrementū ali-
quod in finitū suscipere potest: quem ad modum nūme-
rus dicitur in finitū, nisi ad dāre hōi vocem Dū incre-
mentū, quia nullus est numerus hōis, qui augeri
potest in finitū sit igitur.

Conclusio

Deus est actu et categoriae materiae infinitus.

Ibi: Deus est summe perfectus, aliquid enim summe perfectum est actu infinitum, siue infinitas habet perfectiones actus; alioquin ipsius actus magis completus esset, ne proinde ad summe perfectum quod est summe perfectum respiceretur, unde baruch & de deo c. 3. v. 25 sic lytro: magnus est, et habet finem, quod Deus est actu, et, ut aiunt, categoriae materiae infinitus.

¶ Non a Deo in finibus dei in soli actu completus in finibus nulli a substantia creata, nec ulli quantitati, aut qualitati, quia nunquam fieri potest, ut a substantia creata, u. quantitate siue continua siue discreta, u. qualitate actu infinita producat.

¶ Item: creatio spiritus sancti, quod fit a se ipso, siue ut lytro theologi, ipsi spiritus sanctus, independentia, quam consequitur potest, alia, o. forma creata, nec in potest potest perfectio ibi a deo exoritur, quia plus spiritus infinitum ipsi communitari potest, cum deus duos perfectionum thesaurus exhibere queat, nec ulla habet potest creatio a deo perfectio, quia perfectio spiritus infinitum a se produci potest videtur.

limitibus
aliquid se
ly: sicut
machi, et
in ipse
et pro deo
redicabit
finitate
deus habet
in attributa
in se ad deum
nunciat
mentis
ad deum
Deus in se
in augustinus

neque in ulla produci potest, seu multitudine, seu magni-
tudo, et quilibet alius infinita. seu enim multitudine et magni-
tudo et quilibet infinita esse debent esse in se, seu omnino po-
ssibilem magnam, et sic in se potest maior, ne divinitus
quod produci. atque in ulla creatura potest multitudine et magnitudo et qui-
libet omnino maxima, cum nulla, cui addi et potest aliquid a deo
nam nullus est numerus illi.

Cuiuslibet et potest adia, nulla magnitudo, quin potest
magis extendi: nulla quilibet, ut sapientia, quin incremen-
tu suscipere potest, alioquin aequalis foret sapientia divi-
nae quae simul maior, nulla potest existere, quod nulla dari
potest multitudine et magnitudo et quilibet alius infinita

§ 24

De scientia, voluntate, cogita-
tione libere aut dante divinis.

Quae scilicet et posita sunt divinae, sic deo in se
conspicuntur, ut res creatas, minime respiciunt, quod
scilicet, quae ad creaturam relationem habere intelliguntur.

scilicet deo

Item occurrit scilicet deo, quod nihil proprie aliud est,
quae de se ipse, quatenus res in se ipso potest, sed ipsa

rati fieri potest in scriptura, nam et de eorum Mm etiam con
 siderant, et eorum epistola videt, illa in suis in uoluntate
 fides in quibus in eorum exemplaribus, et archetypis suis ipsi
 continetur, hanc in suis deus vocat.

Archetypum hanc fides, in qua deus vna oium possibli
 um vult etiam appellat thelogi suam fides intelli
 genti e, atque practica dicitur, quia a decretis illas
 produci antea dicit, in eorum fidei diuina volunta
 tem dirigunt, quatenus egi diuina voluntate, secundu
 m fidem inuolabilem suam decernit et operatur.
 unde illud vulgo habitum in scholis theologicis fides
 dei dirigunt, voluntate decernit, omnipotentia exegit:

siue ut auctoritas legitur, multa deus intelligit
 possibilia in suis fides, et quorum numero quaedam
 efficacissima sua voluntate creare decernit, idque per
 omnipotentiam suam, cum vult, exegit. Sed postquam et
 infinitis rebus possibilibus, quos deus in fides intelli
 git, aliquos produci decernit; tum in suo illarum egi et decreto
 absentiam videt, et cognoscit suam suam, qui thelogi suam
 vult nominat, quosque fidei diuina Mm o practica

Dr: quoniam ad rem productioe minime tendunt, sed ex
hi iam productioe pecti aliqua horis differentia, ut loquar
hoc est, ut in praesenti, ut in praesenti, ut in futuro non
existens, videtur, et quae praesenti inchoat, quare hae
sua ad unum conipitendi modum posterior est de
to dei, seu ad hanc divinae voluntatis, quoniam ali
quas pducere, si de substantiis agitur, ut ad operandi
ad hanc si de liberis voluntatis actibus, sed sermo in
stipulatur.

Cum igitur nulla necessitate agatur deus ad rem aliquam pducen
dam, sed liberi est pro voluntatis suae beneplacito
producat: hinc sequitur, quae tunc praesenti deum existunt
aut existebunt, ea contingenter deum existere, et existisse
quaeque futura sunt contingenter deum, et necesse est futura
et contingenter deum, et necesse est in suo conceptu si
sistentia involvere.

futura et illa contingenter pecti sunt generis, alia et absolu
te futura sunt, alia sunt conditione deum, et absolute futurum est
unde pducitur, in deo deum adventu, quo vivos et mortuos

Judicaturus est. si peccata a his iura, et si donorum,
 De qua Christus loquitur & erat futura, nisi. si benedictio, quae math. 11 v:
 posita e. fuit, nimirum si apud istos, eade, qua apud iudeos 21:
 probata fuisset miracula. id e. si benedictio nimirum, pre-
 dicta a iona propheta & erat futura si benedictio, nimirum = Joan: 30: 2.
 in si in iudaeis in peccatis peccatis persistebant, nec penitentia
 agerent.

Est qd in ista, qua absolute est futura, ad illa diuina
 sua speciem pertinet, qua vulgo fiam visio vocant.
 Sed de futuris conditionalibus, quae in mundo caelo a Deo
 cognosci constat, quam absolute, & inter se confertur
 ut huiusmodi, ~~est~~ ^{nam} huiusmodi futuri, & nulli gra-
 uis thlgi 3. quaedam in Deo suam ponunt, qua me-
 diam vocant, sed inter suam speciem intelligenti ad
 ad suam visio, constitutam, quae sit velut futurorum
 conditionalium exploratio, ad qua Deus ante nullum de-
 cretum praevideat, qd quilibet libera causa in his aut illis
 circumstantiis posita sit aut non. alia a ista hanc suam
 sui speciem recipit, quod, vel ad futurorum conditionalium,
 volentia, aut ad suam speciem intelligenti, aut ad suam,
 visio futuranda. n. v. quae, u. conditioni, si qua,

quædam sunt futura ponere dicitur Deus; et hæc illa
videt, in deo, id est condicionali, ut volunt; si ergo ad
sua visio pertinet: et ea conditio est ponenda, ut in
intellectu mere possibili remaneat, et hæc ad suam fini-
tis intelligentiam se præferenda. ad ubi non tam tracta-
tis ad obliquam pertinet, non hoc loco. De conu-
da cum libero voluntatis nra arbitrio præfata di-
quæstio, quæ phtia limitibus: hæc sequitur ex a-
tibus suis igitur.

Conclusio.

Deus futura omnia Artissime novit.

Sol. qui omnia quæ sunt, quæ fuerunt, aut futura sunt
in sua voluntatis deo, in præfata sua existen-
tia videt, id est futura omnia Artissime novit,
ac prænovit, ut per se clarum est.

Atque Deus omnia, quæ sunt, quæ fuerunt, aut futura
sunt in sua voluntatis deo, in præfata sua existen-
tia phtia: nra cetera rem omnium possibilem in suis
deus per suam phtia intelligentiam, existentia.

prophetiam presentium, ac futurarum, in suis decretis
 per suam visum intuetur: deo quippe res aliqua existunt
 & fuerunt & futurae sunt, quia a deo videtur eas & posse
 si de substantiis cogit, & auxiliu suu ad eas producenda,
 ad libere, si de liberis motibus sicut sit sermo: hoc quod est
 una est perfectio divinis, ut nihil ipsum fugiat, al-
 oqui & ceteris sunt perfectio, quod absurditate invol-
 veret.

gō deo futura oia certissime novit, ac prænovit.
 obi: i: si deus futura oia novit, nulla in rebus rema-
 net electiois libertatis, id est, o homo potest te agendi
 & o agendi seu facultatem eligendi, unū de alio
 adhibitu: atqui factu est: gō et nō

R: n: mai:
 Sbo mai: si deus futura oia novit, oia necessario
 veniunt. gō nulla remanet in rebus electiois libertatis.
 R: n: an:
 Sbo an: si deus futura oia novit, oia sunt certa, ac
 determinata futura, gō necessario veniunt, R: n: qd:

St. illud est nōrio futurū, quod o potest esse, qd
 qd certo ac determinate futurū est, o potest esse: qd
 est nōrio futurū.

R: n. m.: illud nō potest esse, quod potest fieri, v. o. fieri
 qd quod certo ac determinate futurū est, si praesertim
 ab humana voluntate pendat, fieri potest, v. o. fieri, v. g.
 nunc potest scribere, v. o. scribere, licet huiusmodi pro-
 mittere potuisset me hodie scribiturū, qd quod certo
 ac determinate futurū est, aliquando tamen potest esse
 aliter evenire.

v. Distingui potest mihi: si quod certo ac determinate fu-
 turū est, o potest esse facta hypothesis, quod futu-
 rum, v. g. absolute, et ultra illam hypothesis
 nec simili modo dicitur qd qd: quod certo ac deter-
 minate futurū est, illud est nōrio futurū, necessitate
 de hypothesis, ut vocant v. g. necessitate absolute

re:
 2. plex dicitur necessitas, una absolute, et altera
 hypothesis

necessitas absolute est, quia quod potest esse ultra
 qm se absolute,

hypotesis a tali est, ut alio modo se habere u possit,
quand in existit, uq hoc si constat, male et pōt, ut
o possit et o constare.

Atque id est hypotesis est ea, quae hypotesis quaedam est
sive qua qd iam facta quod a hypotesi, o pōt alio mo
do et reges hypotesi quod dicitur, o pōt in motu o ē.

fallendū in gō, quod certo et determinate futurū est, id
scilicet futurū ē necessitate hypotesi, sive et hypō
thesi, quod fit futurū: uq et hypotesi, quod eim hodie

scriptum, o pōt et scribere, sicut et hypotesi, quod
nunc scribam o pōt et scribere: sō negat, quod

determinate futurū est et pōt ratiō futurū absoluta
necessitate, ^{ita} nāq plerūq futurū est, ut pōt abso
lute o ē futurū.

ad id quod si quod determinate futurū est, pōt et
futurū falli pōt pōt pōt divina, ^{atq} absurdū est,
gō dōs.

R. d. mo: si quod determinate futurū est, pōt
ē futurū in ipso composito, et facta hypotesi, quod

pōt esse fit a dō ut futurū fit falli pōt pōt pōt

scribere, p
esse in: gō
scribere, o pōt
hypotesis
o scribere, uq
dicitur, pōt
o quod dicitur
o pōt abso
scribere
quod fit
hypotesis
o abso
scribere
absoluta
scribere
scribere, uq
in se absolutū

Divina Con: si quod Determinate futurum est, potest
et futurum in se Divisibile et absolute, falli potest pro
fieri Divina reg: et concepta mi: et Syn:
quod ergo Determinate futurum est, etiam Deo praevisionem,
vel futurum, et potest esse, in se Compositum, et factum
hujusmodi, quod praevisionem sibi dicitur Deo vel futurum: quia
cum praesentia rei futurae sit posterior illa et, fallit
vel futura, componitur fieri et potest cum negatione ipsius
rei eventus: quemadmodum fieri, quae petri actu am-
bulanti video, tum negatione ambulationis petri tunc
quaque componitur potest. Sed quod certo ac Determinate
futurum est, quod ergo a Deo praevisionem, si absolute et in se
Divisibile, et absolute: scilicet ab praesentia Divina spectatur
quod ergo potest esse, quemadmodum effectum etiam in si-
deat petri ambulanti, potest habere petri, ratione sui, et volun-
tate visionem meam Divisibile et ambulare, et petri et se
suam rationem veris et ambulare, sed non et hujusmodi
quod tunc ambulante video, et potest esse ambulare.
Sicut igitur cognitio nostra rebus ipsis, quae vivimus, necesse

filati & in fact, sed pro utra se pl, attingit, sic dei pro
 visio sua visio circa qd futurum, comodo, quo futu-
 ra pl, refertur: adeo qd quod libere futurum pl, est, videtur
 deo libere futurum, quia prius deus videt, causis liberis
 se se ad agenda determinantibus auxiliu[m] prestare
 ut liberi operentur. Item, quod necesse est ut ea
 necesse est eventuras se videt, quia illa a se deus
 intelligit.

Ista: eodem modo de ceteris actibus liberis a deo
 provisio iudicand[u]m videtur, ac de peccato et anti-
 christi futuro, atque anti-christi & peccare,
 in absoluto et in se divisio, quod quod determinate
 futurum est, et a deo provisum & pl, in absoluto, ac in
 se divisio & evenire.

R: n: mi: Pro: mi: si anti-christi potest & peccare fieri
 potest huius potestis, quia potest & in peccato, atque in
 huius potestis fieri & pl, quod & potest anti-christi & peccare

R: ut: mai:

Deo: mai: possibili in actu, sed non, nil se aliquid

gōsi articulo, pōt o peccare fieri pōt hīpōthesis, qua
ponatur o cō peccatur.

Q. D. an possibilia autem redantur nil sicut absq̄ di,
si ad unū dicatur ad alium & modo, quo possibile est co.

Scilicet n. et seq̄:

possibile quinque hīc est antecedens o
peccare in s̄p̄u diviso à p̄fecta divina, et absolute o in s̄p̄u

composito, et facta hīpōthesis quod à Deo p̄visio s̄p̄ pecca-
tur nam qui p̄videt à Deo peccaturō reser̄ peccatu-

ris est, cum s̄c̄a visiois s̄p̄ posterior rebus fallent ut futu-
ris: adeoq̄ facta hīpōthesis quod p̄videtur peccaturō o pōt

fieri alia hīpōthesis qua ponat o peccaturō, ut qui fingit
autem peccare o pōt manente eadem hīpōthesis fingi o peccare,

quod absolute et s̄blata hīpōthesis ista pōt pōt o peccare.
Obiicit 2: quod futurū est ex hīpōthesis p̄visionis divine, illud

est necesse futurū o libere. aliquid peccatū antichō futurū est
ex hīpōthesis, quod p̄videtur à Deo. q̄ necesse o libere est fu-

turū. Q. n. mai:

Obiicit mai: quod futurū est ex hīpōthesis antecedente, determi-
nationem voluntatis, illud necesse futurū est o libere. Et quod

futurū est ex hīpōthesis p̄visionis divine, illud ex hīpōthesis
antecedente determinationem voluntatis futurū est. q̄ necesse

o liberum futurum est.
Q. d. ni: quod futurum est ex hijs potestati previsions Divinae,
 illud est futurum ex hijs potestati antecedente determinationem volu-
 ntatis, ut existentem Co: ut futura n: mi: et sequitur. prescra
 seu previsione divina antecedit determinationem voluntatis hu-
 mane, ut existentem, quia illa eterna est, haec a in-
 ipse, sed cum o antecedit ut futura; cum prescra seu
 scia visionis futurae sine oblo ee o poid, salte futuro:
 unde adun omnium conijcti: modum prescra, seu previ-
 sio sui, quae circa rem existentem uel abo, posterior est
 determinatione humanae voluntatis, o qd. ut existente,
 Quod futura: o n. illa prouidet Deus, nisi quia futura est.
 igit o propheta aliquid futurum est, qui a dicit Deus futu-
 4. sed quia futurum est.
 rapid circa a deo prescra, prout loquitur S: patris Aug: ori thraul: 83: in
 gine, x hieronimus
 Joann: in: 4.
 + in c: 4: 6:
 ad Roma:
 in c: 26: 4r.
 Instabis. si prescra divina est posterior determinatione volu-
 ntatis humane, salte ut futura scyets, prescra sua divi-
 nam a voluntatis humane determinatione pendere quod
 abscondit videtur:
Q. d. prooem: scyets prescra diuinam a voluntatis hu-
 mane determinatione pendere, ut ab oblo, Con: ut a ca

Joan: in: 4.
 + in c: 4: 6:
 ad Roma:
 in c: 26: 4r.

n: minime ab fundu est proficiam Dei pendere a voluntate
humanae determinatione, Inqum ab obto; quia sua o est nihil
Daliario obli sua: neq id ulla in deo pfectioem arguit.
part: i: quod: ungeb: qd: Thoma + sua: Dei est caa rerum, qd ab i: mi
17: a: 8. nime pendet, n: ut ab oblis.

Q: D: ans: sua practica seu splicis intelligentia, per quam
Deus res o possibls in suis spis novit, et p quam proinde in
rerum crease dirigib, et qua ab spis divinis o distingui
tr, est caa rerum factam directrix, Co: sua speculativa,
quam visiois vocant, qua est splicis sibi reru in hinc,
quod Deus in suis decretis res futuras novit, quodq proinde
est posterior, eo ducto, quo res creare constituit, si de st =
stantis agat v ad eam producioe auxiliu suu p hinc
si agat de aliis libris, illa est caa rerum n: ans et cly:
Itaq sua splicis intelligentia, qua Deus in spis suis res possi-
blis, et modu, quo produci possunt, intelligit, recte dicitur
caa reru facta directrix, ut aiunt, quia dirigib voluntate
divina inter operandu; cu Deus res aliter, p quam du spis
suis produere nequeat, qd sua visiois caa reru dici o
pt: cum n: dum reru concipiendi modum p hinc su

Decretum Divinum, quod res habet, ut existant, aut futurae sint,
manifestum est, cum requiritur, ut res in aliqua speciei differentia
existant, ipsa quoque proinde illis factis et futuris ei posteriori
voluntate Dei.

Cum Deus sitens sp. i. v. s. i. m. u., nihil aliud est ipsis
intellectus, quam liberatio divina, sive Deus ipse, fructu
h. gualent, intelligit; nihil aliud ipsis voluntas, nisi
ecclia divina, pro ut vult, unde si accurati, et ut res est,
loqui velimus, unum est in Deo voluntas, sed propter angustias
nostra mentis, multipliciter solent dividi.

uno in voluntate beneplaciti, et voluntate signi.
voluntas beneplaciti est ea, qua Deus placet ali quid esse, sive
est agens, quo Deus vult reipsa ali quod bonum, quia
illi placet: ut vult voluntate beneplaciti, mundum a se
conditum conservare.

voluntas signi proprie est in Deo, sed est exteriorum signum
quo Deus ali quid se velle significat. signum a voluntate
Dei voluntas, ut effectus amoris Dei amor.

huiusmodi signum duplex recensetur a S. Tho: scilicet prohibi-
bitio et permissio respectu mali, proceptum, consilium, et

i: part: 9:
19: a: 12:

opras respectu boni: unde versus
Præcipit, ac prohibet, permittit, consulit, implet.
Cum ergo Deus quod a bono præcipit, vult efficaciter aliquid
ipse signum, seu præceptum. o. vult ipse efficaciter
rem in præta regnum Abrahamo præcipit morti filii, o
luid efficaciter voluntate id præcipere, licet effici rem ipsa signi
noluit, sed non ut Abrahamo præcepto Divino obtemperaret,
prohibet Deus permittit et vult permittit peccatum: o. vult
ipsum peccatum, n. o. illud odit et punit. idem dicendum de
aliis voluntatis Divinae signis. quæ propter voluntatem signi ipse
includit voluntatem beneplaciti respectu signi, sed non o. ipse
includit respectu sui signi.
Deo voluntas beneplaciti dividitur in antecedentem, et effectivam.
voluntas autem est ea, qua Deus nostro conipendi modo vult aliquid
spectatum in se non a legem considerante, ipse adiuncta, seu
circumstantia, hinc voluntas alio nomine dicitur prima, item ineffi
cax, quia a conditionibus adiunctis suspenditur.
voluntas effectiva est ea, qua Deus vult, aliquid consideratum, an
oibus adiunctis, seu circumstantiis dicitur secunda absoluta et effectiva.
utriusque exemplum exhibet in iudice, qui locum spectatum

ut hominem voluntate antecedenti vult vivere, sed eundem spectatum
 ut homicidam capite vult puniri. sic quod ait psalmista & de psal: 113.
 Deus oia quae voluit, fecit, intelligendum, est dicitur ^{2:11}
voluntate efficit, ab soluta et efficit, oia n. quae voluit
^{2:11} fecit, o. quae voluit, voluntate antecedenti
condicionali, et inefficit, quae velit a s. thoma vocato
 quia a de licet vera sit voluntas, conditio liber suspensio.
 si n. intelligendum est in hunc pauli & oia hos vult salvos faci: i: ad thimo: c
^{2:11} quamvis n. plurimi salvi faci o. fiant, tñ vult Deus oia
salvum, o. salvi voluntate faci, quatenus oia pro nil prece
pta, consilia et remedia: o. n. voluntate beneficenti, sed
antecedente o. efficit: siue vult Deus voluntate ima, et
ante oia hos spectatos thm ut hos a se procreatos salva
ri: id n. bonitati dei maxime consentaneum est, sed volun
tate 2da et efficit, vult quosdam hos consideratos in
peccato ad incho, seu hos malos damnari, et peccis, quae
premerit sed, stia: nam id postulat ipsius justitia.

Oipotentia Dei.

Oipotentia Dei proprie est oia, seu potestas efficiendi, quod deest

possibile, quod ordini sui sapientia, et Dei Divinis respiciat.
quod quamvis potest habe in Deo ab essentia minime sit
diffinitiva, in re in co statu absoluta, aliter or
dinaria sive ordinata.

Scientia Dei absoluta, est vis sui potestatis Dei, De se spe
ctata, per quam multa habita ratione alterorum suorum actuum
et eventuum facere potest, quod magis est possibile, mul
ta est absoluti possibilia, quod est facit Deus ne facere potest
potentia ordinaria: quia in actibus actibus suis, ut sancti
tate, justitia, sapientia, alio ordine, quem sibi habita omnium
suorum actuum ratione prestitit est confinita. at in re
 finita sibi illius sapientia, ne ullis limitibus coarctat, plurimum
mirabilis alterorum ordinem constituere, et dum quod plurimum
ima effaturum fuisse se intelligit, quod magis est facit ne
facit: unde absoluti multa facere potest Deus, quod est fa

cit
potentia Dei ordinaria, sive ordinata, est eadem confinita
ta, quatenus esset in per se ordinata, in co re re re
in ordine, quem Deus pro providentia sua stabilivit;
quod in ordine nihil potest facere, se facit quod est sibi aliquando

Sactus

liberitas Dei

Qui ab omni profectione necessitate, sive intrinseca, sive extrinseca immunitus est, hunc liberum vocare solemus, utroque & libera-
 tis species est conspicua. ^{in Deo} Imo non liber est ab omni libertate necessitate
 intrinseca, quae ex actibus Dei, quaeque est vis aliqua
^{contra} aliqui profectione intrinseca illata. cui nihil actus sit, quoniam Deus
omnipotentissimus, cui omni Deum legi & potest ab alio, seu
nullo coactione aut vi externa obnoxius. Non liber
est a necessitate intrinseca, saltem in his actibus, quorum
terminus est extra Deum. nam explicitus generis actus in Deo designat
ter: alii quorum terminus est intra Deum, qui dicuntur immanentes
ter: alii qui extra Deum terminantur, qui transferuntur
nomine actus, prioris generis actus, vulgo ad intra posterioris
generis ad extra nominantur.
 actus, quorum terminus est intra Deum sicut cognitio, quae patris de-
 lectum se nati, ac verbum generat, et amor matris patris
 et filii, quo spiritus S: ab utroque, sicut pater et filius, in
 quibus ab uno principio procedit, actus inquam illi sicut in liberi
 a coactione, quoniam a nulla vi externa profectione sicut
 in ab intrinseca necessitate sicut liberi: quia Deus creatio,

regul
 diamina
 allian
 Duse
 omi
 Ull
 fac
 d
 la
 l
 qu
 o
 qu
 o
 s
 in
 s
 s
 s

scijſu cognofcit illa mal, ſeu o ſi ſciſu o cognofcere et
operari.
verū autē, quorū bonū ſpectat Deū, qđ ad creatō, et conſer-
vatiō mundi, o tñ in unū ſp, ab extrinſeca neceſſitate
ſeu coactiva, ſp, à neceſſitate intrinſeca, nam Deo o
creatio mundi producta, ſp retinuit ſp, potentia et
ad opofitū, npe ad o creandū illū, quia quavis ab
altero fuerit deſp, ab illū condendū, potuit illū
o creare, et ad hoc fuit in differentia indifferentia poſitiva
npe liberū habuit facultatem mundū creandi, et o
creandi, atq; eadem libertate, et in differentia pđ Deū con-
ſervare, et o conſervare.

Deſecta Dei.

Deſecta Dei ſpectat divinā voluntatē, qđ aliqđ
agere et permittere conſtituit. ut ex dictis factis operibus
eſt, ut ex dicendis adhuc claris patebit.

§§.

De Deo creatore, conſervante et
providente.

Quapropter duplex Deo utitur et summe rerum omnium effecti
a: causa distribuit, creatio, quae rebus omnibus existentiis in-
ferat, conservatio, quae est continuata velut creatio, ad quam
et rediit providentia, n. v. providentia sua rebus omnibus conserve
ae regere deus.

Conatus et interdum determinatio, cum ipse deus rebus crea-
tis aut ad agendum se accommodat, aut eas determinat. De
creatio conservatio et providentia hoc dicitur agemus. De con-
tatu et determinatio sequenti differemus.

creatio definiri solet productio rei ex nihilo: et ut loqui so-
lent, productio ex nihilo facti, et ex nihilo facti. sic autem ratio
alio creati, quia facti a deo independentes a se ipsis aliquid
aut a se ipsis aliquid ad rei cuiusdam productionem conspi-
cunt, tum et illa dicitur, creatio.

Ceterum est creatorem ad unum deum plinere, ipse n. solus
est, qui mundum hunc aspectabilem, et seculum, quae in ipso
continentur, ex nihilo procreavit. Sed ergo hic solum quod
ultra creandi potestas, et a se deo procreavit, ut creata regem re-
tribui possit, necesse hinc causa principi, necesse hinc causa instru-

o. Synopsi
mao. clasp.
necessitate
nam d. o.
habita
quarum
fuit illi
propheta
dij. o.
d. x. o.
aliquid
patis quod

hali, quā Deus ad aliqd. creandum, utatur, qua dicitur sit.

Conclusio in a.

Creā^o p̄ se eā instrumentalis creatiois, dum modo p̄ eam
instrumentalem intelligat^r eā occasionalis.

Sol^o: illud eē p̄ eā occasionalis creatiois, quod dicitur =

non p̄ Deū ad creatioem hui^{us} occasio.

atque creatio p̄ dicitur dicitur Deū ad creatioem, hui^{us}
occasio: v^g: fieri p̄ ut Deus aliqua creatura p̄ducatur, advo =

lum alterius creatiois, ut solis visus tenet in gratiam solis,
ut in occasioe quōvis organici dicitur ratur quod dicitur ad me-

tem creatioem in humano factu; et occasioe sacramento =

in suo signore ffiliū dicitur ratur ad conferenda
gratiam: ratur sacramenta novae legis dicitur p̄ eā occasio

ratur gratia, cum ea in mentibus humanis et v̄ipotenti dicitur
beneplacito operetur.

gō creatio p̄ se eā instrumentalis creatiois, dum modo per
eam instrumentalem intelligat^r eā occasionalis. ad

si aliud quiddam a eā occasionali dicitur ratur
filiū instrumentū aliquod, quod Deus utatur, ut artifices ferris,
p̄ balle o^o, creatioem hoc modo conuenire p̄ eā ad creatioem

: tunc nihil habebit se, quod hinc mundi operatio capax efficiatur,
quia et potest agere in ipsum nihilum: sed non in aliquod primum
solum. multo magis est potest principis causa creationis. unde sub
conclusio 2da.

Aliam a ratione videtur ulla creatio potest creare, ut causam
principis, quae propria esse videtur operatio.

Solus: quod potest dare esse nihil, et potest esse aliquam creaturam,
ut causam principis, nam creatio est productio nisi ex nihilo.
Atque nulla creatio tribuitur potest esse nihil: cum hoc nihil
vel attendenti, clarosque et oibis in alio fides diligenter con
sultanti solentibus per certam, seu dei potest esse propriam
ut aliqua sui participatio existenti aenti in partem.
hinc est quod SS. patres creandi virtute spiritus sancti
verit veluti rota et characterem, quod Deus a creaturis se
inigit, nam in archa Noe palmaris adversus impi
anos utebant, ut verbi alteri divinitate placere, quod
per verbum oia creata sunt, nihilque sine ipso factum sit.
Et nihil minus probabile est, quam ulla creatio potest aliquid cre
are, ut causam principis.

Sola igitur causa in a, quae est ens per certam, sive ipsum esse,

na de...
modo...
de...
magis
dual...
am...
dic...
ram...
penda
ca...
v...
Dum...
ca...
f...
ut...
na...

in se continet, seu infinita est, ipse Deus est Dator rei Nulla est
sive ea grave, atque ex nihilo produci. ipse solus pariter
est creatorum existentia conservare prout breviter ostendi =

mus.

Conservatio est veluti continuata quaedam ac minimè inter-

rupta creatio: sicut potius est Dens creatiois actus, qualem o imo

solam solum momentis, sed fluctuantibus, et temporibus viget,

sicut ostendit ab ipsa creatioe distincta.

2° plus differt qui solent illius species, directa scilicet et indirecta.

Directa est ea, quam modo defecimus nominamus. Indirecta

est remedium omnium, quod in nomine ponitur: ut cum

quis accendit lucernam flammula contra ventorum vim ma-

nu proleget, ea indirectè conservare dicitur, removendo scilicet id,

quo estinguitur.

Circa priorè conservatiois speciem unum ratio præstandum, atque

ostendendum, quod sine ipsa res creata neutiquam subsistere

potest: scilicet:

Conclusio.

Creatio omnis est directa Dei conservatio.

Solutio: quæ potest in se perseverare sine continuata Dei

creare ipsa indigent perpetua Dei conservacione: conservatio autem dicitur est
continuatarei creatio, ut modo dictum est.

aliqui ~~creant~~ creant oportet in esse per se fine continuata Dei
creatio, id est, fine per severante Dei voluntate eo
in esse continendi: nam cum finalis est participativa me exi
stenti a habeat nisi a voluntate divina judic non est acceptum,
quia a Deo illis immo est voluit, ac proinde laudem in se istunt,
quandiu voluntas illa divina, seu potius divina voluntatis
actus perseverat, eos existere habet.

Et sane quod nunc existam, o inde scit, me post ho-
cum existere debet, nisi existantia mihi continuo tribu-
atur ab eo, qui est ens per se etiam.

Quo creatio continuata Dei creatio indiget, ut existere per
gatur: non solum gatur ad se, ut logatur, seu gatur
ad in om creatum, sed et gatur ad deum, id est, gatur ad
conservacionem deum a causa effatice et et pendent.

obi: is: opus ad factum fine artificis rem an: quod opus
rationale scire potest citra perpetuum authoris sui influentum.

R: n: scit: operari: opus ad factum o habet esse speculiter,
seu num est ab artificis sed non est, hoc est partem dispo

sitione, non patet illis artefacti: dñi entitalem prius existi-
bant, quam ab artefactu disponerentur, ne ab artefactu volun-
tate pendebant, ut essent. et quod ipse dñs entia per
participationem, quae ipse dñs existunt, quod a dño in defini-
tus fluunt, sicut continuis illis influxu indigent; quare si
cessaret voluntas, qua dñs res creatas vult existere, ad quo
p ab ipso emanare definirent, ac proinde in nihilum redirent.
qđ qm̄s res artefacta sine artefactu subsistere possit, qđ res
creata sit abra dñi creationem in se perseverare.

obi: 2: quod semel habuit eē, qđ p̄ se definire eē, p̄ se
hura in ipsa creatore subsistat eē. qđ o. possum defi-
nere eē.

ol: d: mai: quod semel habuit eē, qđ p̄ se definire eē, per
se eē: per cessare in influxu p̄ se eē, a qua habuit eē,
r: et lo: mi: r: qđ qm̄s: An̄i & creaturā a dño profluunt, qđ
possunt per se definire eē, siue si ipse in nihilum rediret, qđ
si dñs influit in eas, cessaret: nulla forent entē emanatio, nul-
la entē participatio, qđ qm̄s in nihilum redirent.

Corollarium 1:

Etiam si Angli, et res humana p̄ se subsistat incorruptibiles,

quod ab inhiis qd m, et rone sui corrumpi nequeant.
 Propriis rionant, sui innotulo sint, pout hie ab est hie
 Define e: ram am finit entia, duntaxat, per participatōem,
 si deo in flugū suū fōdūret, o iam parti u paret e, fōdū
 nihilū uerent.

Corollarium 2.

ubi hora existat, ubi deus uel existat, et agitur quō,
 quod nunc existit uicid, si deo uult, fōdū momento sine
 ulla intermissione pōt deo existat, nisi per interuēta loca
 o transfrat, ram autē diuina uoluntatis, quo rō creatō,
 et contimul, ac sine intermissione uolens aut, nullū locū
 est alligatū, pōt deo, ubi uult, operat, hūc rōe
 ex pte cū pōt ayitū horū glorio: ram ibi quō glorio
 suū, post resurrectionē adū pōnt, id est, creabit, su
 confōdit, ubi nūc beata ayiet: an qd ayitō nra
 suū dōt desideriu ā loco in locū fratur, quamuis per
 interuēta spatia o transfrat, seu trafrat, ne interuē
 sita claustra pōttingat, ibi reperit gloriofū quō, ubi
 erit desideriu, su ayitō, o transfratū spatū inter mediū
 o effratis claustris interpositis, ante inquit S: Augu: f de ciuit: dēi
 ubi uolū spiritū, ibi pōttingit erit quō.
 l: 22: c: 30.

Colorariū 13.

fieri o pot, ubi passer in breca cadat, prout legitur Christo
Math: C: 10 Dicitur finis Dei voluntate: v. ulla res five spiritualis,
v. 29: five corporea minima, Divina providentia regitur: rā
res quilibet, quilibetque sint, ut folium, capillus, &
pulvis grani, ubi a res est, five moveatur, five
quiescat, perfectissima sunt et perfectissima Dei volun-
tate indigent ut conserventur. Sicut dicitur

De providentia

que a res Deus initio condidit, ea ipse in oi statu et
modo, quo existunt, conservat, ut modo dictum est, et proin-
de res pluri ob providentia sua regit ac gubernat.
providentia a nihil est aliud, nisi eterna quaedam dispo-
sitiō, et ratio, qua singula in suos fines pertinent, et oia
simul in finē unum, scilicet ad Dei ipsius gloria diriguntur.
h.

Providentia gō, o solum intellectu operationem dicitur, si
quam aliquid videtur antequam factum sit, sed voluntatis
operationem, five decretum, illud ac consilium, quo opz ante
quā ponatur, videtur ac disponitur, in quem scilicet finē

Dirigendū fili. atq; hanc providentia, seu decretū deo con =
petre manifestū est.

Quid n̄ ul supra diximus ad dei raon̄ spectat, ut fili p̄destin
tissimū, sive oīs p̄fectissimū contineat, et p̄fectissimū q̄ dicitur
ho, si mundo ō adēit, et res creatas q̄ ad ministrandū et mode
randū; p̄fectissimū n̄ procul dubio est, uti verō providere, et
nōd̄ resun̄ consulere, qm̄ p̄dūta deesse, aut ea sibi
ip̄s̄ derelinquere, et aliorū curā demandare et.

2do. Deus et c̄ nob̄ probatū est, oīs creatas inē conservat,
aliquid ab ip̄so fieri ō p̄t, qui n̄ p̄s̄ p̄ficiat, et q̄ guber
net et moderet; q̄ō providentia resū creatarū deo con =

petit.
Sed quomōdo nemo, qui deū agnoscat, de eius providen
tia dubitet, serupulū h̄ orit̄, quomodo curā deo
regente, et ad eū finē dirigente, aliquid in mundo cau
suale fit, aut fortuitum. Certū n̄ h̄ plurima in
mundo casu contingere.

probatū, si deo oīum curā gerit, cur fulmen ō raro fun
plib̄ parat, et in fontē fecit? et.

Sed respondet: quid ip̄s̄ dubitū ō fit, qui plurima in
mundo casu seu fortuna fiunt; si ad casū deo creator

est h̄
p̄fectissimū
fieri n̄
capitū
caus, sive
e involu
p̄fectū
et p̄p̄
derat.
causa de
liant, et
p̄fectissimū
in deo
p̄fectissimū
et q̄ō
causa sibi

reperantur, in hęc oia nullatenus casu & fortuna fiunt,
si ad inā causā illā, quā oia disponit, et certo modo ut
contingant, ab alio deo dicitur. Casus & fortuna o den-
to, nisi respectu eius, qui dirigentis intentionē ignorat, tū q̄
Dei intentionis, primum ut contingant, hęc calcat hinc et
ista hinc, videlicet casu fieri dicitur, o a iudicio Dei.

Quam q̄ multa in republica contingere videmus, quę
despectu rei fortuna sunt, despectu q̄ principis rei publicę
administrentis, in nunci fortuna sunt, qui ad finē illū ob-
tinendū illa negotia temeravit, cap media ad adhibuit
ut aliter evenire o potuerit.

quod a fulmine roeatis, intus du probare, et in roe
percutiat, cogitandū, talia deo dirigente fieri ob-
certos fieri, qui quos nobis fuit ignoti, o tū nulli sunt
anferendi, nimia fydū temeritate est, hanc i genū rē
solertia destituta, ut nisi cuius rei causā qua
runt, arbitramur, nullū inā, mundo suborem, et in celo

flare mortalia casu i etia:

si quis, si rebus inferioribus superior causā presidet, ut
cur Nam in mundo probatōem certimē, i us negligens
boni, atq; pauperele morbi, et premunt, et consumunt.

quod creaturae, quas condidit et conservat Deus, ut ad desti-
natos sibi fines suos perveniant, ipsis auxilium desiderant
sive quo ⁱⁿ efficaciis pro se fuerit, ut quod motus et actus et passus
sive quo consistat istud Dei auxilium ^{primum} an ^{primum} sibi, seu
promotio aliqui, an sibi ultimum dicitur, et ab hoc con-
sistit, ut pro se inter se conveniant, et per se, et per alium
adcreas spirituales motus hunc sibi, qui ^{vis} motum ad quo-
ras, seu quod convenire videntur.
2° ubi quod generis sunt creaturae, alia spirituales, alia quod
sunt in utrisque eodem modo Deus operatur, et creaturae spiri-
tuales vim agendi ab ipso accipiunt, quod movet, et movet, et po-
terunt, et se movere, in quo de auxilio divino quod motus, et pro-
motio agendi, deinde illud prout necessitas datur, et confidendum.

primo a:
et dicitur, in quo motus, seu promotio, aut praedeterminatio
non intelligitur prout quendam actum, aut influentiam
rei, et tunc aliam, quod hanc ad actum, seu motum deter-
minatur. motus quippe et praedeterminatio, praedeterminatio datur
non prout agit, idem omnia sunt. nam qui movet, seu determi-
nat, prout agit, qui prout agit, praemoveat, seu praedeterminat.
istud qui movet, praemoveat, et qui determinat, praedeter-

minat.

Ad motus spiritus est, et respectu spirituum, et respectu corporum.

Motus respectu corporum consideratur, et in Deo, et in causis Deo.

Motus corporum in Deo est continuata corporum creatio, seu conserva-
tio in diversis locis successivi.

Motus corporum in causis Deo, siue spiritualibus, siue corporeis,
et aliis est idem, qui est velut occasione corpora transfe-
rentur a loco in locum, siue in diversis locis successivi conserva-
to: et occasione ab voluntate, et per quendam orga-

nica in motu in diversis locis successivi conservato: quasi
et impulsio visus corporis, aliud quod a loco in locum trans-
fertur, aut alteri applicatur, ut veluti impulsio navis
ad scopulorum adstrahitur.

3° Motus seu promotio respectu spirituum spiritualis si-
militer et in Deo, et in causis Deo.

Promotio spirituum spiritualia in Deo est generalis est, et
specialis.

Promotio generalis est impressio aut inclinatio seu impressio
ab auctore ratione spiritibus omnibus indistinctam in bonum seu felici-
tatem generatim generatim, et malum seu miseria aut infan-
tiam voluntatis hunc autem in quovis hoc spiritualia miseria gene-
ratim, gatum est averfatur, et refugit, et felicitatem generatim

profectu, licet ipsa aliqando quorundam in eis, in quibus
posita

Premotio specialis seu praedeterminatio specialis dicitur, quae quaedam
causa vera specialis ad actu aliquem specialem a deo movet,
aut excitat: cuius ratio est, quod est in se ipso specialis et moralis.

q: phia

Premotio specialis dicitur, quae causa vera efficaciter et phia ad
actu seu motu specialem a deo determinat: cuius considerari
est respectu intellectus et respectu voluntatis. premotio phisica

q: creati, est
illustratio ipsi
intellectus.

specialis respectu intellectus, quae rem specialem a deo informam
est, res quae ipsa phia. q: est alia ratione movet concipit intel-

lectus.
Premotio phisica specialis respectu intellectus, creati ad determinatum,
causa dei quae
est in se ipso specialis et moralis, quae rem specialem a deo informam movet
ipsa phia voluntatis, creati et excita in bona phia ac in ipsa
consentit re sua in bona phia, ad actu bonum, in se ipso applica
to. alio

Premotio moralis est excitatio quaedam voluntatis, creati
facta dum hominum morem et consuetudinem, et ipsi alluci-
endo blandiendo, ostendendo, minitendo aliaque consimili
ratione apud eos insinuat, quae omnino per se resistit a cre-
ata voluntatis, quae tamen excitat. huius ratione orator au-
ditores movet et excita praedeterminat, flebilis.

2to. praeter hanc motionum genera, numerat ad huc conar-
tus, quos simulacra vocant, quippe vulgo definitur

quod Deus quod omnia per se fieri moveat seu premo-
veat. ut pote qui eis omnem motum tribuat. enim verum est
quod libet siue crassum siue tenuissimum siue rari siue et
etiam fidem quod omnibus locis in aere, remota in
stantia preindivisi confidenter, omnia autem et motus est
persi, nec moveri potest, nisi ab alio moveatur. et cum in
motibus et mobilibus progressum in infinitum ratio ad-
mittat: inquam aliquod motus crescere necesse est, a quo
motus omnis incipit ducatur, et in quod transmittatur siue ut
claris loquamur, quod quod in diversis locis successive con-
ferretur, aliquid tale est Deus: quod Deus quod omnia per se moveat.
hac autem motus aut preindivisi, quod Deus quod omnia per se mo-
veat, o videtur esse autem a creatura et conservacione quod resera
distat.
et si nihil aliud est, quod in ipsa est continuata quod creatio,
sive successiva, ipsa in diversis locis confertur, prout supra
definivimus. hunc in quod creati intelligitur, autem est
nihil per se, hunc in intelligitur conservari, cum continui
creatur: id quod in eodem loco est hunc qui esse deus, et in diversis

quædam, ut ~~est~~ aius, conservatione seu relaxatione ad diversa
hora; ut conservatio eadem nihil addit nisi conservationem
seu respectu ad hora diversa. unde creatio, conservatio et
motus pro una eademque re sub eadem actione diverso modo specu-
lari videntur in se parte.

A fortiori dici potest, Deum voluisse cum omnibus spiritibus, quales
nos ea omnia modo in ea speculatio, secundum in hali est, puta
in motu, id est indigentiam causam id est causam omnium
resum occafiones continet. nam ut si globis aliquis in locis de
terris ponatur, statim cum eo convenit Deus, ut ad eam
celesti dedivitate delatatur: id est, ipsum in globis hunc de
celesti locis suæ suæ creare aut conservare perget. atque
ad id occafione dedivitate et impulsio modo fluit de qua
globis deorsum procedit, id est legis de constitutis, de
mirabitur. et hæc de motione potum dicitur isto, ut quod de
quæ de spiritibus admittantur. modo et pendendum, quorundam
Deus cum spiritibus creatis querit, quod altioris videtur est
indaginis: cum quod spiritus est principium in se facultas occafio
una passiva, intellatus ipse, altera activa voluntas spiritus:
et spiritus ad id, quæ partem ut hæc de Deo movetur.
quod intellatum creatum attinet, est Deus et spiritus et concur-
sum seu spiritus est id est spiritus ipse, motus et potest motus,

quodammodo in se ipso illuminat.

Solus: movere intellectum creatum, est ipse determinare ad intelligendum se ipsum.

atque Deus intellectum creatum determinat, ad apprehensum, quod
hunc ipsum indefinitum ipse illuminat, idcirco utique intellectus
est, sive de se ipso solum atque causa occasionali, sive occasione
motus spirituum animalium, idcirco legem quam inter se et mente
habuit, ut occasione quorundam spirituum motuum, quos deus in mente
ipsius excitaret, etiam verba: o intellectus creatus, se ipse
illuminat, prout infra ostendemus.

ergo Deus intellectum creatum movet, ac promovet, quatenus
ipse illuminat. hinc de intellectu creatum, quod in multis pa-
rtibus videtur difficultatem. Sicuti operatio ipsa est, quod de
motu voluntatis creatae disputant, quae de se fit

conclusio.

Deus dicitur continere in voluntate creatae ad omnes effectus il-
lius actus.

Solus: qui cooperatur in voluntate creatae ad omnes effectus, qui
gentiam ad omnes effectus illius actus, hinc continetur in
voluntate creatae, ad omnes effectus eius actus, etiam ita continetur
Deum definitivum.

causa ad
conclusionem
in se ipso
modo se
spiritus que
habet in se
a se ipso
in se ipso
deum com
hinc de
propter
hinc de qua
conclusionem
deus, ut
quod
in se ipso
voluntas
causa
in se ipso
deum

aliqui Deus cum voluntate creata in oibus et singulis illius artibus
videtur ipsius exigentiam cooperari: secundum ipsam singulis momen-
tis. Non in se simpliciter cooperari, sed in tali esse, ut in se
operantibus aut volentibus: et ad illius voluntatem organa disponit
ut ipsi obsequantur.

ergo Deus cum voluntate creata in oibus et singulis actibus ipsis
concurrit.

videtur ergo, quod concursus divinus a continua re-creatione, seu
conservatione distinguatur, cum nihil aliud est, sed, nisi con-
tinuata re-productio, seu conservatio, et non in se simpliciter,
sed in tali esse, aut statum modo, ut in se operan-
tibus, aut volentibus, aut agentibus, id est ad ipsius indigen-
tiam seu exigentiam: quod praefertur vulgari scholasticorum
axiomatico statum, quod dicitur qui datur, dat effectum ad

esse.
hinc non concurrit Deus cum humana voluntate, qua
tenet ea in se simpliciter, et in se tali, ut in se agentibus,
aut agentibus conservat: sed in qualitate, dum legem a se
conferunt artibus nostris, pedibus, brachiis, pedibus, casualiter defi-
dentem nostram, movet et impellit.

ubi videtur hic aliqui, si Deus in diabolico concursu, ad omnes actus
in humana voluntate concurrere ad actus peccati, id est

fieri ac motu.

aliqui Deo hoc modo concurrendum ad actum peccati, ad respiciendum solum
res, utpote qui fieri, ac volens ad id concurrere, quod malum
est, quod Deo attribuere nequit est: ergo concurrens in die
cum humana voluntate ad operandum.

¶ Ad 2° mai: concurrens ad actum peccati moraliter sumptum
hoc est, ad substantiam actus peccati; quod est quod diffinitum ab ipso
agente et homo seu obiecto con: concurrens ad actum peccati for-
maliter sumptum, hoc est ad malitiam ipsius actus, et ad rationem
repugnantis con: simili modo ad 3° mai: ut etiam sequentem firi-
mus est quod fieri ac volens concurrens ad actum peccati, in qua
sua parte est propria electione et determinatione, con: qui con-
currens ad actum peccati, propter actionem ad creaturam et conservandam mi-
nime diffinitum est: unde rego sequentia: in actu peccati
2. diffinitum qui dicitur, unum quod dicitur morale peccati, scilicet ipsius
actus substantiam, quod est aliquid positivum, et reale, quare non est
causatum ab agente et homo, seu obiecto diffinitum. aliter quod
vocatur formale peccati, scilicet malitia ipsius actus, quod in se
consequitur, quod quidem in creatura causa sua causa, et ordine
consequitur, nec in Deum, ad quem hanc hanc ad finem ulli-
mum dirigere debet ad voluntatis rationem motum et actum, contentum

ergo est superbia, siue amor inordinatus, prope excellentia
considerari potest, v. quod est amor, v. quod est inordina-
tus, et habet in creatura. in modo, spectat substantia ipsius
actus, quod est quod reale est primum. De modo, spectat il-
lis malitia, quod est privatio perfectionis, cum ipse creatur
creatur, nec in deum habet. similiter in occasione huius spec-
tari potest actus substantia, seu occasio, quod prima est, deinde
malitia actus, quod est contra rationem. Habet occasionem
ergo vindicta, proindeque deficit, nec ad finem suum, qui deus
est tendit.

Deus quod ad malum peccati conuertit, cum sit in his causa rem-
otum, ergo ad continuata quadam creatura conuertit, et non
in se spectat, verum in illi. v. ergo in amore propria ex-
cellencia, v. in occidentis; siue in es substantia, in quo ergo in or-
dinata propria excellentia amat, v. quod tractum extendit,
ut alterum confodiat.

Deum malitia actus ad altera lege discrepantis, et sit
quodam modo, v. quodam modo plus, sed non defectus seu
privatio perfectionis, aut relatio repugnantis cum ordine seu
relatio, ut alibi probatur. ut ipsa deum habere, et sit autem
rem, nec cooperationem, seu conuersionem, cum deo effecti

cre o potest ordini regerant, sed sola creat, qm o non
 qui finit vias suas, malis facit, o h' cogit aut in peccat
 ad male agendum.

Am a dicunt advegerit, quod illa est fil, qui filius et
 volens ad actu peccati concurrat, id ubi qo intelligi debet de cau
 aliqua potest. eg de hois, qui et p'ria de terminase ad actu
 illu concurrat, o de la a iura, edisti, fac Deo, qui per con
 de actum consentit hanc in ca spliciter et inu bati, xpe
 inee seu in statu agentis, puta in w statu, in quo esse
 alterius fregit ad movet, nisi n' deus adhuc actu concurre
 ret, ante et sine concursu plane seducet hoi ad ep'itendit
 sicq' hoi ille o amplius existet, v' falte concursu
 seu ad actu seu statu ipse derogat, hunc qo agendi
 potestate ipse spoliat: quod ab ipse dei ordina videtur
 alienu. Deo n' ita condidit locu, ut cu aliquis in ma
 num consiliu sui, adeo, ut quatenus in potu sit infle jura,
 voluntate sua, ei concursu sunt, a' conservat' minimi
 distinctu, o fil derogatur, quia in se nihil est, quod boni
 bati ^{at} fustitid d'vine derogat videtur.

Quodlibet hoc loco, ubi eadem sunt actio seu
conventio, et eadem idem operatio.

R: o eadem phie actione, si actio spectat rade pri
cipii. cum q actio spectata rade principii o felus, uer
liber ab agente distincta, ubi fl duo agentia, ibi 2 quo
qs phie actioes ei necesse est. sed si huiusmodi actio

spectat rade effectus, aut boni, dici pot una et eadem rade.
Deinde monetur legendo una eadem q actio vulgo vocat

ut eadem scriptis dr; que a manu et calamo proficisci
tr.

Conclusio 2.

Deus potestatem voluntate creata phie movet et pro
movet p^o motu generalis.

Obt: p^o motu quodlibet est impressio seu inclinatio que
da voluntati creata ab auctore rade i dicitur per qua
ad bonu gatum contendit: que qd^o in impressio o uni,
aut alteri festat spirituali, est propria; sed oibz est com^o seu
ad oes generatim pertinet, ut auctore sunt definitu.

Atqui Deus hac motione voluntate creata phie movet
et p^o movet, nam creatio nihil habet a se ipsa: et spectat

cum voluntas creata huiusmodi perfectione in se sentiat, necesse
est, ut hanc ipsi Deus impresse sit, continuosq; conservet.
unde nisi voluntas creata in perfectione illa alio deflata
ret, seu potius sit tunc in privatis bonis, quae apparen-
tia illi sunt & vera bona, quae in se sunt, spiritus subiecti illius
motus.

ergo de voluntate creata phisice movetur, ac promove-
tur a generali, at istud est et praedeterminatio, quod
iam dictum quod phisice & magna phisice difficultate
lem in alio quae ad specialem, et ad quemcumque volun-
tatis creata actu. de praedeterminatio, magna inter istos viri et quae
controversia, dum ab aliquibus negant, alii vero notant
ad istum actum.

Ipsi qui velut medici via inanis, asserunt, dum phisice
promoveatur specialem voluntatem, quae voluntate huma-
nam ad alios bonos excitat, ipsi super ea phisice movere ad
huiusmodi actus bonos, et super rationem motus specialem in
gravis seu in actibus liberis, sive ut legibus, deli-
beratis, quae ratione utitur & superant, praedeterminatio, quae in

moti.

Quod si quod Deus voluntate humana movet moti spec
ali: al moti. hoc ergo vincit.

Moti moti; cadit, qua una res aut causa obliare aut
cau exultat, movetur, dicit, dicit moti, et confeludi
ne horum, ipi blandiendū, militandū, exempli estioris
provocando: ali: qd subli: modis.

atque Deus voluntate humana hoc modo movet et
provocat: nam modo visle sed vindicta, modo mi fieri
dicit exempla nobis ob oculos ponit, ut a vitiis nos retra
hat, et ad virtute estimulet, modo si cogitatio nos
bis inspirat, qd voluntate manū velut exprime facit,
et favorū verbi sui precum ministris ad meliorē vi
vendi rationem nos vocat, ut nemini ignotū est.

quod Deus movet in ac promovet humana voluntate
motiā speciat: et moti.

quod quod faciente alia sequi motiā, ut certis et affica
tibus ad bonū detroni venis, ipi phiam promovis em

per gratiam, quod sui phare ritunt.

qui opera h in nobis et velle, et perficere pro bona volun-
 tate, sive pro gratuita et special: benevolentia, is
 certe voluntate humana phi: movet, et pra: moel ad
 utroq: bonos et super:nales motioe special: nimiru per
 suavissima et eff:icissima gratia sua delectabilis
 en: s:gd:u: op:rao, quae quae re ipsa facit velle et bene
 placito seu gratia vita, seu special: benevolentia
 special: est, o general:, phi: o general: gratia mea
 lig: delectabil.

atque Deo et aplo et operante in nobis velle et perficere
 pro bona voluntate scilicet per eff:icissima delecta om-
 nia gratia, quae gratuita est, et special: Deo beneplacito
 data. inde permittit ab aplo hae ad nos: cum
 metu et tremore vestra salute operemini: s:gd:u: cum
 de actibus pra:sertim super:naalibus agit, et justitia
 nos sumus cogitare aliqd a nobis, quasi et nobis s:gd:u:
 eff:icentia nra et Deo est, ut h:bd:dem aplo.
 go concludunt Deo movet phi:, voluntate humana
 motioe special: p: gratiam ad alios bonos et super:nales.

philip: c: 2
 v: 13

2: ad corin:
 c: 3. v: 5.

offertionem suam praetera confirmant. Variis hinc Cellis
hinc SS: patrum testimonis, praefectio S: Augu: Est
qbus praetera constare aiunt duos esse vultus, grad
actualis videm S: Augu: scilicet grauam luminis, quae magis
na iam illustrat, ut videtur, qd fit agendum, et grauam delubra
os atq; an oris, quae ad agendum fortissimi sed alijsi
mi et efficacissimi determinat. Luna quippe ignorantia
haec, vel brevis, rursus diffundit; delubra S: mala tepidi
tate vident. hinc est, quod grauam actualis, quae effi
cat deo, quodq; menti interiori mutatur, seu phisic et effi
catur movet, q; rursus illi exhalat, id S: doctor defini
rit, inspirarem delubris, et cogitatio S: anore faci

am q; est.
verum haec missa facimus, ut pote quae theologo spectat
magis qm phisic, hinc non auctoritatibus qm sibi
proprium nec quae supra naturam sed emananda ei arbi
trantur, sed quae lumine naturae cognoscitur, illiusq; vires q;
superant rursus sibi stabilienda u; reprobant.
Et non est agendum est hinc difficultas et obscura quaestio, an
videatur deus voluntate creatura in actibus liberis, seu ut

hinc: hoc est facultate, quod quod fuerit, in nobis exprimitur:
ut potum me determinat ad scribendum & scribendum: si
ve potum egre conatus duxerit, quod me & illi in e
speltor, sed in tali et, uti in scribentis consuet. ra
conatus, consuetus et creatio id est diuina illi conuolva
tionem seu relationem inter se differant, ut sepe dicitur.
god & deo & promouit phie, promouit specialiter, volun
tate humana in actibus deliberatis, quod humani vi
no & fuerunt.

Primo vero quod ad actus malos: si deo phie promou
unt promouit specialiter voluntate creati in oibus et
suis actibus deliberatis, qui ratione viri & fuerunt, et
sane ad actus peccati & determinat, et in peccatis: in
quod extra promouit phiam specialiter in actibus
prosumere & potest.

atque deo voluntate creati & ad peccata & determi
nat aut mouet: alii quod in peccati autor dicitur esse, et
omni, quod potest fieri et alio modo in rebus
quod de deo cogitare ait & hoc fuit.

gō Deo voluntate creata in actibus liberis, quod rōd vīro:
 Superant, profectim in malis specialiter p̄mōtione p̄tia o p̄mō
 movet. hāc p̄cipue illis qui p̄mōtione Deo p̄hōmō
 p̄mō in liberis actibus voluntatis creata, et quod rōd vīro:
 Superant, o ad^{mi}llunt.

ab hinc Divina p̄mōtio p̄mōtione hinc p̄cipue or̄gō
 qui nō nē sua hēat.

Primo. cōd dō o agunt nisi motu et applicatōe ā
 Deo: s̄d hāc motus applicatōe est p̄mōtia et p̄hōmō
 dato p̄hōmō sua p̄mōtio.

Minor patet, n. v. l. de motu o est per modū obli. d. f. r. o
 quod dō motus, s̄d per modū cōd efficiētiis, quod dō p̄hōmō,
 Deinde est p̄mōtia, nā cōd est prior effectu, et motus suo
 hōmō, qui est actus sua cōd, quod agit et motu cōd.

cōd ab alio, movetur ad agendū, et agit, qui a movetur
 - et applicatō.

Minor v. sic p̄mōtione: in movetur et agentibus s̄d dō motus
 Deū v. agit, nisi motu et applicatōe ā Deo: s̄d oīs cōd
 dō s̄d s̄d dō motus Deū, ut hōmō movetur, et cōd hōmō,
 gō o agunt, nō movetur, nisi motu et applicatōe ā Deo, minor

constat.

Mai: Deducuntur; immo inducuntur, sicut in rationibus, quoniam inferiora
moverentur ad agendum in alio superiori genere.
In rationibus inferioribus potest aliquid movere et agere ad superioribus,
sicut in hoc casu aliquid a voluntate in artificialibus
inferioribus, artifices moverentur, et applicantes ad superiora arti-
ficia, sicut in subditis in politicis inferioribus ministri a princi-
pe in exercitu milites a duce etc. hinc ratio. nam in
independentia et appellatione filia est subordinatio, ut
inferior superiori subdatur, in inferioribus, ut qui ratio non
est, sicut in unde cum agit, et movetur ab eo, sicut se
ipsa movere, hoc igitur subordinatio est, sicut in
miles et infans pugnat, cum appetit, et applicat a volun-
tate sicut suus impetus, prout in aliquo affatu, in
subordinatio est. adde in rationibus, quod quod ab alio
moveretur in aliquo actu, illud est in movere, ad completam
in in isto actu, quod si ratio movetur ab alio in fine
actibus, est ratio in, quod absurdum est
Dei originem. sicut de fluxu strumens, dualis sub respectu

defficitur, nisi per motum hanc certissima vis euen
tione.
Istam. ab eo quod ad utrum libet est in diffirens, o sicut aliqua
causa, nisi ab ali quo alio determinetur ad unum: sed plerumq[ue]
causa dicitur se in diffirentes, ad utrum libet, maxime
voluntas humana, prout apertu[m] est: q[uo]d o[mn]i agens si sine
determinetur ad unum, a causa ip[s]a, quod solum p[otes]t deter
minare voluntate.
nec volere putat, si dicitur, quod humana voluntas
p[otes]t q[ui]dam in diffirens, sed in diffirentia activa, ut cuius se
ipsa determinat, adeoq[ue] arguitur intelligi debere de illis
dualitat[em] causis, quod ip[s]a diffirentes in diffirentia passiva
va, nec se ip[s]a determinare volent.
Iam contra e[ss]e videtur, quod sui voluntas humana dicitur
determinari sui determinari, quia a nullo alio determi
naretur: Sono illa repugnare, ut ipsa se ip[s]a sui determi
naret, ac ut si in se movetur, in a causa. quod via absur
dissima videtur. E[ss]e q[ui]dam voluntati humana se
ipsa determinare, si solum deo movetur et applicante il.
Istam: de ratione dicitur applicari se ip[s]a ad suas ge
nerales, applicandi q[ui]dam moralis p[er] se ip[s]um, si Dominus

eis male sit, ac sibi male in spūali seruiant, pñe
 si pñe ac in ipsa rem rāu constituti hēat Domini rāu;
 sicut dicitur superius omnia dñs, & pñe moaliter, et
 aliqua stordinatōe moali, sicut rāu, et ex ipsa rāu
 conditōe rāu: go ad in spūali in rāu a ppli. tunc
 hęc et alia & mirorū momentū argūta pferunt pñe
 notioris pñe pñoni, quod ut nimit hęc qñsa questio
 e paginā implere uideamus, omnibim, hęc quippe re
 hūisse sufficit, ut qd ubiq; go pñe as rāu in sua opi
 nōis confirmāem pferant, intelligamus.
 ne hū pñe adū, quod pñe pñe pñe pñe pñe,
 ut id, quod ipsi obiāt, nē illos constitūere dñe pñe
 auctore, ut qui ad illud pñe pñe, & se amoliant,
 eadem se rāu rāu, quod supra qñm ad rāu
 simillatē similitudo oblat, rāu rāu.
 aiunt: Dñe pñe voluntatem ad rāu pñe
 pñe, & ad malitiam ipsi, sicut dñe e ca dñe pñe
 alit, & ipsi malitiam, atq; mōre ad moale dñe pñe,
 & ad formale pñe.
 obichōibz, quā utriusq; simit, rāu rāu pñe pñe

quod id superuacuum arbitramur, quippe nulli pastri ma-
nus dare uobis uisum. salus quoque ueritas, si uultis quod opi-
mioris, quae maiorem strepitum in scholis excitabit, quam
attulerit utilitatem, fundamenta referemus, plura
fortem uobis de illa elucubrari. et.

Caput 2. d. u.

De Angelis.

ex rationis spiritibus a deo creatis, et ad omnia generis conla-
tio stimulantur, quae generali angelorum ratione continetur
aliquid una cum ratione substantiam aliquam complecti con-
stituantur, quae ratio humana secundum a se uocatur, quibus
quidam uoluntarum a se diuulgant, appellantur: De
angelis hi quoque duobus duata sal. Septis, aymis, de
alio postea.

Si:

De ratione Angelorum.

quod latine uocabitur hoc gradum Angelus significat. pro-
cipuum. Angelorum officium est mandata divina perficere
ut angelus gabriel ad maria uirginem missus deus, uerbi
in carnationem ipsi auxiliatorum, alio nomine uocatur
in hellinice, et a grecis Edmonis quoniam Edmonis rationem

Luc: 1: 1: 1: 1: 1: 1:
26.

Solis et aliis demonibus seu malis spiritibus, et usque nunc
quod chaos tribuit.

Defini solent in scholis, angelus, spiritus quidam crea-
tus, suo modo completus. De spiritibus, sive substantiis spiri-
tualibus et cognitionis participis, o quis, substantiam est hanc.

Itam quis o potest deum videre, et huiusmodi mandata perficere:

Angeli o identificantur Deo et ac Deum mandata perferunt math: 18:
v: 10

Unde, ut modo de angelis gabriele distinximus. Probatur
hunc o replent iustas gratias, ut intelligat et legere De-
monem, quia Christus ex emergence apud grecos invenit.

Et hinc in variis literis nosse se praesentibus 32 plebs mari: c: 5:
v: 13
nam a deo de condita, spiritualis filius et gratia sive
angelica abundantia.

Quid est Angelus de spiritibus creatus, ut a deo distinguitur,
qui in rebus est, et omnium reorum auctor et conditor.

Quoniam alio sunt in hoc deum et angelum idem in re;
magis o quod deum filium esse, sive ens per certitudinem:

Angelus o filius deum factus per partem in personam, et videtur
utis umbra, si cum deo comparatur.

Denique de suo modo completus, hoc est finis, nec ad

constituta in una cum genere ratione aliqua in se ipsa,
in se a se ratione, à Deo destinata: solo quippe ita fieri
scilicet, utrius alterius compositione venire et ratione in se
suo seu conditoris voluntate o debeat.

procedit frater Episcopus, qui nihil nisi genus in rebus
agrosuatis, et faducos, et quid dicitur o in reformatione

act: dpl:
c: 23: v:
8.

neque angelus neque spiritus, et nulli ex S: patribus hanc
is quam latine asseruisse videtur, angelos esse substantias
quasdam spirituales generibus tenuissimis, ut sole aëris aut
ignis coniunctas: idque o Platonis et platonice schola hanc
ferant, sed in scriptura S: auctoritate firmare niteban

c: 6: v: 2:

tu, quae in greco et idem quorundam latinorum sic legitur:
videntes a. Angeli dei filias hominum quod essent pulcherrimas
acceperunt sibi uxores ex omnibus, quas elegerant. Non potuit
a per spiritus uxores accipere: atque inde Angelos generos esse
inferebant.

verum in platonice familiaris fuit, ut demones seu strage
los et huiusmodi tenues quasdam, sed in generos substantias, et potius
ut mentes generibus tenuissimis coniunctas coniungerent. cuius opi
nio fuit posteriori modo accepta quibusdam Catholicis patribus
videtur o displicuisse, quod illorum ab eadem Angelorum

ultima synodi vicinioris, qua fuit in ora videri peti-
tum, in qua ydm approbata fuit Joann: Episc: Thesalonici-
ensis de angelis, quod geros arbitrabatur, primariis sen-
tentia, unde colligunt Angelos & Spirituales sed geros
cum Joanne Thesalonicensis esse liberos, quia sola geros
& Spirituales per illo ex primario.

Ad respondendum sententia Joannis Thesalonicensis a con-
=ilio generali aliqua ex parte fuisse approbata, scilicet, qua
vult angelos pingi & vetuit concilium, ubi inde sequitur
quam afferebat Joannes Thesalonicensis, ubi quod Ange-
li fuerint geros, fuisse approbata, nam ipsa ratio illa
in medio reliquit concilium, super ea quodam oratione =
vit, unde cum oia Angelos non minus ultra geros, ipsi
vires possent, geros in ipsa ratione cum Spirituali conuenit,
admittere minime necesse est, et contra riu in concilio
latere necesse supra laudato videtur definitum. Cum & Angelis
nomen variis Spirituum ordinibus tribui solet, de huius mo-
di ordinibus cum numero consentiant inter se illi. Cuius
in opinio, quod et S: dicitur petito, non huiusmodi
ordines & in istis hierarchis sacris principalibus reuerent, qui

ordinis et S: scriptura de duobus.

Ima hierarchia scripturas, Cherubim, et Thronos.

Da Dominantes, virtutes et potestates.

Alia principatus, Archangeli, et Angeli specifice sunt

plures compluribus. Sed sunt horum omnium tractatus ad thesaurum
Iherosolymitanum.

§ 2:

varia quaesita de Angelis proponuntur, et
vulgata responsa in solvuntur.

Nulla hoc capite congerimus, quonia in scriptis Dei
nobis nobis habendum est arbitramur, neque hoc arguere
placuit plurimum est, et aliunde magna et parte conice
hinc potius, quam veris rationibus, est solvendum.

Quaeritur i: utrum Angelus in ejus sententia ad fidem Christa
non pertinere.

Ad affirmativum, non frequenter fit in S: scripturis sine
veteris, si sine novi Testamenti Angelorum sit mentio: Et

Raphael totius filium sanum duxisse, et sanum redun-
xisse legitur in libro Tobiae. gabriel ad Maria virginem

re missus est, et Angelus pastoribus prope Bethlechem
et Nazareth, et multis vigiliis super grege suum agen-

Luc: 1: 1: 26

tilibus rati salvatore annuntiavit, et caetera omnia

Luc: 1: 2: 1: 9

na dea p...
i: Kessal...
magedis p...
s: p...
a sola p...
icij a...
fili, qua...
quid Ange...
viam dea...
anania =...
fines, p...
bati con...
in concilio...
Cum v...
ad, de hinc...
se hinc...
in hinc...
abibz...

testimonium, quod iussim occurrunt, et tamen scripturae S:
tra danti ignota esse possunt.

Quaestio: 2: an existant Angeli ^{rationales} mali demonstrari
possunt.

R: illi quod dicitur demonstrari per se frater potest. et
aliqui exhibent et in eis existant ^{en} in inveniri, id est,
a malo spiritu agitati, qui et nobis extra ordinis
agunt, et res procul gestas memorant, et divales lin-
guis sibi contra ignota loquuntur. Haec quae omnia humana ratio
non superant, neque in Deo referri possunt: Cui Deus ob
scurus aut blasphemus vocatur, quibus et ignis profertur, et
erogantur, unde a malis Angelis variis inspirantur, et per
ista Angeli saltem mali existant, firmati. Cur et in boni.

Quaestio: 3: utrum Angeli ante mundum generati
sint conditi.

R: Probabiliter est una cum mundo generati fuisse productos,
aliqui moyses scribere et phisiel. in principio creavit Deus
caelum et terram: si autem Angelos condidisset. Haec est ratio S:

ipost: q: 6: i: horat
a: 3: ibi: docet idem S: Thomas Angelos et in terris, sed in eis fuisse
q: 62: a:
i: 2: 3: conditos, hoc est, in statu gloriae, seu beatitudinis spiritualis
sed in statu gratiae, et beatitudinis naturalis, in quo cum eis

liberi ab omni necessitate tunc extrinseca, hinc intrinseca pote-
rant auxiliis gratia supernaturalium mereri. hinc autem a ipsis unio ha-
bitatis actu supernaturalium beatitudine ad ipsi: ut hoc quoque
cum unio caritatis actu sequitur, si mens illius, operatur a se ipso
sunt libera.

postquam a Deo fuerit beatitudine, orem auxiliis in eis pote-
stas perveniendi: si eorum voluntas in bono fuit confirmata, o-
perum ac beata horum meritis, cum summo bono fruuntur, male
agendi potestate velle feliciter amittunt.

Quomodo autem unio caritatis actu beatitudo supernaturalis
et confirmatio voluntatis in bono ab Angelis si obtenta
est, ita unio superbiae actu latrocinio principis, tra-
cum suis aspectibus demerentem dicitur, et confirmatio in
voluntate in malo fuit promeritis.

Quaestio 4: utrum diversa Angelorum species ad se fuerint pro-
creata.

R: id probabile videtur, tunc seraphini, cherubini, thronici et
caeteri ordines speciatim se differre videntur. in uno quoque
ordine plures enim sunt Angeli solo numero distinctos
nihil videntur.

Quaestio 5: utrum sancti homines datus sint Angelis custodios

Fragmentary text from the adjacent page, including words like "superior", "ordinis", "diversis", "genera", "specie", "creata", "videtur", "differe", "videtur", "quod", "plures", "Angeli", "numero", "distinctos", "nihil", "videntur", "utrum", "sancti", "homines", "datus", "sint", "Angelis", "custodios".

De affirmativi d. n. intelligit ex mathi c. 18 v. 10.

Quia: b. ubi ubi Angeli sunt in loco.

Et: res spirituales, ut s. Angeli pprie q. et in loco, cum d. q. ubi sunt seu substantia solida, et est h. s. peculiaris sibi, ut

est loco continetur. q. cum aliqua sibi loco ai conceptio
est, et per se vult quod sapientia sibi ai conceptio, ut in
in generalia in loco q. et. quod modum lybr boetius quod

i: p: q: 2:
a: 2:

S. Thom: s. h. re est, quod vulgo dicitur in loco existendi ra
-o: aut modos diffinire solent sibi sibi sibi sibi
scripturae et definitive.

quod cum in loco et cum scripturae, quod ambitu a loco,
semper proficere q. o. s. in quo continetur, et cum una personi

id est b. part, respondet, altera alteri: ut q. s. h. o. n. u.
sibi est in loco, sibi q. o. s. b. s. convenire d. s. q. spiritibus

d. d. d. cum et in loco definitive, quod est b. s. d. s. b. s. loco
est praesens, sibi h. u. ut ab eo loco q. cum sibi b. s. aut cum

deus, quod s. s. res spirituales cum et in loco: ut Angeli
gabriel sibi praesens aut b. s. v. s. quando et falsa

loco matris nos futura salutaris, sicut ad aere istis
ambiant q. sibi cum deus. ad d. u. s. m. l. l. i. quod est b. i. i.
loco definitive, id est s. h. s. in loco loco, et s. h. u. i. i.

qualiter p[ro]p[ri]e h[uius]modi, ut aia rasata in quibus, Et Na in Mo
 G[ra]m[ma]t[ica] humana, et Na in glibet h[uius]modi h[uius]modi, ut aia
 rasata Idem dicit q[ui]d a s[pi]ritu aialium motib[us]
 in cerebro fact[is] ad vari[os] vegetos, q[ui]d dicitur ab au-
 thore nae glibet h[uius]modi, et p[ro]inde hoc s[pi]ritu dicitur post a-
 ctione & cum cerebro conu[er]sa, ut resp[icit] in man[us], resp[icit] c: 2: Infuel.
 in p[ar]te, resp[icit] h[uius]modi adu[er]s[us] a s[pi]ritu exist[ent]e vide
 h[uius]modi s[pi]ritu, qualem occurr[unt] motu, qui in p[ar]te
 h[uius]modi s[pi]ritu, variis modo affi[er]it. unde Saker d[icit] aliqd
 a in h[uius]modi definitivi, ut h[uius]modi h[uius]modi in h[uius]modi a de-
 finitio p[ro]p[ri]a vegetos est p[ro]p[ri]a, & alteri illa h[uius]modi h[uius]modi
 ab cerebro & ambic[us], qua rasata angel[us] c: 2: Infuel.
 & in f[aci]e a[ng]el[us].

Quid: h[uius]modi ut h[uius]modi Angli moveri poss[unt].
 Et: ut h[uius]modi eodem fere mod[us] moveri, quo s[pi]ritu in h[uius]modi iudic[is],
 eos e[ss]e p[ro]p[ri]a s[pi]ritu vegetos, modo in h[uius]modi p[ro]p[ri]a s[pi]ritu, e[ss]e
 modo alteri, ut vegetos r[ati]o in h[uius]modi h[uius]modi p[ro]p[ri]a s[pi]ritu
 p[ro]p[ri]a s[pi]ritu h[uius]modi p[ro]p[ri]a s[pi]ritu: ac fortasse d[icitur] p[ro]p[ri]a s[pi]ritu
 s[pi]ritu in ea loca momento h[uius]modi transformetur, nisi
 g[ra]m[ma]t[ica] e[ss]et alligata.
 An a Angli ab uno loco in altu[m] migrat, nisi mi-

is opus est ~~per~~ per locum intermedium transire, ut
cogitatio tua si ex urbe Roma viam te ferat, si loca inter-
media transire oportet, sed repente, quod erat obmodum spali
momento profectus est viam. huiusmodi motus est, ad
 propria mensura soluta, ad diuina, quia homo est alti-
gatus, sed firmus ab omni parte est soluta ut dicitur in
facile moueretur, quam cogitaret, nec alibi esse videtur
quam ubi cogitaret: unde si de Roma viam de alio loco
cogitaret dicitur ^{profectus} post Roma te viam, tu alibi, quod
est locus ubi homo contineretur, sed quod in ista forma pro
cogitationem profectus foret, et alibi, quia mensura spiritus
et alibi a Deo conseruari videtur, quam ubi cogitaret
Quod: 800. circa cognitionem Angelorum, utrum Angelus
cogitaret visibilis, simul et invisibilis.
R: probre cum multis istis a Deo reatibus notitibus, tu
vnu visibilium, huius invisibilium fuisse conseruatus: per
gelos huius beatos legi plurimos adeptos, ubi Deum in
hilitate facie ad facie, et veluti definitis motibus oculis pre-
fente intuitu videre ceperunt. in Deo huius in lumine
huius intelligibili, vident quod in re ista vult Deum re-

lura, idcirco in dignitate manem, et peccata intelligunt, quos
 lura ipsi inter manus in dno dirigimus, i bonis opera nra
 cognoscunt, ut sicut olim testatus est de cherubis Raphael
 aiel his verbis. quod orabas cum lacrimis, et speras Iob: 12: 5:
12.
 boz modicos, et derelinquellas, prandium tuum, et mor-
 tuos allundebas, i diem in domo tua, et nocte i i-
 peliebas, eos, ego obtuli orationem tua dno.

Secreta hie cogitatio nra, in cogitatione, i pulchra S: tho-
 mas, y nisi eos ad illud dirigamus. nra solus Deus est, 1: iud: 9:
57: a: 2
 dno scrutator, ut his verbis docet hieronimus, scrutator hieron: c: 17
9: 9:
 omnium et in scrutabile, quis cognoscit illud, et ego dno
 scrutans cor, et probans reus.

Quod malos Angelos seu Caerodemones spectat, longam
 cura notant, qm beati, nec occultis cogitationes nras pen-
 trant, nisi d eos dirigant, sicut illa coniectura nra, sicut et
 operibus, aut motibus nris ratiocinando assequi conan-
 tur. Strigti quippe o sicut ac hie ratiocinanti, seu uno et
 alio colligunt, ut constet ex testatore y qui ad Chru ac Mat: 23:
 cessit, ut et ipsis responso in fere potest, verumne cel dca
 filius, nra re.

Quod: q: quare Angelus se se invice allegat.
R: Angelus loquitur in his aliis, qui ipsius cogita-
tione ad alterum angelum directa. Et si deus tan legem
inter hos constituit, ut ex occasione quorundam figurarum
se se invice manifeste forent eorum cogitationes, in his quo-
que obstat videtur, quod minus et sola Angelus intentione
se voluntate, tunc et occasio ipsius cogitatio alteri
Angelus, in his. Hoc patet, nec ulla nobis alia occidit
commodior Angelus in loquente. Explicandi ratio, quod si
ad causas occasionales constituta a deo legem confugia
mus. nam cognoscere ratio ut iam diximus, quod ab An-
gelis movemur, quod tunc sicut eorum voluntas, aut desin-
derium est causa occasionalis, et quod aliquod idem dei bene-
placitum movetur. ac quomodo est eorum quod in motu
qui voluntarii appellantur, quomodo habet et ratio sua,
sive divinitus sicut eorum voluntatis actibus connectione
ita aliorum quorum motu idem deest divini, angelus in
voluntate, quasi causa occasionalem sicut in potentia.
Hic de Angelis sufficit, aliter si qua ad hoc sint,
de his exponenda com adis in theologia traduntur, modo
de mente humana nobis est agendum.

Caput 3um.

De mente humana.
varia de mente humana disquiuntur, que s^unt s^unt hoc
ordine disquiuntur.

imo, q^uod sit mens humana, et quod illis ra^on.

do ante demonstrari pot^{er}unt.

3^{ia}. De intellecta voluntate aliisq^{ue} mentis facultatibus.

4ta. De habitibus naturalibus humane mentis.

Primo.

Quid sit mens humana, et quod
illis ra^on, facultia.

Mens humana seu animus humanus, at^que anima rationalis:
hanc idem substantiam est substantiam quandam spiritalem, et co-
gitans ad imaginem et similitudinem dei creata, et sicut
desiderat illi q^uo regendo accommodata. q^uia alia ra^on
Deo simili dicimus, q^uia quod ad omⁿem rationalem, seu
mente concupiscit, quia ip^sius cognoscendi, et amandi
eopos, efficiunt.

Quod mens humana substantia sit, et e^{ss}e e^{ss}e p^{ro}bat, admittit,
qui in nomine substantia intelligunt, id, quod est substantia, qua
sunda p^{ro}bat, aut modoru: An^{im}us mens humana

7
Sicut in se habet aium cogitationum, quae in nobis reperitur,
rearius illi est substantia, ut quae in se habet, in qua
propter illis in se consistat, ut bigre in se possit, quia
sicut in nobis substantia aliqua cogitatur, quae mente huma-
na per aium rationalem augetur.

noie cogitatio. Metaphysica illi interior et confusio per
quam actus suus est in se, quae quae agimus,
ac patimur: ad id videtur esse mente humana in se
hanc cogitante, ideo fit ac dicitur, quod in ipsa fit con-
fusio aium cogitationum voluntatum, appetituum, sensus
num, quod in illa reperitur.

Quae hic in mente humana ita definita a parte di-
stinguatur, sicut quae spirituales sunt in immortalibus pro quo

Sed
Mentes humanae a parte conclusio.
distinguuntur, ad hoc est spirituales,

in immortalibus.
Sed quoniam multa invariabilia et essentialia distinguuntur inter se
illa in se sunt a se invicem distincta; atque multa essentialia,
et in mente humana et quae inter se distinguuntur. quod
et ipsa a se invicem sunt distincta, maius patet et in, quod

lum in loca huius parti: Deni ac eius altitudo cellis
 et in aris elvanti sumus.
Præterea altitudo cæle in aris multis sumant et cogitatio
 ut et eis deficiat potest. altitudo in aris et cæle quod
 est et altitudo seu soliditas, et impenetrabilitas, prout in phis
 explicabimus: atqui cogitatio et estentio seu impenetrabi-
 litas aut soliditas à se invicem differunt. et quod cæle habet
 cogitatio, cum estentio, aut impenetrabilitate seu solidi-
 tate, quod quod afficiuntur. quod etiam summa à quod
 realiter differunt.
Quod illa inter se essentialiter in se differunt, quo-
 niã cæle diversa sunt proprietates, etiam in se non cæle
 unã diversitas per proprietates nobis declarata innotescit,
 nec aliquid signum habemus ad iudicandum rem nobis
 esse diversas, quia quia in ipsa distinctis proprietatibus
 advertimus, et alio modo observamus glaciẽ, et ignem
 inter se differre, nisi quia ignis calidior, glaciẽ a refri-
 gerat: aut oculis à pede esse quod distans, nisi quia a oculis
 intuemur, et diversa obta differunt, pedibus a gradi-
 mus, et sustinemus quod aliquid multis summa et alio

ris specialiter diverse proprietates, immo antedictam, nulla
est attributa, nullaeque proprietates, quae magis inter se opo-
rante, quam multis hunc modum ad se recipi proprietates, quae
magis inter se opposita sunt, quam cogitare et extendi.
Quod namque relationis quae habet ad seipsum et cognoscere, quae
substantia affertur potest, inter ipsam et materiam, aut inter vo-
luntatem et figuram?

ergo dicendum magis et quod est peritus diversa, ac proinde
si quis habeat extensionem, quod non cogitare hunc debet
in extensione, quod idem est, ac in spirituale et immortale.
nam ratio est spirituales seu immortales nihil aliud
intelligit, quam id quod partes est habet, et extensione despi-
citur.

Consequenter 2: illud spirituale et immortale est, cuius opera
aut spirituales sunt, et ab omni materia plane est pendet. atque
qui operationes materialis humanae, ut sunt volitio et intellectu-
alis, sunt spirituales, et ab omni materia nullatenus pendet, ut
liber est intellectualis nulla plane extensione includitur,
utroque enim optime conueniunt, nulla parte materiae materialis

re. ita quoddam exprimus, hanc hanc cognoscere reddi
obseruans, quo plus habet cum corpore conueniunt, et in uerba
fieri subtiliores, et distinctiores, quo magis se a corpore abstra-
hil; ut manifestum fit in esthese et prophe, ubi mensura
quodammodo extrahit, subtilia medicinalia, et distincta
oia uidet et. qd mensurata est spiritualis; ad corpore
incaalis.

Coftr: 3: mensurata in generalis rem imaginaria se con-
plectitur, utque hanc latitudinem colorum inmensitate,
et diffusa unde quaeque corpora, linea latitudinis expe-
tens respicit, quod oculis uideri nequit, et sic in diu-
dum est, currit. multa per alia ab oia profecto non sum-
pta conueniunt, ut ueritate, sapientiam, unitatem, pulchritu-
dinem, suorum item principia intelligibilis, hancque oia
et similia, absque ulla spei subsidio aliquid pura et ab-
oi mensura inueniuntur intellectu respicit. qd et ipsa incaalis
sit neque est.

obi: 1: Dicitur idea, quae simul cognoscitur et extensio-
nem in uoluntate, ut sit idea doloris uolens et. aliquid
speciem idea, quae sine extensione aut corpore non potest

...nulla
...sepo=
...quod
...hadi.
...que
...hanc
...inde
...dead
...in aca.
...alind
...fioe defi
...hinc qd
...pudat ab
...is et intelle
...pudat, ut
...includit
...hanc mensur

gōelms, quae ille dicit, p̄t̄, ē p̄t̄ simul cogitari,
et extensa.

Ar. n. 1. q. 1. a. 2. quomōdo huiusmodi in ea involvant cogi-
tationem simul et extensionem, oīa s̄nt, quod cogitatio
re et cetera unū s̄nt in extensione, s̄nt solum compositio
sicut cogitatio et extensio s̄nt s̄ntū cogitatio, et extensa
unū compositū constituent, quibus in eo variis cogitatio
et extensionis modificationes se recipiunt, quae simul ab
unā p̄t̄e s̄nt ab imaginatio attinguntur.

Et sicut sicut aurali p̄t̄endat, operabit illos s̄nt
in imaginatio s̄nt, in q̄b̄ extensio in p̄t̄ione conu-
tit, nihil aliud nobis est liber, quā cogitatio, et
extensionem simul existere, sicut res et modus et quae eī
oppositos. ad id ut haec duo nullatenus sibi opponantur,
nec quod s̄nt de rebus illis s̄nt, quae s̄nt p̄t̄
s̄nt, et s̄nt s̄nt conformes, et haec cogitatio s̄nt
s̄nt oīmode a re et extensa distincta.

Dictio 2. Idem mens a parte distincta dō, quia dicitur
s̄nt s̄nt ab eo cogitatio, ab eo haec res nulla est, gōel.
Sb. m. iustitia et misericordia d̄i s̄nt s̄nt d̄i s̄nt

conceptus, et in prout iam supra annotavimus, ubi de deo
 egrimus, cuiusq[ue] h[ab]it[us] inext[er]nal[is], am[en] deo conveniunt, atq[ue] de
 fil. ih[esu] m[at]ris et filia alijsq[ue] fr[at]rib[us] rei ext[er]nal[is] modi h[ab]it[us]
 in diversos concept[us], et h[ab]it[us] repr[esentat], in eod[em] filio r[ati]o
 g[ener]ali. q[uo]d est eo, quod concept[us] rei cogitantis fil. distinct[us]
 a conceptu rei ext[er]nal[is] e[st] fil. quia pot[est] in eod[em] ead[em]
 m[od]o multi convenire.

et dicitur: mai[or]i: imi[us] dicitur: id est mag[is] a g[ener]e distinctio[n]e, quia
 h[ab]it[us] concept[us] ab eo diversu[m] recit[ur], impletu[m] seu ad e[um]
 quatuor, con[tra]; quia h[ab]it[us] concept[us] ab eo diversu[m] q[uo]d ab
 abstractio[n]e intelligitur, h[ab]it[us] et in ad equalit[er] n[on] m[ag]is: et
 n[on] m[ag]is: et g[ener]ali:

Justitia et misericordia dei in deo e[st] ut dicitur r[ati]o
 complete unigenit[us]: Justitia n[on] sine justis intelligi
 e[st] p[oss]ib[ile], sicut nec misericordia sine misericordiis,
 ac proinde h[ab]it[us] r[ati]o[n]is modaliter d[ist]inguatur, pot[est] t[ame]n
 e[ss]e in uno deo. at complete intelligit[ur] q[uo]d sit p[ro]p[ri]a
 m[ag]is e[ss]e r[ati]o[n]is p[ar]tib[ile], figurata et. h[ab]it[us] exclusiv[us]
 e[st] con[tra] om[n]ia quod multi completant.

Et contra intelligit[ur] mente e[ss]e p[ro]p[ri]a completa,

[Marginal notes on the left side of the page, partially obscured and difficult to read.]

quae unum p[ro]p[ri]um, & quae unum, quae dubital, effi ab ea
removendo, quae ad g[er]is r[ati]o[n]em p[ro]t[er]it: et sic cogitatio
estentis p[ro]p[ri]a incompatibilis in eod[em] s[ub]j[ect]o.
Similiter figuram ad motu[m] & p[ro]p[ri]a[m] conijci, nisi in r[ati]o[n]e est h[ab]ita
ramificati motu[m] recipit in g[er]is h[ab]ita figuram, ita o[mn]i
unum intelligit figuram nisi in r[ati]o[n]e opta ad motum.
Itaque igitur est discernim[us] inter motu[m] et figuram, et inter
rem est h[ab]ita et cogitatio. quia a s[ub]j[ect]o o[mn]i s[ub]j[ect]o mobili
nulla amplius superest nobis h[ab]ita figuram aut motu[m], r[ati]o
de r[ati]o[n]e motu[m] est, ut g[er]is s[ub]j[ect]o h[ab]ita sine illis conijci p[ro]t[er]it,
et h[ab]it motu[m] sine illa. quia igitur p[ro]p[ri]a[m] et cogitatio[n]em conijci
p[ro]p[ri]a[m] g[er]is nulli e[st] q[ui]s in r[ati]o[n]e r[ati]o[n]e, p[ro]p[ri]a[m] cogitatio[n]em r[ati]o[n]em
differt a s[ub]j[ect]o est h[ab]ita, ac p[ro]p[ri]a[m] s[ub]j[ect]o h[ab]ita est in a[n]i[m]a.
Cuius r[ati]o[n]em h[ab]ita s[ub]j[ect]o h[ab]ita d[er]ivata atque illi r[ati]o[n]em
a[n]i[m]a d[er]ivata p[ro]p[ri]a[m] illis d[er]ivata et p[ro]p[ri]a[m], modo g[er]is
et p[ro]p[ri]a[m] est, quomodo g[er]is s[ub]j[ect]o h[ab]ita.
Ita igitur est p[ro]p[ri]a[m] r[ati]o[n]em docent, menti et g[er]is r[ati]o[n]em
ita simul e[st] conijci, ut motu[m] v[er]o h[ab]ita g[er]is r[ati]o[n]em
et vice versa p[ro]p[ri]a[m] g[er]is v[er]o cogitatio[n]em in r[ati]o[n]em, adeo et cogitatio
o[mn]i s[ub]j[ect]o h[ab]ita motu[m] quida[m] in g[er]is motu[m] est h[ab]ita, et v[er]o p[ro]p[ri]a[m
occupat¹⁷ mente cogitatio[n]em, v[er]o est g[er]is: quomodo d[er]ivata g[er]is r[ati]o[n]em

hinc ad quæ ratione et modo hæc est ratio, ut ac ne vis quæ
 capere volumus. multum nulla hic comminatio, sed quæ
 æque capta est difficultas, si hinc difficultior, ac ipsa
 nobis et hinc comminatio nec comminatio se multis agit
 Divis. alii qui ad accidentia realia, quibus quædam
 à se hinc ipsa distincta, confugiunt, exemplo gravitatis
 omnium quibus illis, quæ quibus quædam hinc in quibus
 p[ro]p[ri]e agit, illa d[omi]na ferendo. sed hinc modicam
 densa et omnium quibus illa à nobis alibi et p[ro]p[ri]e
 fuerit, et adhuc magis p[ro]p[ri]a et p[ro]p[ri]a.
 alii volunt nesci, quos et ipsa est hinc et hinc quibus
 visum aliter et hinc est hinc, quæ ratio optimi
 et quibus applicari et in illud agit p[ro]p[ri]e arbitratum
 verum hoc hinc æque quibus p[ro]p[ri]e intelligi p[ro]p[ri]e ac in hinc, magis
 et nec se ipsa necessitate est hinc intelligi p[ro]p[ri]e quibus
 visum pollicetur quibus, cui in illa est, agit. alii alia
 comminatio, quæ se in illis, referend[is] quibus illis
 hinc p[ro]p[ri]e videtur, referre omnibus.
 verum, ad hinc nesci hæc de se non operari, quæ p[ro]p[ri]e

hinc ad
 capere
 æque
 nobis
 Divis.
 à se
 omnium
 p[ro]p[ri]e
 densa
 fuerit
 alii
 visum
 et quibus
 verum
 et nec
 visum
 comminatio
 hinc
 verum

finem est voluisse, illa difficultate tamen qua liberis in con-
cipiendo illa coniunctione, seu ut vulgo, dicunt, unione men-
tis et corporis et parte spiritus possunt oriri, qui in se habent
potentia sunt existimamus impossibile esse humano
intellectui comprehendere quomodo res reat, et quomodo cum
spirituali et in corporea sunt coniuncti, resque in essentia,
rei essentia praesens, nisi si in essentia sui in pre-
senti.

Sed quia duarum principum sunt rem mentis et corporis:
hic devaluos, quod res mentis resque spiritus et de, resque spiritus
resque spiritus, et resque de, et resque spiritus, seu, ut ai-
unt, unione intelligere volumus. una inter quomodo intellexit
dicitur, altera est, quod res mentis et resque spiritus, et postrema
de illa, quae mentis et resque spiritus coniungunt, seu unione, et
ambobus in unio aliqua sunt, et ut loquuntur
dependentia sunt solutio involuit: quae ratione et resque
sunt. non est resque spiritus, unione, seu unione, quod agere
et potest dependet a se mentis. duae sunt ratione dicuntur
tunc unione, quod illa sunt unione, ut unum in alterum agere

etiam si hoc ab altero pati potest, quod si necessum, potest.
 ut ambo simul et semel agant, et patienter, sed se
 simul, si unum agat, et alterum patienter. Eodem modo duo
 motus inter se non agunt, quando in duos oppositos
 atque ita ordinantur, ut reuera atque velint, aut dili-
 gat, nisi alterum, hoc ad eundem modum dicuntur, si a
 ratione a vita agunt, quando aliquod quodam operatio
 dependet a vigiliis, etiam in somno, quando
 aliqua vigiliis sunt dependente ab operatio
 seu motus motibus, etiam in somno, et hoc in potest, quod
 Deus inter motus humanae eiusque per quos sancti,
 que sola est optima ratio conuentionis seu unionis
 huiusmodi.

Lumen vero humana definitur per se ad vigiliis, deinde
 inter, quod per vigiliis, atque iam a iure creatio sua
 instanti, etiam utroque, nec omnia dum dormimus.
 Quod est, quia cogitatio est in omni esse, et hoc, quod
 potest alibi iam exponitur, ab ipsa rebus, quae sequitur,
 quia ipsa definitur. Quod admodum per se sine esse.

ione, quod est illius inveniuntur et sic attinet, et aut tamen
si o. p. d. sub n. est huiusmodi facti solida et impetrabilis,
ibi est q. s. seu man. et ubi illa sollicitudo, et hoc deservit
ita n. ubi cogitatio ibi et mag. et nec est, et ubi q. s. n.
et ubi cogitatio sollicitudo, ibi n. mag. absq. nec est.
adde, quod nec sibi actus, adeo ut cogitatio in vi reg.
in letitia alii sibi p. d. s. et debet, adeo ut necesse
sua ai. am. sine actu sine cogitatione et in p. d. s. que
actu sine cogitatione, si ab ea sustulatur, nihil in ea
possituri et absolute am. sum. est, per quod existat,
Prima regis generalis sui in alia alitatis efficie=
ty ad cogitatio huius, quod nihil aliter est cogitatio p. d.
Sed ubi illi: ai. a. s. n. nec in imo cogitatio sui no=
modo, utpote in utro tractans imo reg. d. n. in infanti d.
sua p. d. s. n. in forma cogitatione d. n. p. d. Cui
hunc rati. cogitationem confici. q. s. n. s. n. h.
vana et facti opti. d. s. solida facti sibi cogitatione. d.
n. m. s.
Sicut id videtur aperta, est, quod si hunc mag. n.

cogitant, tunc utique tam cogitant recordantur, alij
 tam cogitantur, minime recordantur: ubi n. illi, qui coram
 recordentur, quod in furore facta, aut in somno, ne
 diu in utero matris cogitare fingunt. Cuius
 causa tunc rursus cogitatur, aut cogitatur ²⁰⁵ ~~est~~.
 Quid n. mai: aliud n. est, nos cogitos et cogitatum
 rursus, et aliud eorum in posterum meminisse: plus
 n. requiritur, utri alienis recordentur, quoniam ut illis fi-
 mus ^{con-} firmi: ubi recordemur: quoniam diu rursus cogitatio
 deest: requiritur, ut illius species in nostro cerebro aliqua
 vestigia relinquat, atque postea nos reflectendo recordentur.
 ut a cogitatis sufficit, si forte ipsius seu cogitatio consue-
 rit. quod o. solum nobis dormientibus accidit; sed et ipse
 infantibus in utero matris. Quia u. licet mens tua in hunc
 negligentis cogitatur, nec ob sopitos spiritus aures quod ut vocant
 spiritus rursus quas cogitatur vestigia cerebro satis imprimen-
 tur, o. tunc cogitatio desitit est existimanda.
 Cuius in dubium est in factis rursus in utero matris multo
 libere cogitatur, et illorum mentes in spiritibus caloris frigoris
 fibrillativis, doloris, quae ex coniunctioe illius cum foris

proficiuntur occupari; quibus quae cogitantur & amplius reor
dentur, possunt, quia in illorum cerebro nulla ponunt inveni
vestigia, pro qua mensura ad res, de quibus cogitantur recolen
das determinetur, nam memoriae in sola mente, sed maxime
in impressis cerebro vestigiis consistit, ut infra et plura scribimus;
tunc quia mollis est cerebrum ac satis lenax; hinc enim quia
ab omnibus simul, et ex omni parte circumstantibus quoribus ob
debiliorem habitum illi quoribus agitatur: ex quo fit, ut
saepe ~~diverse~~ diverse impressiones confundantur, ac se se mu
tuos deleant. quoniam si minus ab initio sua creatio cogitetur,
minime hinc fuerit cogitatum memoriam esse, antequam firmior
fuerit cerebri substantia, ac spiritus, aut vestigiis in eo in
pressorum lenax, si autem id minus videri debet, cum in nobis ipsi
aetate iam adulta, nulla remaneat eorum memoria, quae
et modo dormiantes, sed et eorum, de quibus vigilis cogitamus.
immo in infantibus vis maternae uterum cognoscis ea ipsorum et me
moriam quae quandoque reperitur, quae plerumque sunt adul
ti. Certe namque hoc est, et quod diuina experientia confirmatur,
infantes non omnium, quae sibi exhibentur, nomina, dotes, ac differenz
mura ipsae, id est multis ante, quae ea vocibus exprimitur possunt
quod ipsae in infantibus vigere rationem demonstrant, quibus ob

infirmā ad huc generis constitutionem et in certis motus ad rem con-
 dem dicitur attendere oportet. Et factus de dubio aperti habet,
 Dari fides menti nra innatas, id est, nobiscum natos et ab ortu
 nro nobis cogitatos. q̄s nihil aliud intelligimus, qm̄ lumen
 illud natūle, quo deus mente nra illuminat, seu verum, quod
 clare ac distincte p̄sentat, sp̄s nrae informat. Cuius
 ut demonstravimus de natā seu cōtia menti nrae fit, ut sp̄s
 et aīus sua creatōis momento cogitab; cognā a oīs de re
 aliqua fit, et fides nrae nihil aliud intelligat, qm̄
 res cogitata, quatenus habet quoddā eī obiectū in mente
 pro ut schola cogit: sive brevius dicamus, qd̄ qd̄ in cogitōe
 nra versari p̄t. manifestū est deī fides menti nrae innatas,
 seu cogitatos.

§ 2.

utrum mens humana p̄t demonstrari in or-
 talis.

Mentis humanae o seu ac verū aīum spirituale vita in
 cogitāōe consistit, o n. aliter vivunt sp̄s, quam per
 cogitāōem, nec proinde intervenire p̄nt, nisi cogitare desinant,
 qm̄ dū a existunt cogitāōis competes eī intelligunt, atq̄
 ita tandem vivere consent p̄t, qm̄ dū existunt, longē exi-
 tud om̄nīa est, q̄ illū sp̄s aliter eī p̄t, qd̄

ne aliter cogitari.

Cum q̄s qualescūq; aliter mens hōis sūt in d̄o, idē plerūq; est,
ac figuratē, ut h̄i mens hōis p̄d̄ q̄m est a ḡoī feminula,
p̄gat existē: si n̄ existat, vivere ipsa n̄ est; cū ipsa vita
ut pote quae in coglatōe consistit, ab eis existentiā separa-

ri ō p̄it.

illud a fide certū est, immo fidei Christiāe fundamentū, aīo
rōis cōterere ubi ḡoī carere libere, sed in d̄o ē.

Matth. C: 10
v. 28.
Joa: C: 12:
v. 28.

hinc Ch̄s d̄s. & nolite inquit, timere eos, qui quidam
quōs aīa a ō p̄it accidere. et alibi & qui d̄it aīam su-
ā in h̄o mundo, in vita aeterna eos custodit ea.

Cum a ō sola auctoritate f̄d̄i ratiō h̄o h̄o agendū sit,
cumq; Lateranense conciliū s̄b Julio 2: et h̄o iō cōt-
bratū p̄līo ōo sessiōe q̄ exatet ut ad ista capitalem
in Christiā Religione veritate demonstranda oīs in gen̄i
viro, et industria adhibeant; h̄i namq; partium eī orb-
frante & innumeris p̄t̄ ratiōibz, quaz veteres et recen-
tiores p̄lī attulerunt, efficaciores profere.
p̄nt̄ velut certū oīs statuerent, nante namq; n̄ a ḡoī
separata a D̄o destina p̄t̄, sed ad nihil redigi: cum a
D̄o cuncta ex nihilō produpant, oīs p̄nt̄ sive velut,

in ni hite potest redigere. ab v. hui illud Nm in ynicite, ubi mag
humana posthym a goro est soluta, superstat, et raã sua esi =
gal. pro quo fit

Argumentum in Metaphisicis.

Illa substantia immortalis est, quae a goro separata subsistit,
et visibilis. immo quoniam aly in mltis humana a goro separata
subsistit et visibilis. immo quoniam subsistit, cum sit substantia goro
profus distincta; quae proinde nec goro ad subsistendum
indiget, nec aliunde per se in propria pernicia vult.

2do visibilis: nam cum spiritus cogitet eius quae vita in cogitatione
posita sit, in in se subsistens, quia visibilis, goro
magis huius est immortalis.

2du. phisicis.

Mens humana est deterioris conditionis, quam alia in fini
oris ordinis substantia pura quae aut pars goro, atque goro
a mente relinquitur, ut pars goro a suo in parte separata
subsistens postulat, ut est, certitudine phisica, ramum
a trunco avellit, in combusto, aut in pulvere combu
nulo trunco debet remanere: ac demum certitudine me
taphisica constat rem creatam posse ipsa defecere, potest, sed
Nam si Deus volens deum suum ad existendum ipsi subdu-

serit, et deo hinc conuenit o. f. d. u. i. l. u. i. p. a. r. t. i. p. e. r. u. e. n. t. e.
altera à qua minime pendet. unde Ecclesia b. h. e. a. i. l. t.
C: 3: u. 14. didici, quod oia opera tua quae facta sunt deus profuerunt in
perpetuum.

gō solute quōe deo mult. conuenit o. d. e. n. e. g. a. t. a. d. f. o. d. i. s. t. e. n. d. u. i.
f. d. h. u. m. m. u. l. t. e. y. p. s. e. m. q. m. q. d. c. o. n. s. e. r. u. a. t. l. u. m. h. o. c. h. i. d. i. s. t. i. n. g. i. t.
quod quō utroque et partibus possit variā mutatio f. b. i. a. l. i. f. e. r. u. e.
u. e. r. s. f. p. e. t. b. a. u. t. f. o. r. m. i. s. a. f. f. i. n. a. t. i. s. m. u. l. t. i. s. q. u. a. e. p. l. e. t. e. s. t. i. n. t. e. r.
g. r. a. f. p. e. r. e. b. i. t. c. o. r. u. p. t. a. u. a. n. a. t. e. t. i. n. n. e. m. o. r. a. l. i.

Regari o. p. d. h. u. i. u. i. u. e. r. s. o. b. i. q. u. e. r. i. p. u. b. l. i. c. a. b. e. n. e. c. o. n. s. t. i. t. u. t. a.
sunt aliquē p. a. r. t. e. g. u. b. e. r. n. a. t. o. r. i. a. q. u. o. s. g. l. a. r. e. g. a. n. t. i. q. u. i.
u. i. l. l. o. s. c. i. m. i. n. i. t. o. p. e. r. o. d. e. l. i. b. a. t. i. s. i. d. e. l. i. t. i. m. e. r. e. d. e. r. e. p. e. n. d. e. t. a. l. q. u. i. h. i.
f. i. e. r. i. o. p. t. n. i. s. i. m. e. d. p. o. s. t. m. o. r. t. e. m. f. u. e. r. e. s. t. e. t. a. n. a. t. r. a. h. i.
u. d. e. m. u. i. n. f. a. r. t. e. s. s. e. p. i. s. i. n. d. i. g. e. r. e. e. t. o. p. p. r. i. m. i. u. i. p. r. o. b. o. s. u. d. o. m. i.
r. a. r. i. a. u. d. e. l. i. t. i. s. a. f. f. l. u. e. r. g. o. m. e. l. i. h. u. m. u. r. a. i. n. o. r. t. a. l. i. t. e.
n. e. e. s. t.

Dei ipse est origo uti potius, quo deum existit supra

demonstravimus
eorum quippe deploranda est ementia, qui sine ulla em
lu mentis spe, salute sua in calidis inu dferunt ad du
ant.

Sed qui reali humanitate in illis esse infirmos, ac demerita
 et aditule in laborant, ratione christianis magis interitui facti et
 noxia vel falso sibi ipsorum conantur, nulla ipsos tam spulsa
 fiducia necesse manent: quod quidem in illis et vita certis obati,
 et si ea morte et obitibus, ut demonstratum a vobis putatis,
 quibus et quoniam horribiles perficiuntur sed peccata sunt datur,
 qui modo religionem omnem abiecerunt, sed ipsi in ratione
 tris et estens, pulsanti obstinatis animis restiterunt, donec
 instantiam mortis penulo remota erroris nebula omen
 nem suam impietatem, velut apertis oculis conspiciere co-
 perint. go ab horum hominum insaniam recedendum, totis quoque
 viribus in illorum sententiam eundem, quia altera vita esse
 sentiant, sua quoque vivendi rationem illis intuitu componant.
 obiciunt: ut Ecclesiae Lybr + uno est interitus hominum et unum c: 3: v: 19.
 atomum, at qui funementum anima interit, go et homines.
 Q: D: mai: uno uno et. quatuor ad moriendi respicitur c:
 quatuor ad moriendi modum rei: mai: et c: mi: n: sythica i
 hoc est funementum interitum, sed diversi modi, dum n: hoc
 moritur, anima sui magis eius a parte quoniam separatur, sed o: pe-
 nit, sed sibi ipse pergit, ad ubi funementum moritur, anima illius

perit etiam nihil videtur.
i: ad hunc: obi: 2: Deus solus habet immutabilitatem, ut ait Augustinus 1;
6: v: 16. gō magis hōis o est immutabilis.

Obi: 1: obi: 2: solus Deus habet immutabilitatem, a se ipso, eo: ab alio ne:
ars et effy: hōis eundem o habet immutabilitatem a se ipso, sed ea a Deo
accipit, et deus immutabilis ab intrinseco dicitur talis, quia a se ipso
interim o pō, o vero ab extrinseco, quia ab extrinseco prin-
cipio ipse Deus in nihil, unde dicitur est, videtur pō, quare
in Deo sicut modo dicitur hōis dicitur, o rōa, sicut gōa Dei
immortale, quia o a se ipso sicut divina voluntate a gōa
immortalitate sicut.

obi: 3: aīa rasibile cum gōe, aut in gōe, gō perit in a
gōe:

Obi: n: effy: quoniam n. rasibile aīa cum gōe, sicut in gōe, est
in substantia a gōe distincta, et de diversis partibus ab eo rōa;
ac proinde n. solus gōe subsistit.

Sed videtur aīa belluorū interiri, quia rasibile cum gōe,
gō in aīa hōis perit cum gōe, si nascatur cum gōe.

Obi: re: sicut dicitur: o: Deus belluorū aīa perit, quod
cum gōe in gōe nascatur, verū aliunde rōa ipsius interiri
potest a videtur, quia gōe belluorū regendo precise dicitur
stipula est, quo deficiente et ipsa deficere et perire necesse

est ab: aig' h'as, quos in g'oni humano regendo destina
to accommodatus sit, in insuper deo in eternitate coniungi,
aut presens ei sive in tristitia, sive in gaudis postulat, utroque
ad eius similitudine creatus et velut si illa loquifas est,
quada illis partem sit.

Ingle: Magna est inter ho's, et bellu' similitudo. q's et
similis interitus.

Al. d. an. magna est similitudo, quo ad functiones aia
les, et ff'as accommodato, nam ho's edidit, dormit, depro
bat, et f'as in bellu' et, et item doluit, gaudent o' f'as
in ille, quod oia ff'as continent con: quo ad functiones
n're spirituales, et r'oe accommodato, n: an, et c'g'at.

n' o' bellu' qu'is sero modo senti ant; o' h' r'oe ant, atq'
ea intelligendi, qui ut ac libere h' donat, qua ho's.

Urge: ff' quada bellu' in q'bz eg'quisitissima pp'ra r'oe
tia's: q's et.

Al. n. an. si n' in bellu' est ad id eg'quisita r'oe a's,
suasq' cogit'os, q'bz da signis, o' h' inter se, s' d' n' r'oe
cum communicant, ut ho's inter q'bz r'oe, quam lin
qua ignorat, posita continuo usu lingua illa salti
mi profuti absq'bz, ut in is comit'um inre p'it, atq'ui
bellu' nullis v'itib' aut signis cogit'os suas, ut oportet

Al. d. an.
ff'as
aig' h'as
depro
bat
gaudent
o' f'as
n're
spirituales
et r'oe
accommodato
n: an
et c'g'at
n' o' bellu'
qu'is sero
modo senti
ant; o' h'
r'oe ant
atq'
ea
intelligendi
qui ut ac
libere h'
donat
qua ho's
Urge:
ff' quada
bellu'
in q'bz
eg'quisitissima
pp'ra
r'oe
tia's: q's et
Al. n. an.
si n' in
bellu'
est ad id
eg'quisita
r'oe a's
suasq'
cogit'os
q'bz da
signis
o' h'
inter se
s' d' n' r'oe
cum
communicant
ut ho's
inter q'bz
r'oe
quam lin
gua
ignorat
posita
continuo
usu
lingua
illa
salti
mi
profuti
absq'bz
ut in is
comit'um
inre p'it
atq'ui
bellu'
nullis
v'itib'
aut
signis
cogit'os
suas
ut oportet

robis in conuincendo, tam elsi organo ad hunc loquendum
fons, magna ex parte sint prodita, ubi piz, et pilla-
cios liquet.

Obi: s: mens humana ppter qd instat ad deo creatura
est, qd solute pte quod animabat, et ad quod infor-
manti ual condita debetate.

Obi: atq: o: spiritus ppter qd solute pte pte laam ro-
bitate ppter ignobiliori creatur deo, ppter pte pte
qsu uide mens uia, ulpote, quod ia inu amobavimus,
ad dei pte pte form ata, et ppter qsu condita, o: o: pte
mense, hui qd interit, defuncta est, ut male o: multi con-
tendunt, pte dei gloria in pte pte ferire debet, unde in solute
pore pte pte remane ree est.

Obi: mai: pte pte quod huius inuicem, huius et fine, qd aliquid mens hu-
d aliquid huius mensa huius inuicem, qd et fine. sic qd qd qd mens huius
inuicem pte inuicem pte qd oem pte, nec huius fine huius, pte pte qd
uere pte, quod pte pte, huius pte diuersis formis, et pte, nec redigit
in pte pte
nem.

ad in huius, nisi deo ei conuicem pte ad existendum deo
get, qd a fortiori mens humana, ulpote pte, su mens
longe robior, pte pte pte, nec ad in huius redigit,
nisi in deo ei conuicem pte ad existendum pte huius.

urgelis. f. mens cessat in pueris, uigel in iuuenibus deficit in se-
nibus. pulchra in gorie sans est sana, in aegro agrotata, in
hemulento turbato, ac cibus demum gorie multavibus est obnoxia.

gō = goria est, = cere si pendet ā gorie ut es soluto o stobitad.

A. D. ab: mens cessat in pueris et: p̄ter artil ipsi: mō qm̄ hē
hēt a gorie conuulsionē, esto: p̄ter se ipsa sua goria

n: cōpō: id est gōrā mō cessat uidetur in pueris, uigere in
iuuenibus et: qui a Deo hanc legē qm̄ inter et mente
sanitū, ut nulla vera sint mētis cogitātōes, quāz stā =
tim o cōpō, aliqui spiritūs in organis gorie, motus et
uicissim. unde quō magis expli. cala final illa organa, l:
beriorq; et expeditior spiritūs motus, crescere aut uigere
uidetur rōz ipsa, quōd facilis et promptus, imō fortis ad es
gitandū determinatū.

Cum u. turbato, aut deficient spiritūs turbati quōz ob
eandē rōz, u. deficere cogitātō uidetur. quare in l. l. argo
et p̄ter se et turbato o mens ipsa, p̄ cōlōn laborat,
quod est ipsis mētis instrumentū. hincq; o airis, p̄ cōn-
trū u. curare dōbz. p̄ dubi mens ā gorie est soluta, nul-
lis hinc rōz gorie motibus est agitata, p̄ eandē eodē qz
stāhū p̄mōdū: nec proinde uidetur esse gōrā, ea soluta

gore intrinseca, et aut in hiis abintra a gore o pedeat
ad persistendum.

Quonia go mens humana a gore secula persistet ad huc in
tellectu, quod illi, quia ipsi stat post sunt a gore di
selisū fil futuro, sed ut veni fallerunt, ille nobis priores
habet, quippe quia dei brevitate pendet, ibi ut o nisi con
iectura ad referre possunt, quomodo huc hōis fove
luti bō frō usura sit.

illud dicitur a nobis, illa rōi fore innotum, ac p̄telis
cogitatur, dicitur, sed q̄s intellectura; alio cog multa
quod in deo innotuit, et q̄s in affirmate, et conia
dione aliqui habet. nā ex una q̄d cogitabile multiplex
alia est.

Propterea aīā a gore secula modum in p̄t, ea rōi
rōi notia, qua spiritibus ~~convenit~~ convenit, rōi p̄t
cogitatur, prout de Angelis applicatur.
deinde eode modo, quod Angelis statim, suos cogitatur
alio modis ^a p̄t.

sentatione rōi afficit, seu sentit, si rōi sensibus fuerit
provisioni quada humane mentis afficit, quod oca

sicut hinc solus a quibus, ubi dolor et gaudium, quia in de
 doloris ac laetitia sicut hinc affici potest Deo volente, quibus affi-
 citur, ubi quod est associatum. imo et abhorret a vtroque, quia in
 portione repleta cuiusdam a deo ab humana quod separata
 sic disponi potest a deo, ut quae ad modum occasione motum
 qui in parte humano fuerant, et gaudium et dolor sicut com-
 vebatur, ita in occasione motum istiusmodi portione gan-
 dium et dolore fuerant, eaque ratione applicari potest, quod pariter
 dum ralis mentis in furoribus ignibus torquente, rationalis
 cum sicut flammis consumi nequeat: occasione in mo-
 tum cum fuerant, modum, dolore vultu ipse et deo
 volente in fine huiusmodi modum eodem dolore cruciari
 possunt.

S3:

De intellectu voluntate aliisque mentis hu-
 manae facultatibus.

Quod probetur in substantia existente occurrere munita, sicut
 intelligere et velle, duos quod praevidet in ipsa facultate pra-
 cipuas diffinitiones necesse est, nimirum et intelligendi vim et volun-
 di: prior in intellectu de, posterior voluntas, in quibus intellectus

magis p[ro]p[ri]one seu intellectu e[st], q[uam] intelligendi facultate
et voluntate p[ro]p[ri]e volendi actus, q[uam] p[ro]p[ri]a facultas
p[ro]p[ri]a illi, quos Thomistas vocant, hoc bino facultates
amale et ipsa d[ist]inguuntur, ut rob[or] videtur p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]am. Et nihil e[st] rob[or] cogit ad huiusmodi facultates, q[uam]
mole ipsa p[ro]p[ri]e, si mens sola ultra realitatem illam
d[ist]inctione intellectu et voluntate m[en]sibus defungi potest,
atq[ue] mens sola p[ro]p[ri]e intellectu et voluntate functione obire
citra realitatem huiusmodi facultate ab ipsa d[ist]inctione.
mens n[on] p[ro]p[ri]e cogit, cogitare a[ut]em e[st] intelligere et velle,
ad cogitandum et voluntatem realitatem. D[ist]inctione a[ut]em mens
ipsa d[ist]inguuntur p[ro]p[ri]e
Et: nihil e[st] aliud intellectus, q[uam] mens intelligens,
et p[ro]p[ri]a, voluntas e[st] eade[m] mens volens,
intellectus p[ro]p[ri]e d[ist]inguuntur facultate humana mens ergo e[st],
et modo e[st] p[ro]p[ri]a, estq[ue] ut dicitur, mens ipsa p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e seu intellectu e[st].
Quomodo a[ut]em intellectus seu humana mens p[ro]p[ri]a, o[mn]i
his ligetur
Benignit[er] a[ut]em ex suo p[ro]p[ri]e Aristote, ut aiunt, duplex d[ist]inguuntur
d[ist]inguuntur intellectu, organo scilicet, et p[ro]p[ri]a, seu p[ro]p[ri]a

est possibilis: prior dicitur esse eum, qui se potestati intelligi-
biles sunt autem intelligi fabricando rimando species intellectuales
sive ideas, hoc est spirituales sive imaginis, idque per conversionem
ad phantasmas sive convertendo ad species extrinsecas in phan-
tasia depictas posteriori est eum, qui species illas intellectuales, sive
ideas ab intellectu agente formaliter recipit, res dicitur in-
telligit.

Nota voce gulla in non, quam huius adhibet ables
mente ipsa sive rationem rationalem et intellectum proprie ali-
mentis facultate sumptis exprimit. porro mente non
rationem agente sive ut patiente dicitur et haberi nihil ve-
bat: est enim agens, quatenus se ad agendum determinat, quod
sive voluntas dicitur, est patientis, quatenus intelligit, autem
Intellectus nominatur.

Quoties igitur phantasia voluntate quodam rationem sive mentem
quatenus vult, agere determinat: sed cum nulla via nec
in obiectis ad intendendum in sive organum sive sibi sui species,
nec in sive, et phantasia ad eas species formandas agere
sunt, autem ipsorum in nobis passiva et voluntas, ad
ut intellectus non ideas sive species intellectuales sive a se

iplam e. ad id adal ~~id~~ recipiat
animus e. intellectus antequam eos species autem ratio percipe
ret e. ignoraret. Si species iam intelligibili car. species, seu species
informaretur, nec proinde nova species ad eos proinde indigeret,
quod si eos ignoraret fieri nunquam potest, ut carum species re-
presentativa prout ligno, fabri carum, am rei ignota nulla
fingi potest imago aut species aut species, ut os rostrum, quod
concludunt nullus agere videtur in nobis intellectus agens.
unde in deductione humana mentis a solo Deo non species
informari. Animi e. ipsa nec eos fabricaretur nec a rebus seu
obtus in ea imitatio, sepe est, inquit, ut illa a Deo,
is informati in dicat, nisi forte ^{quis} dicere velit malis
constat, e. a Deo duntaxat, sed a maligno hoste imi-
ti, quod dici potest, nulla prolatione seu species rati sui
mala e. ei, sicut species adulterii, furti et. si mala
e. est, am ipsi Dei ministri dum alios ab adulterio e. furtis
deterrere species illos habere debent, e. seu ac furtis, et adul-
teri, sed solus amor e. desiderium, aut affectus voluntatis, quae
e. istis species in oratione, et oblatione mentis eius capil, e. his
indifferencia oblat capil, aut ~~quod~~ malis dicendum est,

affus a ille in nobis a Deo efficitur, sed ad hanc voluntatis
 rā p̄p̄t̄. quod si meo illis p̄p̄t̄ in ore, tūc o u is au-
 quiescat, hinc cogitatio illius vocat a thalyz morosa.
 p̄p̄t̄ qm̄ desolentate altera ut in dignis modis huma-
 na facultati differant, pauca flūmenda videntur, de
 memoria phantasia et ratio, ut ad intellectū p̄t̄inuat,
 et salū in affines sunt.

Memoria in hoc est facultas aeraoatis, seu huma-
 nae mentis, qua rem prius cogitatum recordamur. cu-
 u nihil est aliud, qm̄ ipsa res, prout occasio est vestigio
 rā in cerebro residuum et restum residuum aialiu-
 per hanc res vestigia differant ad acta rem p̄p̄t̄is-
 rā determinat, ut alibi exponitur.

phantasia seu imaginandi vis in hoc est facultas, qua
 res humana res p̄p̄t̄as s̄b imaginibus p̄p̄t̄it; aut
 potest ipsa res, seu aia res p̄p̄t̄as quater et in p̄p̄t̄
 sis cerebro vestigiis effi p̄t̄itū aialiu p̄ causatigia
 flūmētū, restū, ad ali quod p̄p̄t̄as s̄b imaginibus p̄p̄t̄as
 cognoscendū et videtur.

Quo denique hoc est bonis et malis suavibus, seu unum et alio rati
infrendi, eoque proinde intellectus scilicet factus seu mens
quatenus ipsa, sed in voluntate includit, de qua modo
in aliqua dicenda venient.

voluntas igitur altera mens facultas definit, facultas
quae bonum generationem ab intellectu exhibitu scilicet et
malum asserat. seu est ipsa mens quatenus bonum cognitum
scilicet, et a malo recedit.

Et quod iam supra enarravimus voluntas est etiam aliqua
sive entitas ab ipsa a mente et ab intellectu videtur distincta
scilicet, sed in modum summam mens quatenus intelligit,
intellectus dicitur, ita quatenus vult voluntas nomen ratio, sicut
voluntas est, quod rursus inde ac facultas ipsius, rati in
voluntas, tamen intellectus et voluntas nihil aliud sunt prout
dicitur, quia mens ipsa, quae diverso modo spectata est
intellectus et voluntas nuncupatur.

Quoniam tamen aliud est ipse, aliud velle, nec quod
mens in voluntate scilicet, aut quatenus, quia prius aliqua
satis, confusa ipsius cognitione sit informata, hinc in
releat ipse brevia dicitur voluntatis motus in fine

ut sitola cogitatio illius voluntati, facta quodam =
modo praesens conipit.

Porro quoniam voluntas humana ita est libera realiter
et necessitate quada interna ad bonum generatione facta
sed circa bona privata in oio in differens est ^{et} libera.
libertas a humana prout hic a nobis spectatur, nihil
aliud ei videtur, quam ipsa voluntas, quatenus in boni
sententia et fuga mali a necessitate ^{omni} interna, hu-
m ^o magis interna est immixta.

duplex a hic diffini solent necessitas, scilicet externa
quae dicitur coactio et interna, quae est realis, quae
ita est necessaria in bonum perfectum et a malo aversio.

duplex proinde est, voluntatis libertas: altera a co-
actione, altera a necessitate reali in clivatio.

libertas a coactione est immixta voluntati ab oio vi ex-
terna, la in boni sententia, quae in fuga reali: vim o ex-
terna sententiae dicitur, quae ab externo principio alieni
contra propria essentia in clivatio infertur. Ita quae trahitur

ad fugitivum

ubi observandum, nullam vim p[er] in fieri voluntati,
quo ad ipsas artes interiores, et p[ro]p[ri]as, quo ad amorem, et ad
non p[er] se cogi ad amandum contra p[ro]p[ri]am inclinationem, alio
qui re aliquid eandem amaret, eto an esset, et et
vollet simul seu velle et velle et in vita, quod se
re recuperationem in velle, p[er] ea h[ab]ere vim p[er] se, quo
d motus exterioris et p[ro]p[ri]as, quod h[ab]ere eam occasio
nalis in p[ro]p[ri]as fuit al, et p[er] se aliquid in vita desinere,
du[m] aspectu[m] meditatus, et p[er] se, et amorem, du[m] qui esse a
mat.

unde h[ab]et voluntati eam p[ro]p[ri]am liberam quo ad artes p[ro]p[ri]as
et in h[ab]ere, sive, quod de est, omni arte voluntati
in eam p[ro]p[ri]am liberam a coactione, quia liberum fuit p[er]
a voluntate extra ullam vim externam proficitur:
et in p[ro]p[ri]as liber est a reali necessitate.

Et in libertate a reali necessitate, et quod liberum
arbitrium sive lib[er]um eluctis et d[omi]ni, est ea, quod omni
possit necessitate, h[ab]ere eternam, de qua mod[us] d[omi]ni
h[ab]ere, h[ab]ere internam amorem, est a necessitate interna
sive necessitate reale, aut necessitate reale inclinationis

per se quidem voluntatis ad bonum naturae sequendi, et
 male naturae fugiendi. unde o summi liberi a necessitate
 ali naturali, et ultra circa amorem boni, et odium mali
 generaliter: quia o potius o amorem boni generaliter
 sive felicitatem naturae neque mali, sive miseriae o odium
 se.

Sed bona privata voluntati naturae ad se recipiendi o alii
 cum id eo quod situm libera libere eligendi potest
 statu sive et multis unum potest absque potest
 me: cum, si unum sit id absque potest, aut relin
 quere: quod ultra in differentia quando requirit in
 illis, sed de his in Ethica scribitur.

cum o libere arbitrio in voluntate positi et phisica
 factante per mentem videtur iudicium, quod idem est
 ac arbitrium intellectus o voluntati solere in fetore

attribui.
 cum potius sit actus voluntatis, quam intellectus: est in prole
 in loca annotavimus. effectus o effectus, quo voluntas aliquid pro
 bat o in probat, sive quo se se o in parte affirmante
 per affirmacionem ipse o negante per negacionem inflat, pro

et sic de qbus fertur iudicium, est consentaneum.
 Nec valet, si dicatur, quod iudicium sit cognitio; hec a pte
 neq ad intellectum, proinde est aliud.
 Nam falsum est iudicium et cognitio cum posterior sit cog-
 nitio sui ipsius. et n. affis et diffis mentis aliquid approbantis
 et improbantis, quod utiqz brevem rei cognitionem requirit.
 unde in nihil familiaritatis formos quod habet, qm quod
 de rebus in cognitio o. sit iudicandum, p. p. ad rem p. de
 attendendum, qm p. iudicium.
 Nec in qdgm efficitur, si dicatur, quod intellectus vult
 circa verum, voluntas a. circa bonum. Iudicium v. circa verum
 sit, ad op. ad intellectum p. lineat.
 Nam dissonat, quod eodm intellectu solo vult circa
 verum ut p. iudicium, o. t. circa verum ut affirmandum, et negandum.
 affirmatio qd verum et negatio falsi; sive coniunctio p. iudicium fini-
 tum, et divisio repugnantium, est re ipsa quedam p. iudicium
 actio boni, quod se vult velle, quae in bonum nititur, et alia.
 etiam adhuc hic circa iudicium et standum venit, iudicium p. e.
 voluntarium, licet et sit p. liberi, libertate electionis: na
 ut conatio sui p. p. p. a. t. et p. t. est, ibi licet
 libertissime, ut rearis voluntas fertur in affirmacionem et nega-

oem, fuis & accidit in eo iudicio, ubi illi attenti et soliti conuersione
 & separati est obfusca; ibi non est voluntas et electio et sui liberi
 Determinationi affirmati & negati non de alio, quod si huiusmodi
 solitudinem honorarium iudicium esse dicimus, unde
 contra voluntate nunquam iudicamus, aut si aliam asser-
 timus, & dissentimus, nisi si forte oritur et melius potest
 scilicet & spe utilitatis, et aduerti animo, et affatu diuinitate
 & alia quavis in ista ratione. at in ulla ipse contra volun-
 tate a quorum prohibitione liberi et cupimus: unde brava
 huiusmodi iudicia nobis videntur, et brava remanentia
 non sunt iudicia, quae huiusmodi male ducta sunt, si con-
 =ffus sunt affu non, qui ut dignus liber est, accipit.
 Ceterum quomodo intellatus gubens per imagines go-
 =reas ipse phantasia ratione donatur; si voluntas prout in
 bono ffibile iudicio, aut a malo ffibile et motum go-
 reorum occasio reuocatur, appetitus sentiens dicitur: ideo sur-
 fus in appetitu compensate, et irascente solus dividit.
 unde eadem mens, quatenus gradum abra in agere gorem
 intelligit, intellatus; gubens & ffibilis gorem quoda-
 modo re conturbat, phantasia nominatur: si occasio nobis

Spiritus animalium rei cuiusda recordetur, memoria, si autem
et alio colligit, ratio dicitur. Simili modo dum quodpiam ultra vo-
luntate quocumque appetit, voluntas est. Si occasione motum quo-
vis idque profectum cum aliqua delectabili conditione appeti-
tus sentientis vocatur, qui in super et consummatus est, si nipi-
de delectabili fuerit, et irascibilis, si ad diuersum impellatur.

§ 4.

De naturalibus humorum mentis habi-
tibus

Habitus ratione intelligimus facultati aliqui, quae fauere
habet ad ad agendum, per se et immediati inuoluntate, atque definitur
si solummodo quibus facultati aduentitia, quae facilis operatur.
habitus: alii sunt supernaturales, quos nipi Deus nobis infusa
dicit sine nobis: idcirco dicuntur infusi, ut fides, spes et
charitas de quibus hic et agimus: alii sunt naturales, qui repletibus
artibus comparantur; unde et acquisiti vocantur, quare
breuiter habitus acquisiti, defini potest, agendi facultas
repletibus artibus comparatur. iuxta ea, quae haec de re iam in
loca habigimus.

Habitus et ille acquisitus et spiritualis dicitur, cum nipi fuerit fa-
cultate spirituali; huiusmodi ratione spiritualis ad quos magna

et p[ro]p[ter] p[ro]p[ri]etate[m], et mox ad debemus: De Gove[n]s, si facultate
Gove[n]a ad agenda determinat. utroq[ue] e[st] bonu[m] est, et d[icitu]r
h[ab]it[us], e[st] malus et vitiu[m] corruptu[m].

Omnes habitus sp[irit]uales et intellectu[ales] et morales apellat[ur].
Intellectuales d[icitu]r, qui mentis intelligentia et cognitione
juvat: ideoq[ue] intellectui maxime resp[icitu]r, qui a p[ro]p[ri]etate, seu
cognitione intellectui competit.

Illis sp[irit]ualibus, sapientia prudentia, scientia et ars
De q[ui]bus ia alibi egimus: hijs habitus, qui a boni s[un]t
virtutes mentis corruptib[us], error[um] et h[ab]it[us] vocante
mentis vitia, deniq[ue] opinio, quod et ratio p[ro]bab[ile] ducit,

et fides humana, quae hominum duataq[ue] ab authoritate
et testimonio sustentata est, h[ab]it[us] in differentes nominatur.
Habitus moralis in elicit voluntate ad bonu[m] et ad malu[m]
morale: si ad bonu[m] inclinat, virtus moralis: si ad malu[m] seu
peccatu[m] vitiu[m] morale corruptu[m].

Utina e[st] quae in solis in quo bonu[m] habitus sp[irit]ualis
in sua consistat. quod ut facili[us] intelligatur in memo-
ria revocandu[m], quod iam s[er]p[er] inculcavimus, s[ic] h[ab]it[us] mente
corra[m] et conditoris voluntate Gove[n]s motib[us] inq[ui]s occa-
sionib[us] determinari, ut vicissim motus Gove[n]s constare,

In q̄n occasione felpis et abate. ea n̄ est gōris et multo fortius,
ut nulla sit cogitatio, qm̄ o statim aliquis spiritus alicui
motus obsequatur, quem ad modum nullus in cerebro motus aut
dicitur, quin aliqua oriatur in mente cogitatio. ois a humani gōris
motus per spiritum alicui fluxu perficitur, ut in phia dicitur
sicut, qui spiritus alicui in hinc aliquid sit, qm̄ spiritus et purior san-
guis potius, quae in cerebri an fractibus deffusa nervos
inde exortos obbit, ac p̄ eos velut canales ad quos libet
gōris parte dēvult.

Cum gō felpis et quaedam constantem occasione ad
eos de partibus deferuntur spiritus alicui, vias sibi paula
tim latiores aperiat, ac maiores aequal fulcos, per quos
nervos is gōris a gōris origine hinc, cogitatio confusam
occasione prebet.

his p̄ notatis clare videtur, quod libitio spiritus alicui in
intellectualis ut est fuit, qm̄ moralis, ut sit iustitia, et
in iustitia, temperantia et intemperantia. fuit qui neq̄
adivul, tū ad veri cognitionem, qm̄ boni p̄sentignē,
cum sit ad obedientia facultate ipsa mente ad invens ad in-
telligentia et cognitionem veri, si sit intellectualis, ea v̄
ad bonum v̄ malum morale inclinans, si p̄ sit moralis v̄

solum vero spiritibus quibus humanam mentem in habitum sed,
 sed magis ex parte in unum presens crebro vestigiis liberiori
 spiritum ai alium fluere, et omnium ut vocant unum pedimen-
 tum remota consistunt. nam profecto, quod habitum in
 intellectu aliis spectat, si est spiritus mentis quibus seu affa-
 ctis seu dispositis, hunc non in morbi, nec diuturni
 habere spiritus aboleri potest, cum non menti afficiat morbis
 non res spirituales corumpat, aliquid quod dicitur esse
 in habitu intellectu aliis in se iam delecti animo.
 ergo dandum quod o sicut vera quibus spirituales mentem
 in habitum, sed magis ex parte in unum presens crebro ve-
 stigii est: consistant. a quibus non in suo spirituali habi-
 tu facultate sua reguntur.
 pariter quoque de habitu morali dicendum videtur, quod
 non pariter bona et mala mentis quibus, sicut in
 constanti in omni ordine, si habitus sit bonus, et aver-
 sione ab ordine finalis sit habitus, facultate ad
 hunc aliquid agendi requirat, quae in spiritu motu et
 spiritus dispositis sita est: nam voluntas naturaliter per

Sola intellectus p[ro]p[ri]one ad agend[um] facti determinata, ne
ulla patitur mora inter agend[um], nisi quae ab affectibus
sive moribus generis iniebat: unde vincend[um] a l[ib]ro est ref[er]
stantia, quae a g[ra]t[ia] oritur, id est per contraria g[ra]t[ia] a
ffectione, quae in spiritum malum, maxime stulticia
est. unde ut dicitur h[ab]itu[m] moralis propter ip[s]i[s] seu volun
tatis d[omi]n[us] p[ro]p[ri]one in p[ro]p[ri]a quae in cerebro vestigia,
expedito spiritum a[er]iali, motu, et in pedimentum omni
a[er]i remotione requirit. Capitulum 21°

De c[on]tra et cognitione bellorum.

Sicq[ue] unq[ue] quaelibet p[ar]tes agitat, tunc maxime
causa est, quae de c[on]tra et cognitione bellorum inspicitur
est, q[ui]a p[ro]p[ri]a p[ar]tes agitate emulanda pro virib[us]
n[ost]ris suscipiunt, q[ui]a v[er]o circa ea d[omi]n[us] certi aliquid defini
ri q[ui]a p[ro]p[ri]a arbitremur: unde in d[omi]n[us] d[omi]n[us] facti in m[un]do
bellis, ut relatis variis p[ar]tibus circa ardua h[ab]itu
questionem opinionibus tamq[ua]m difficultatibus ni h[ab]itu
decurramus, sed magis lib[er]tati relinqueremus ea, quae

matremt an plukendi

De veteri et Christiani phlorum huc in opinionibus est, quod hic multum differant, cum n. ipsorum humana menti et animi gratia effingunt; nulla videtur difficultas belluorum, utpote hominibus in profectio sum animas n. gratias et maals statuere. at post qm Christiana deligit humana mentis spiritualitate et in orbi citate orbi debet; hinc qd de belluorum aia sentientia foret phlorum mentis exeruit.

Plurimiqz usqz ad Chastefi, qui circa mediu pcedit huius seculi floruit, huiusmodi aiam maalem habere, quae spiritus cognoscere et iustitiam praedilect, arbitratu est. at Cartesius illorum opinionem reverte re natu est, atqz dicitur, belluorum esse meroz nala machinas, seu automata, nulla qm in eis praeter organorum dispositione et qm figurandam contadit. qm opinione hanc ipse videtur a Thioyene Chimico, qui de pluvario et belluorum n. intelligere, sed no sentire regabat, et Florio, qui simi litudine n. ayroscubant,

l. 5: de plu
a. d. y. phloru:
li 20.

vires, humores, affatus, et belluinos: nec leone proci trophi, fo-
quenda ducta, et sanguinis, ac spiritibus, frenibus pa-

C. i: De ira: hi autem mabant, prout referunt Juca + el S: dym-

C. 3:
x. l: De gale stinuat.

tale auct: In oculo Cartesii iam anno millesimo 554. hunc quod

6j: alig: C:

30.

quinio

belluinos omni ffum adimit, tradita fuisse afferunt a
gomezijs preira, medio hispano in lis quem ul patris
firmit et matris roga celebraret, antoniana mar-

garitam insensit: nec o hijis vulgarit, in urbe me-

hymra campestri. vna auld medina del campo.

Quida Cartesii fustatoris, quibus ipis opinio difficultati
bus est obvoluta, et quibus evidentis experientia atq

coi hunc ffum est extranea suspensa habite, in aium in
duserunt, ut hinc ab belluano gora ab innumeros or-

be horarum repletibus elementis, ignem, aerem, a-

quam, et terra occupantibus malignis spiritibus regi,
hosq ea intram sub in is adivis agent, illisq fuyera

tr officio. huncq opinione sua ^{im} ~~conius~~ ⁱⁿ ~~probabili~~ orbitan-

tr, quod exhi sit mundu malignis spiritibus abundare,
atq huiusmodi spiritibus aere potestate nuncupat atq plus,

quodidiana doctm experientia maligris spiritibus cargu-
 mentum gora, quae occupant, eo modo regere, ut illorum aie
 u videantur; qd n in dicantur diabolo belluorum gora u
 modo occupant qd et iusta mechanica dyleta regere, ut
 uru aie u videantur, idq u coveri similiis, quod ma-
 z qui pthimo hgti arbitrati sunt, Angelos coloru
 sphaeras solent luna, et planetas verbo⁴ extra oia
 itaq mundi machina regere, atq sapi^a sua et in
 dustria aian, quoru magnis hifa goraibus, deest su-
 ppleat. adeoq ne improbabili aiant quod ubiq terrarum et
 per elementa dispersi spiritibus, quisq pro suo genio belluorum
 gora occupant, easq idu organorum ipsorum dispositione et gi-
 gentia roscant et dirigant.
 Atq deniq pthi sphaerico ydm, sed et audacior, hinc
 belluorum aie u sphaerico mri spiritibus, et ab oia maia fe-
 cultas, hancq sua opinione firmant ex belluorum goraibus
 nitibus; quod nisi sphaerico spiritibus conserve videntur, ite
 ex aian dno, qbz extra opinione circa aie belluorum sphae-
 eta sphaerico pthi exponemus. modo inu pponenda vobis sphae-
 argu⁴; qbz latet hinc opinione sua fulciant.

Primum arguitur collationem et S. scriptura deducit.

+ C: i: v: 24. In quibus et ubi qd de creatura belluarum hinc dicitur ad hunc usque

Dicitur hinc aiam vivente. alij hinc nihil nisi ^{maam} pro =
ferre pt: quod proinde cognitio et ipse perit est express. qd

belluarum aia in confusio et ipse est despicibilis.

In leuitici c: i: v: 15: et 19. hinc hinc: hinc qui in quo
= defile: foras dicitur qui per egi multo quod nos, fin

= venatio alij anapis cepit ferat, = veni, qd velti li
= tu est, fundat hinc aia, et opri at illi hinc: aia os

= curis in sanguine est.

his testibus confert illud quod S: Augu: In alijs patet inter

loni: 6: lib: opera S: Augu: velatus, aia et opri in hinc hinc aia est
de cognitio spiritus vitalis confert de aia et sanguine aia in vlti
vera vlti
c: 24.
bilis si hinc, memoria hinc, si intellectus hinc, cum
carne moris, in aia evanescens.

Do opinionem suam probare conatur sequitibus argutis.

Inu. si hinc aiam hinc, quod cognitio et ipse aia
pos est, hinc illa et maals hinc hinc est, et spiritus vitalis et
qd inter hinc duo mediu, opri forma hinc hinc hinc hinc
no. si hinc hinc hinc aia hinc, qd hinc hinc hinc hinc

aia, quod cognitio et ipse hinc hinc.

Maior est opus alio ede fano. Mi: pti: is rauts
 In gora die a pti: v. ma fucis ex se iero, et abul
 hunc fingat, unquam co h'exti p'itab, ut ad q' d'p'ia p'p'itab
 et cogrosendū q' p' f'ial, ut q'is q'is, quem p'india o
 du p'itab obdarent, facile agrosit. Deinde si ma fucis
 cognitis et p'p'is f'ive cogros ^{capa} Capas fingat, ni h'ic
 obul, quia et menti humana f'ur aia. h'is am v'ctri=
 b' et h'is p'itab m' a'at' et gora dicamus, quod h'ic reli
 gion' et m' r'at' i' p'itab ed' v' f'at. q' aia b'ntom' ma
 tal' f'ur gora die r'q'it.

sed ne p'itab' e' p't. nam h'ic m' m' otal' e' d'ignas
 f'ecret. p'ic n' menti humana m'otale dicimus, quia
 p'itab' est, alio d' f'oluto gora, a quo minime p'ndel
 ad h'ic f'ob'it' e' i' g'at' et p'rogat, q' p'ari t'ise aia b'nt
 tom' f'ic p'itab' d'icab', f'oluto gora e' a' h' g'at' r'at',
 f'ob'it' e' i' g'at' et p'rogat' ad cogros m'it' m' otal' : v' f'ic m'it' e'
 om'is m'otab' et f'oluto gora f'ur i'nterire con' p'itab', ni h'ic ob
 stant' m'it' e', quia et menti humana p'itab' f'oluto gora,
 e' i'nt' e', i'nterire dicamus, ~~et~~ ne ullam q' h'ic d' f'p'ari

ca agnitione sua et proprio se p[ro]vidita, in pluri conadendum
est, ea o[mn]i[m]o p[ro]p[ri]e adu[m] operari si actus, sed nobis longe
p[ro]fectus, et alys n[on] multis et q[ui]sitioni p[ro]p[ri]e et intelli-
gi vi p[ro]fuerit, et p[ro]p[ri]e quod ea attingant, quae humana
in q[ui]sitione p[ro]p[ri]e imperia: cuius rei exemplum, ut inu-
meru[m] alia huc omnia, in cane l[ib]erum, quibus agnitione
aliqua p[ro]p[ri]e gramen sicut herba sibi conuenienter, et
ad sanitatem suam recuperanda o[mn]i[m]o opti[m]e eligat, quod
nullis h[um]an[is] attingere p[otes]t, neq[ue] humana ratio et p[ro]p[ri]e
et p[ro]p[ri]e gramen sicut vinu[m] illius ac p[ro]p[ri]e clausu[m] inhi-
mos p[ro]p[ri]e p[otes]t. q[uo]d haec ratio, ni h[ic] h[um]an[is] conuenire inuen-
to, alys o[mn]i[m]o n[on] miror quod p[ro]p[ri]e suum sicut organo
n[on] q[ui]e p[ro]p[ri]e h[um]an[is] a solo p[ro]p[ri]e, ut vocant, ai aliu[m]
et motu[m] q[ui]e p[ro]p[ri]e organo debita conp[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e, et p[ro]p[ri]e
h[um]an[is] leges in ip[s]o a deo constituto sicut, quae admodu[m]
o[mn]i[m]o actione[m] illa[m], quae a[n]i[m]o a d[iv]ine operantur, a p[ro]p[ri]e
mili ca[m] p[ro]p[ri]e, ut respiratio cordis motu, cibum
digestio, et similia alia. haec o[mn]i[m]o actus, o[mn]i[m]o alia videtur
a q[ui]sitione quae in automato aut machina fieri solent.

quod hinc unice, ceteris qm plurimis causis, omi sps, exemplo fo
manifestu: qui e sumulors leburky, & mans, 19 us copud
Ineant, i hinc demittunt, quod fani nulla aile opera
fainat, p d m quia fabri ea qvov m su composita est,
ul apud, iminent; lapsu ad crebru pvenio spinto ai als
ad nervos trafruktal, qui brachi; el manib; movendo
inferoial, quod aia i vira, aut saltu e ad vestale per
ajilo. Alia m. explicato, quomod o ad lupi corpustu
ovis fugat eo quod silet lumen e qvov lupi reflectu
tunissima nervoru optivoru exillamenta agitel,
dij illa agilitate ad crebru usq; ovio perveniente
spinto ai als in sea nervos diffundente, et membra mo
vent ad fuga idonea. An quod est
24. hots ade ponal fabri esse varia automata el
machinas, quae qvov dogmū mechanice, et motus
fluyda operari vident, prout quod idie arrimo.
25. e fortiori desolalia automata su machinas qvov
pderit, karlo pedzlarhio, gulo seu intelekt genti a
huūi mēto, magis fuyrat, ^{an} qvov ractu durat

salmitat. atqui huiusmodi auctoritas sua maxime in
dentis et illis, quae sunt breuiter nuncupata, in quo aliquid
ullo proprio sensu cognoscitur et ipsius verum ita motus, quo
ab ipso fieri quodidie omnino reperitur. quod est
ita: p[ro]p[ri]e: mi: regem: sed nisi iniuria deo inferatur.
quod est.
Hic est, quod arbitramur, p[ro]cipua carissima auctoritate
oratio, quod p[ro]bare auctoritate, bellum, aia quod sentit ab,
cognoscatur et ipsius corere. vniuersum infere oratio et mo-
tum leges tunc quod profertur, seruatque fingunt, ut cum
oblatione et stupore et per rationem in bellis, arguentibus
bus eandem quibus et actibus repetiturum eludant,
atque huiusmodi stupore et bellorum actibus ad motum
leges riciant. sed haec ipsorum rationes p[ro]p[ri]e h[ic] coniecta
re = veris ad huc fictiones, utque aia compr[eh]endi et po-
int, et videntur, qui solida auctoritas.
et sic omnimodum quod mihi h[ic] omnino sensum aliquem in breuiter
admittant, sed tunc dicitur, qui nisi quod sentit, sed in des,
et omni aia quod p[ro]f[er]unt, et ad quod ipsi h[ic] terminant.

Hic ludae videtur, cum n. q. s. summa et sumptuosa sit
 inter ista et h. s. qui mei q. r. et m. a. l. ad corp. n. m.
 q. s. est, inter s. g. o. l. d. e. u. d. e. s. s. ille, q. u. e. l. e. s. t. e. s. i. a. n. i.
 bellis tribuunt potius s. g. r. a. e. t. i. m. a. g. o. s. s. e. e. v. i. d. e. b. i. t. q. r.
 v. e. s. s. q. u. e. m. a. d. m. o. d. u. a. r. t. e. f. a. c. t. a. a. u. t. o. m. a. t. a. i. l. l. o. r. q. u. e.
 q. u. a. d. i. d. e. a. r. r. i. m. u. s. s. s. i. q. u. e. e. t. h. i. b. e. r. i. d. a. t. i. b. i. q. u. i. o. s.
 est firmus, t. a. r. i. p. s. a. e. s. e. n. t. i. r. e. p. q. o. l. e. s. i. a. n. i. h. i. s. s. s.
 effugiet, pro v. e. r. o. b. i. s. o. b. t. u. d. e. r. e. v. o. l. u. n. t. i. b. i. t. e. q. u. o. r. a. v. e. s. s.
 d. i. i. p. t. q. u. a. h. o. o. p. i. e. t. i. b. i. h. o. o. d. e. o. v. i. d. e. n. d. u. m. q. b. s.
 p. r. o. d. i. p. u. i. a. r. g. u. i. s. o. p. i. n. i. o. n. e. s. u. a. f. u. l. i. a. n. t. i. b. i. q. u. i. b. o. u. l. a.
 s. s. u. e. g. n. i. t. i. v. e. e. t. p. p. t. i. o. e. p. r. e. d. i. c. t. a. t. u. e. n. t. i. b. i. s. s. i. d. g. o.

Argum. i: et s. scriptura deducit.

Isaia c: i: v: b: d: b: o: s. c: o: g: n: o: i: t. p: a: s: s. e: p: o: n. s. u. i. e. t.
a. s. i. o. n. e. p. r. a. e. p. t. e. d. n. i. s. u. i. e. t. p. r. o. s. c: b: v: b: v. a. d. e. a. d. f. o. r.
m. i. c. a. o. p. i. g. e. r. e. t. c. o. n. f. i. d. e. r. e. i. n. e. i. o. s. e. t. d. i. s. c. e. s. a. p. i. a. m.

e. t. s. t. e. r. n. i. s. i. s. a. i. 3. c. v. i. q. s. i. a. n. t. p. u. l. l. a. s. h. i. r. u. d. i. n. i. s. s. i. c. e. l.
n. a. b. o. m. e. d. i. t. a. b. o. r. u. t. c. o. l. u. m. b. a. s. s. t. e. r. n. i. s. m. a. t. h. i. 10. v. i. b.:

c. e. s. t. o. l. e. p. r. u. d. e. n. t. i. b. i. s. s. i. u. t. s. e. r. p. e. n. t. e. s. e. t. s. p. i. e. s. s. i. u. t. c. o. l. u. m.
b. a. a. t. q. u. i. h. i. e. t. a. l. i. q. u. i. s. s. i. p. t. u. r. a. t. e. s. t. i. b. i. s. s. s. u. e. g. n. i. t. i. o. n. e. e. t.

p. p. t. i. o. n. e. q. u. a. d. a. b. e. l. l. i. s. t. r. i. b. u. e. r. e. v. i. d. e. n. t. i. b. i. q. u. e. l.

Argum. Du à rōne petitiū.
Non mirū cū brutā sentiat, cognoscere et ipse, quā ceterū
est ea oculis, auribus et alijs ad sentiendū et cognoscendū organa
organā ab antea rōne accepisse, et ut dicantur de brutis, scilicet
et audiant et sentiant, cognoscant et ipse, plures aut
fieri a n. illisvis, alienis quā, atq. ut solūm ad o
videre, audire sentire et. fin gant et dicantur fin gma
chire, quā nihil dicant, ayant sentiand, et cognosce
ontū gō brutū ipse, cognoscere et ipse aliqua sp. predi-
ta.

argum. 2: Nihil est ferre quā ab experientia a ceterū
ipse a biga videnti a magis abhorreat, quā ipse et co
gnitionem bellis adire. fieri vis potest, ut canis vq
venaticus i compendia viarū leporem insequatur, aut lepus
et insidivarios flectus insperatos canes eludat; aut bestia
alid alijs ipse aut insidias, ut ipse et predia animal, si a ois
cognitione p. insidias. hoc ferre magis venaticus, qui feram ar-
tes et astutias acunt in animū suū inducant: et non eos fugit, quā
vafri sint veteres lepores pro inimicis, ut canibus per varias
cursus illud aut ut in sua recurreant vestigia; ut p. insidias alijs
quā o ois p. insidias, quo v. insidias ados, vincat ados

rem pedit. ut hi avos dolose solent aliu sibi de sebo suppo
 nere. nec ha tanta solentia in automati p[er] bona fide a
 gnosere, gatum in equis, canibus, fimiis, elephante et oib[us]
 p[er]i animalib[us] carnis. qd n[on] lupo supposito gradu canis
 in ip[s]is domum huiusmodi dormiente opprimat; lupo s[ed]
 maior qm ad facile huiusmodi imponi p[er]nit, venter d[omi]ni supposito
 viles hinc p[er]nit, ut miris fuit oneri; cum in avos ita
 venant lupi ad stationibus in dissolutis recantibus ab inle-
 gis visibus de sebo recipiant. qd quod canis p[er]tice olfac-
 tu aut visu deprehensa tremulo caute motu venatore
 admonet, an forte hinc et alia plucima ultra ultra co-
 gnitione a brutis fieri p[er]nit; afferant Cortesiani qm
 tui ip[s]i libere et spiritum aialium et organum mo-
 lib[us] et dissolitione deducit arguta unquam h[ic] p[er]p[er]a-
 debunt, hinc a brutis ultra ultra cognitione et p[er]p[er]a-
 rem p[er]dant. statuerunt qd videntur quod bruta aiam
 habeant, qua s[ed] cognitiois, et p[er]p[er]a-
 3. si bruta o[mn]i habeant aiam qua s[ed] cognitiois, et p[er]p[er]a-
 cogas e[st], hinc deus videret ^{nos} fallere, ut qui bruta nobis
 exhiberet, velut s[ed] et cognitiois et p[er]p[er]a-
 prodita, qua

In nihil minus liberum, quoniam huiusmodi sensus et cognitione
sed nisi intellectus esset ratione automata et machina, ab-
qui dicitur nos fallere et per, quod brutus habet animam, quod sensus,
cognitionis et passionis copos est.

habeat sensus principia illorum organa, qui tenentur brutus sensus
et cognitione perdita est, quorum opinio summo generis
magis accommodata videtur, quam Cartesianorum.

et in hoc est locum imo maximam partem difficultate, quod
operi, quod non sicut huiusmodi belluarum aut ratione, ut
immo ne uti quod definitur potest.

Principaliter quod animae, et in forma substantiale, id est,
medium, quod dicitur inter et spiritum. sermo in seipsum et alibi
hoc forma monstrum et plures, magis quod adhuc in plura
ubi de principis generis naturalis agemus, refutabimus, ut de
ea huius est quod qui loqui laudare esse sicut, nisi quod non sicut
omni potest.

alii etiam male quod est quod est affirmat, in quo cum Cartesio
sicutis amercinat, qui et ea genera aspernat, ab aliis disce-
pantibus quod Cartesiani dicunt ea esse animalia et substantia
substantia et perioris spiritus portione in cerebri anfractibus
et preterea, et in cerebro potissimum videntur, alii et ut Gassendi

100
hista voluit ea esse conplexu subtilissimorum et maxime,
mobilitate et aetherei quibuslibet in similitudine, quae igne
et calore coexistunt, adeoque tenuissimum igne et flammam
lucida, quae quod in viget aut ardet, ultra bellum constituit,
quae ubi haec flammula estinguitur moritur.

2do: in hoc a Cartesiano parum differunt, quod cartesi-
ani aethera sua subtilis substantiam omni specie dicitur esse
et cognitivis ex parte voluntatis; alii vero flammulae suae
esse et cognitivis capacem constituent.

verum ut supra in irao Cartesiano dicitur iam vidi-
mus id a veritate omni alienum videtur ex his speciebus. Dua
bus rationibus, irao nullatenus conueniunt, quod natura
sua esse ut ut bene et subtilis fingatur, eo usque evecti
possit, ut irao cognitivis, cogitatio, seu intellectus, quae spe-
cialis est, nec quod quae in quae coe habet, capax officia
sit, atque sic male et erronee definit. 2do si simul
admittatur, quod anima bruti, quae natura est, cognitivis ca-
pax sit nihil obesse videtur, quod in natura humana in
natura dicitur, et quod in istis spiritualibus, ubi videtur et immor-
talitas; quae organa illa, quibus eodem probare conati sumus

Quid quod huiusmodi quodam amplectenda parte, in tam
ampli negotio, quod si diaboli id illorum opinionum manu da
remus, quae statuit a his brutorum hoc est Demons
sive malignis spiritibus, qui belluam horum praestit, ergo
pro suo quoque generis et dignitate exultantibus et prestan
tibus et excellentia, et praestantia, gloriosos et plebem, viliora
et plebem denique infirmae gloriis diaboli vilissima et ab
iectissima regunt et movent.

Profuturo si verum saltem oculis, hae opinio duabus priori
bus si quae similior, saltem probabilior videtur. hae n. cate
goriarum paradoxa, alio tum ipsi tum reliquis humore
generis perceptu inpossibilia procul orant, a. et si non malis
humore spiritibus sive sive ul. et in ostalibus in huius
locata videtur.

verum ut supra recensimus, ac modo ferre obliuiscimus,
superest alia ad huc opinio eorum qui brutorum aia
spirituales esse, alioque ob vi sua sententia ducunt, sive
opinionem huiusmodi praecipue rationibus ducunt, quod ea
sunt brutorum operatio, quibus multa sagacitas, tanta

14

prudentia, lunago si illa loquutus est, sapias ut orifi
 a principio veri spiritali et ab omnia seculo provenire
 ac produci possit, pro ut cui libet serio atq; sermo oim
 partiu studis animi attendenti liq; uind o appareat. 2do
 hinc semel stabilita opinione voluntate oia in uita oda
 et absurditatis, qbus prius involuente opinionibus, auto
 mala et machina Cartesiana perfingunt; formae
 substantiae per se hinc omnia eliminant, qd sentis hinc
 flammula in fumos abit, npi brutum aia d' spiriti
 tals et ab omnia seculo substantia, quae brutis o ser
 ac rebus humanis generibus, uita et cognitione tri bu
 unt, qm is his longe sunt imperfectionis.
 Ea n. mentu humanu est conditio, utrao a oim
 ut aind reflexaru, et circa uita capax st; o item boni
 totu, utq; futu partia ppiant, et casu uelut ipehu
 quem iustitiam uocant ponnit, et sine ullis rasi a oim
 ambagibus ad ea, quae sibi conuoluit iudicant, ferant;
 neq; aliu, nisi uen uocaru stum hbeat, unde patet
 magu hanc aiaum amentibus humanis distina.
 Ideo quippe o modo pfectu uen uocaru stum possident,

Ad maiora adhuc ratiōe spiritalis, et ab omni ratiōe sensu-
bus claris spūalibus, ut puta Dei Angelos, se ipsa in genera-
tione omniōrum ab omni ratiōe et sensu ratiōe, et per mentis et
sensu, et abstractos.
atque longe inferiores brutorum ratiōe conditio, ut quod,
quodiam dixerim, sensitiva duntaxat filii, et omni-
filiis filii auro modata, atque sensibus et naturalibus in modo
occurrit, et passibus, et quibus deficientibus et corruptioni succum
ventibus ipsa quoque deficientibus et corruptis, simul percat,
reū est, ut quibus solum a Deo destinata filii, et a quibus velut per
deat. sed de mente humana longe aliter sentiedū. hęc nō
modo quōsi sensus quod suis patet, prout innum infirmarimus,
sed in super ea ratiōe prędita est, ut spiritibus cognoscit, et spūalibus,
atque a quōsi, cuius grāa minime creata est, simul adhuc
subsistere potest corruptis, atque tunc circa alia longe altioris
ordinis vi sua ratiōe occurrat, ratiōe circa mente spirituales, et
beatificā Dei alteri remuneratoris sui, sicuti deum quōsi in
ita erat, ad ipsius voluntate se quōsi quōsi, cui patet ac
improbatur, comparatur, sicuti in spiritibus Diabolorum ipsi
Severam vindictam et priat.

in otalis q̄o est mens humana seu brutorum aia: illa q̄ p̄ter
 Deū, et utilis in alterum generat̄ et creata est, hęc v̄ p̄ter
 ep̄s, cui soli destinata est quo cum et ipsa int̄it. illa ad
 imaginē d̄i facta est; utq̄ velut ip̄s sit particula ab ip̄
 rate illi obsequat̄. seu ista utq̄ p̄ter d̄i d̄i al fil, et
 ad se mere p̄hibet̄ condita fil.

Et Nm̄ ab eis, ut hęc opinio sap̄ia divid̄ ad ver̄ fil, quia
 pot̄is illa sumopere com̄dare videt̄. fin̄ et variabile
 creaturā occasione sumimus, sum̄ d̄i sap̄iam admi-
 ramur et adoramus. Vt̄o amplior vult̄ et admirat̄ n̄a
 erit̄ quo amplior rerū ab ip̄o conditarū varietate de-
 hērimus. Debet̄isse a. equat̄ ab ip̄o si. hęcumur t̄n, p̄ter
 hęc variat̄ spec̄um mentis et sp̄it̄, quos ab ip̄o creatos
 aliunde novimus. insuper brutorum aias creasse.
 Nemo inficias ibit̄, variis Angelorum spec̄s, quorū alii
 alii p̄terstantiores ab ip̄o fuisse creatos; demū q̄
 n̄a mentē humana paulo ab Angelis minorata, ut verbis
 scriptura utatur, ab eo condita fuisse et. quidri m̄ dica-
 mus, quod, ut n̄ in terris sp̄it̄um cordis aliquid est, atq̄ ad
 maiorem universi. Deorem p̄ter multam humanā, infer-

per buntorn aig longi ejfa in ferore condidit. illap solu
to gpe qdā amaret atq; patri a sua pro qua creata est,
repetere. ista v. una cum suo gōne tui pūde se desiderata fu-
erit, intēret, atq; in ni hūc abiret.
De iustis variis st, que circa buntorn aig cum ferore,
opinionis et sententia; de q̄bo figis meū am ex p̄fari
velit, ei respondebimus, quod plutaricus circa sibi a se-
mel ipso p̄fita quæstionem respondit. quæsierat n̄ an
pulli, quos lupi semel infecti est, aliis sibi velociors, et
postq̄m dixerat, id forte et eo provenire, quod lupi figis
res apprehenderit, ac proinde velociors evaserit, v. quod
quod metus pedibus alay addidisset magisq; p̄ritita-
tem impetūisset, q̄m postea retinuerit, tūc sibi ingit,
res in quies, ita forte se o hūc. Cum n̄ hoc in se nihil ar-
tūi st̄a p̄e, ultro arbitremur, feremus, ne si qd̄ de-
cere hūc vellemus, in illud sospitima laberemus, quod sibi
ad o caam pro caa. nunc parat.

Stinis:
1744:
Die 8. Februarii.

Theses
 Et Metaphysica seu prima
 philosophia.

Metaphysica gradum nomen apud phlos eam phl. e. partem
 scilicet, quae res supra sensum naturae positae, seu à materia con-
 scio n. ad conditione, ut sunt substantiae spirituales, v. p. me-
 tis abstractionem, cum ipse generatim ab ea concipiuntur, solu-
 tos contemplatione p. g. h. t. definiturque, scilicet speculativa
 quae circa eas generatim illiusque affectiones p. mentem
 abstractas, speculativam v. circa substantias spirituales prout natural.
 lumine cognoscendas occupat. Dividitur igitur in illius phlos,
 una de eae generatim et agit, unde ontologia nominatur
 altera circa spiritus versata, atque pneumatologia dicitur.

Et prima pars seu ontolo-
 gia.

Ex generatim spectatum definitur, id, quod res est aliqua
 v. substantia, sive id, quod p. se subsistit. Dividitur in spiri-
 tale et corporeum. cuilibet est sua attributa essentia, sive
 quibus res esse rei concipitur; ea in scholis gradus Metaphi-
 sici nuncupantur; gradus primus, quia alii sunt superiores

seu generaliores, alii inferiores, et se generalioribus contenti:
Metaphi. vero, quia se mente est abstracti. huiusmodi at-
tributa seu gradus in eodem individuo nisi spirituali aut nisi
gore rei inter se se, nec ab ipso individuo cuius est gradus,
revera distinguuntur. sicut in individuo, quod partim spiritua-
le, partim corpore est, prout homo qui partim mente partim
corpore constat; tum in spiritualibus gradus a corporeis revera distri-
guuntur.

3.
Huiusmodi essentialia attributa in illis uel a multis quod
conuenire dicuntur, in quibus se se eadem quandam gene-
ralem multis quod conuenientem exhibent, et eorum conuenientiam
duntaxat exprimentur, quod quasi ipsa, et in mente
velut nō quodam uel multis rebus simul intell,
aut is attribuentur, quod cum quod in rebus seatis existunt,
is quod attribuentur, scilicet ee dignoscuntur. et ulla igitur,
ut barbare scholarum phylō loquamur, in seatis duntaxat
uaria, seu nō uel in eandem et predicando, sed in ex-
hibendo duntaxat et sagando. In quod a solus deus
est uel, ut qui oia operatur in oibus.

Essentia rei in modo cuiusdam ab ipsius essentialia reuera

Distingui debet & videtur. Ex v. etia definit, id quod xv
modus est, existentia & id quod xv modus est actu. via quippe
 que sit re ipsa in existenti. Nihil omnino interdum in mente
 etia ab existentia sui abstracti est, ut illam ab eo ista con
 cipiat, quod hinc sine illa conipi hanc potest huiusmodi
 abstractionem suble distinctione rationis nuncupant, que
 scilicet inter ea attributa, formalitates seu perfectiones
 rei & entis, aliam intercedere videtur, que quod re ipsa
 eam idemque sit, distinctio in cogitationibus, seu ut vocant,
 conceptibus ipsi a mente ponit, ut sit quod illud inferior
 dia et justitia dei, hanc distinctionem passim virtualis
 nuncupant, scilicet ea & rationis formalis vocant, que
 eadem ac virtualis est, et nomine rebus ductas ab ea
 differre nobis & improbi videtur. Sta.
 Ens seu substantia & est pars alterius, & totum quod completum
 sit, totum quod completum & complementum illud habet
 non sine etia hinc, & in ratione syopit aut perford.
 Complementum istud a thlyo latino vocat substantia
 & quod hypostasis nuncupant. Definit a substantia
 seu hypostasis ultimam substantiam complementum eam reddens

Sui juris, siue incommuni ab alio hanc supposito. Suppo-
situm est substantia singularis ultimo completa sui juris.
quod firmiter participat, persona occupat. Hanc substantia
~~substantia~~ ~~substantia~~ ovidetur ei quaedam positiva
entitas ab ipsa ratiōe reversa distincta.

Et 2da parte seu pneumatologia.
6.

Spiritus seu mens definitur res substantia cogitans. Hae-
cenus phili coiter & philis generis spiritibus et hoc agnoscent
et statuerunt Deum, Jeleb, Angelos et mentes huma-
nas. verum audaces quidam nostri de phili illis
etiam genus addere oventur, Jeleb belluarum animas,
quos suo modo cogitare, adeo mentes esse hinc.
Quod opinari, gahimus paradoxo videatur, o hunc prout
inferius declarabimus, ois de contentenda legerimus.
De Deo.

7.
Dei nomine intelligimus res seu substantiam spiritalem o
perfectiorum genere cumulatissimam. Jelleis prout differ-
tia ceteris o in assiditate prout philis loquunt, sed in sum a
perfectiore consistit. et statim in nobis innata illis Jellea,
nihilominus variis tum Metaphisicis tum philis, tum moralibus

argtis illius existetia demonstramus.

8.
 scia Dei proprie nihil est aliud, qm' deo ipse, quatenus
 res eis in se ipso adum eoru etiam hinc confidat, & adum
 eorum existetiam intuetur; illa in suis fides hinc eoru reno.
 aschetyis, qbus continetur, hanc & in suis decretis novit.
 Archetyam fidei illam, in qua deo reu oium etias
 cognoscit, sciam fidei intelligentid appellat Hlgi; illam
 a existetiam eum in suis decretis p sciam, ut aiunt, visio
 nis cognoscere tuent. An & futura conditionalia p sciam
 quandam, quid sit velut illoru exploratio, nec non media
 inter utra qd priore prius cognoscit, qm' ea p sciam visio
 nis poverit, his est inter Hlgos, qm' disimul hic rei for ee
 o arbitramur; et si huiusmodi median, ut aiunt, sciam
 o admodu necessariu esse quis pot.

9
 E qdm oes five Hlgi five phli conveniant, oes creatas
 continuo dei auxilio indigere, ut agant, nec o ad destina
 tos sibi fines perveniant. At hinc acriter inter se disputant,
 nu illud dei auxilium ad oes liberos humanu volun
 tatis actu p se ee oporteat, an o sufficiat, si simul

Sanctum dicitur ad filium, id est, ut cum filio loquamur,
num ad huiusmodi humanam voluntatem autem requiratur
physica dei promotio, an et sufficiat illius concursus simul
sanctus. Et qui velut media viam in se velle hic videtur
absentes, deum quod humana voluntatem promotione
physica determinare ad autem bonos et fuisse naturales, minime
et ad autem deliberos, qui rationem vires et fuisse, praesertim
hinc malos, sed in eis ipsi concursus simultaneum dicitur ad
prohibere. Quod in his casibus quod quod certum et firmum relictum
potest statui arbitremur, et hoc videmus, quia ratio dei dei
potest humana voluntatem autem prioris bonos et fuisse
naturales promovet, ad posteriores et scilicet eos, qui rationem
vires et fuisse. concursus dicitur ad, nullatenus et promo-
vet, cum utrobique sit eadem in humana voluntate
libertas et libertas, in deo a eadem potest, et dominium,
nec opinio de incommoda illa, quibus contraria est ob-
noxia, prout, amoliat. De Angelis.

id.

Quod latine numerum, id quod dicitur angelum significat, praesertim
cipium quippe angelorum numerus est, mandata divina praesertim,

116

Definitio a Angelis in seculis spiritibus quidam creatus suo
modo completus, id est, sui juris. In errore proin versati
sunt, qui Angelos esse substantias quasdam spirituales tenuerunt
simis modis confusas, arbitrati sunt. Illorum existentia rati-
onabili quodam demonstrari potest, bene a fructu. proprie
sunt loci sed definitio. Dicitur autem, prout schola loquitur.
eadem ratione movetur prout, alios in similes collegi quia
sunt loci sui cogitationem.

De Mente humana.

ii.

Mens humana definitio, substantia quaedam spiritualis
et cogitans ad imaginem Dei creata et generi destinata.
Ab ipso esse est distincta. Spiritus cogitans. eam quoque esse
immortalem a se ipsis metaphis, phis, et moralibus demonstra-
mus. binae sunt facultates intellectus, scilicet et volun-
tas. prior definitio facultas humana mentis, scilicet et modum
eius proprius. voluntas est humana mentis facultas, qua
bonum generationis ab intellectu et prohibetur, et malum aver-
satur. propterea ab alijs phis et moralibus facultatibus a mente
re ipsa distinguuntur.

De Nia belluam.

12.

Opinio Cartesianorum, qua belluam esse rad. machi-
nas, quasdam ductas, seu atomata nisi gorea, nul-
la opinio in p. d. l. organum dispositionem p. h. r. q. s. g. o. r. i. s.
Configuracem dari aiám contendunt, si quis in om. s. s. u. m.
et cognitione adimunt, & p. r. i. e. n. t. i. a. l. i. c. o. i. h. o. m. i. n. i. s. s. u. i. i. p. s. i. g. o.
evidentia contraria videtur. qui v. h. e. n. t. b. e. l. l. u. a. m. a. s. e. e.
q. d. m. g. o. r. e. a. s. e. l. m. a. a. l. i. s. i. f. d. n. i. h. i. l. o. m. i. n. i. s. s. u. e. l. c. o. g. n. i. t. i. o. n. e.
g. a. n. d. e. e. o. m. o. d. o. ~~al. l. i. s.~~ M. e. n. t. i. s. h. u. m. a. n. a. s. p. i. r. i. t. a. l. i. t. a.
t. e. n. s. e. l. i. l. l. i. s. i. m. m. o. t. a. l. i. t. a. t. e. i. m. p. r. o. g. r. e. s. s. e. v. s. l. l. t. m. i. n. d. i.
f. r. i. m. e. a. d. d. u. r. e. v. i. d. e. n. t. e. e. t. i. f. u. a. m. o. v. e. r. e. v. e. l. l. e. v. i. d. e. n. t. e. f. e. l. l. t.
n. i. p. l. l. i. i. l. l. i. q. u. i. v. o. l. u. n. t. m. a. l. i. g. n. o. s. s. p. i. r. i. t. u. s. u. b. i. q. u. e. h. e.
r. a. m. d. i. s. p. e. r. s. o. s. a. u. d. i. s. p. e. r. s. o. s. q. u. e. t. q. u. e. p. r. o. f. u. s. g. e. n. i. s. e. l.
p. r. a. s. t. a. n. t. i. a. b. e. l. l. u. a. m. g. o. r. a. o. c. c. u. p. a. r. e. e. a. g. o. t. r. y. m. a. s. r. e. g. e.
u. b. p. o. t. e. q. u. a. r. u. m. v. i. c. e. s. s. u. b. e. a. n. t. a. l. o. i. u. m. p. r. o. b. a. b. i. l. i. s. s. i. m. a. s.
g. e. n. o. i. s. p. a. u. l. o. a. u. d. a. i. o. s. e. e. v. i. d. e. n. t. e. i. l. l. o. m. q. u. i. n. i. s. q. u. i. h. u.
e. n. t. b. e. l. l. u. a. m. a. s. e. e. s. b. o. s. t. a. t. i. o. n. e. s. p. i. r. i. t. a. l. e. s. o. f. e. u. a. l. o. m. i. n.
m. e. n. t. e. s. l. i. c. e. t. h. i. s. l. o. n. g. e. i. m. p. e. f. e. c. t. i. o. n. e. s. E. a. m. n. s. p. a. d. e. v. i. d. e.

In ipsa bellorum operibus, quibus la sagacitas, providentia, pru-
dentia, et, si ita loqui fas est, sapientia videtur, nec, ut
eas, nisi à principio quodam spectatis, et hinc saltem modo
cogitante pervenire ac produmpe merito quis censuerit.
Et forte res haec ita se habet.

O. A. M. D. G.

Disputabuntur die 13 hora
octava ante meridiana.

Anno 1744.

Sub Reverendo Praefide

[Faint, mostly illegible handwritten text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.]

[Faint handwritten text, possibly a name or title.]

[Faint handwritten text, possibly a date or location.]

[Faint handwritten text, possibly a date.]

[Faint handwritten text, possibly a name or title.]